

CHWARAEON CYMRU

ADRODDIAD A CHYFRIFON BLYNYDDOL
2019/20

Modur gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

Yn dyfarnu arfan / Awarding funds from
Y LOTERI GENEDLAETHOL
THE NATIONAL LOTTERY®

CHWARAEON CYMRU

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

CYNGOR CHWARAEON CYMRU AC YMDDIRIEDOLAETH CYNGOR CHWARAEON CYMRU

1 EBRILL 2019 – 31 MAWRTH 2020

ADRODDIAD A CHYFRIFON BLYNYDDOL

Mae'r Adroddiad Blynyddol yn cynnwys yr Adroddiad Perfformiad, sy'n cynnwys yr Adroddiad Cynaliadwyedd, a'r Adroddiad Atebolrwydd, sy'n cynnwys yr Adroddiad Tâl. Mae Cyngor Chwaraeon Cymru wedi mabwysiadu'r Safonau Cofnodion Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Mae Chwaraeon Cymru yn Unig Ymddiriedolwr i Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru.

HANES A CHEFNDIR STATUDOL

Sefydlwyd Cyngor Chwaraeon Cymru (sy'n cael ei adnabod oddi wrth ei enw masnachu, Chwaraeon Cymru) gan Siarter Brenhinol dyddiedig 4 Chwefror 1972, gyda'r amcanion o "feithrin gwybodaeth am chwaraeon a hamdden gorfforol a'r arfer o gymryd rhan ynddynt ymhlith y cyhoedd yng Nghymru a darparu cyfleusterau ar gyfer hynny". Fe'i cyllidir drwy gyllid blynyddol gan Lywodraeth Cymru a thrwy incwm a gynhychir o'i weithgareddau. Paratoir y Datganiadau Cyfrifon hyn yn unol ag Erthygl 15 o'r Siarter Brenhinol ar gyfer Cyngor Chwaraeon Cymru (Chwaraeon Cymru) ar ffurf a benderfynir gan Lywodraeth Cymru gyda chymeradwyaeth Trysorlys EM. Mae copi o'r Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gael i'w archwilio gan y cyhoedd yn swyddfa Chwaraeon Cymru yng Ngherddi Sophia yng Nghaerdydd.

Cyfansoddwyd Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru ar 16 Mai 1972 ac mae wedi cofrestru fel elusen gyda'r Comisiynwyr Elusennau yng Nghymru a Lloegr, gyda'r amcanion elusennol canlynol:

1. gwarchod a diogelu iechyd corfforol a meddyliol y gymuned drwy hamdden gorfforol (gan gynnwys chwaraeon) ac addysg yng nghyswllt hynny;
2. darparu cyfleusterau ar gyfer hamdden gorfforol (gan gynnwys chwaraeon) a fydd ar gael i aelodau'r cyhoedd yn gyffredinol.

SWYDDFA GOFRESTREDIG

Gerddi Sophia
Caerdydd
Cymru
CF11 9SW

NEGES GAN LAWRENCE CONWAY, CADEIRYDD

ELENI LANSIODD CHWARAEON CYMRU EIN STRATEGAETH NEWYDD. DIM OND Y DECHRAU OEDD Y LANSIAD WRTH GWRS. MAE'R GWAITH CALED AR DROED NAWR I SICRHAU EIN BOD YN 'GALLUOGI I CHWARAEON YNG NGHYMURU FFYNNU' A'N BOD YN GALLU RHANNU AC YMGORFFORI'R NOD HWN AR DRAWS Y SECTOR, GAN GYRRAEDD POB CYMUNED YNG NGHYMURU.

Bydd partneriaethau a chydweithrediadau chwaraeon yn rhan allweddol o lwyddiant y strategaeth.

Rhaid i ni gydweithio fel bod pawb yn cael gwell cyfle i fwynhau chwaraeon a gweithgarwch corfforol, yn agos at ble maent yn byw ac yn gweithio.

Rydyn ni wedi ymrwymo i fod yn 'sefydliad dysgu'. Er ein bod yn falch o fod â chymysgedd amrywiol o Aelodau Bwrdd yn Chwaraeon Cymru, nid oes gennym ofn edrych ar yr heriau sy'n bodoli yn y sector chwaraeon yn ehangach. Byddwn yn parhau i frwydro dros gynhwysiant, fel bod y rhwystrau sy'n atal chwaraeon yn cael eu goresgyn.

Mae chwaraeon yn chwarae rhan fawr mewn mynd i'r afael â'r cyfraddau gordewdra dychrynlyd ymhlith pobl ifanc. Rydyn ni'n deall bod y cyfraniad at yr agenda iechyd yn sylweddol – ac rydyn ni'n gwybod bod mwy i'w wneud.

Wrth gwrs, mae cyflawniadau Cymru ar lefel elitaidd yn parhau i greu argraff. Yn ystod y 12 mis diwethaf, rydyn ni wedi gweld tîm rygbi dynion Cymru yn codi cwpan y 6 Gwlad, tîm pêl droed dynion Cymru yn cymhwyso ar gyfer yr Ewros a'n gobeithion Olympaidd, gan gynnwys y bocsiwr Lauren Price a'r hwylwraig Hannah Mills, yn rheoli yn eu campau. Mae llawer mwy o gyflawniadau nodedig wedi bod yn ystod y flwyddyn ddiwethaf ac rydyn ni'n croesawu llawer mwy i ddod.

LAWRENCE CONWAY, CADEIRYDD

TROSOLWGW PERFFORMIAD

YN YSTOD Y 12 MIS DIWETHAF, MAE LLAWER O ESIAMPLAU WEDI BOD O CHWARAEON YNG NGHYMRU'N DISGLEIRIO AR LEFEL ELITAIDD A CHYMUNEDOL AC MAE'N BWYSIG EIN BOD NI'N SICRHAU BOD Y DDAU FYD YMA'N RHYNGBLETHU AC YN GYD-DDIBYNNOL.

Roedd Gwobrau Chwaraeon Cymru eleni yn achlysur nodedig iawn ac un digwyddiad penodol sy'n aros yn y cof i mi yw Alun Wyn Jones (enillydd Personoliaeth Chwaraeon y Flwyddyn) yn rhoi amser i sgwrsio ac eisiau cael tynnu ei lun gydag enillydd y wobr i Berson Ysbrydoledig y Flwyddyn, Mia Lloyd, ac Athletwraig Ifanc y Flwyddyn, Lily Rice. Mae hyn yn dweud cyfrolau am chwaraeon yng Nghymru'n perfformio fel un ac am y sêr chwaraeon gwylaidd a didwyll mae Cymru'n eu cynhyrchu.

Rydyn ni'n eithriadol falch o'n sêr chwaraeon, o enillwyr medalau i wirfoddolwyr mewn clybiau ar lawr gwlad ac ar lefel gymunedol – sy'n cyfrannu i gyd at y cynllun i 'alluogi i chwaraeon yng Nghymru ffynnu'. Ond beth ydym yn ei olygu wrth ddefnyddio'r gair ffynnu? Gall 'ffynnu' olygu gwahanol bethau i wahanol bobl. Ein tasg ni, yn Chwaraeon Cymru, yw cofnodi beth mae'r pethau hynny'n ei olygu i chwaraeon. Rhaid i ni fod yn hyblyg, yn barod i addasu a ffrwyno safbwyntiau ac egni'r unigolion niferus sy'n rhan o'n tirlun chwaraeon ni.

Rydyn ni'n edrych ymlaen at ddysgu ar y cyd a ffrwyno'r manteision sydd i'w cael o amrywiaeth amlwg ein sector i sicrhau bod chwaraeon yn cyflawni'r holl les mae'n gallu ei gyflawni ar gyfer ein cymunedau ni a'n gwlad.

Wrth i ni symud ymlaen, byddwn eisiau gwella'r ffordd mae chwaraeon yng Nghymru'n cael eu cyllido fel eu bod yn cyd-fynd â'r Weledigaeth ar gyfer Chwaraeon yng Nghymru a'n strategaeth newydd.

Gyda chymau positif ymlaen wedi'u cymryd eisoes o ran y ffordd mae chwaraeon yn cael eu darparu, gan gynnwys Chwaraeon Gogledd Cymru a'r hwb ariannol i'n cyfleusterau ni, rydyn ni'n symud i 2020-21 gyda brwdfrydedd parhaus y mae'n hawdd ei gyfiawnhau.

Mae newid yn cynnig cyfle i ni herio ein hunain a chydweithio'n agos i ddod o hyd i atebion er lles chwaraeon yng Nghymru.

BRIAN DAVIES, PRIF WEITHREDWR DROS DRO

EFFAITH Y CORONAFEIRWS

Ers i ni baratoi naratif craidd yr adroddiad blynyddol hwn, daeth Pandemig byd-eang y Coronafeirws a'i oblygiadau difrifol yn realiti gwirioneddol a thywyll iawn.

Nid ydym yn gwybod beth yw'r effaith lawn eto wrth gwrs ond, yn sicr, yn ystod wythnosau olaf y flwyddyn ariannol hon roedd goblygiadau uniongyrchol i'n dull ni o weithio; creu incwm; a'n cynlluniau ar gyfer cefnogaeth a darpariaeth y sector yn y dyfodol.

Er lles iechyd y cyhoedd, penderfynodd Chwaraeon Cymru gau ein swyddfeydd a'r ddwy Ganolfan Genedlaethol ar 19eg Mawrth gan ofyn i staff weithio o bell os oedd hynny'n bosib. Er bod hyn wedi arwain at darfu anochel yn y tymor byr ar ein gweithrediadau a'n systemau TGCh, hwylusodd buddsoddiad blaenorol Chwaraeon Cymru mewn technoleg fwyafrif helaeth y staff i allu gweithio'n effeithiol o gartref o fewn 72 awr i wneud y penderfyniad.

Ni fu cynnydd sylweddol yng nghyfraddau salwch y staff o ganlyniad i'r pandemig ac ni fu unrhyw absenoldebau tymor hir ymhlith personél rheoli allweddol. Gellir gweld effaith ehangach Covid-19 ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol a'r trefniadau llywodraethu ehangach yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar dudalen 72.

Heb geisio tynnu oddi ar ddifrifoldeb y pandemig, mae mwyafrif yr adroddiad hwn yn amlinellu ei bod wedi bod yn flwyddyn lwyddiannus arall i chwaraeon yng Nghymru ar bob lefel a sut mae'r sector chwaraeon wedi cael effaith mor bositif ar draws amrywiaeth o agendâu eraill sy'n bwysig i gymdeithas ac i'r Llywodraeth.

Yn wir, os oes un peth positif yn deillio o sefyllfa ddwys y pandemig, y ffaith ei bod yn bwysig o hyd i'r genedl ddal ati i fod yn actif yw hynny. Nid yw'r manteision i iechyd corfforol a lles meddyliol wedi cael eu datgan mor glir erioed.

Mae'r Bwrdd a'r Weithrediaeth yn ddiolchgar hefyd i staff Chwaraeon Cymru am y ffordd maent wedi ymateb a wynebu'r heriau mae argyfwng COVID-19 wedi'u cyflwyno.

GALLUOGI I CHWARAEON YNG NGHYMRU FFYNNU

RYDYN NI EISIAU DATGLOI MANTEISION CHWARAEON I BAWB YNG NGHYMRU. MAE STRATEGAETH NEWYDD CHWARAEON CYMRU WEDI CAEL EI CHREU GYDA HELP POBL O BOB RHAN O GYMRU.

I'N HATGOFFA.

MY WELSH SPORT
THE CONVERSATION
CHWARAEON A FI
Y SGWRS

Shape the future of sport in Wales.

TACH 2017 - CHWEF 2018:
CHWARAEON A FI - Y SGWRS

GORFFENAF 2018:
LANSIO'R WELEDIGAETH AR GYFER CHWARAEON YNG NGHYMRU

VISION FOR SPORT
"Cenedl Actif lle gall pawb fwynhau chwaraeon am oes"

CROESAWU'R WELEDIGAETH AR GYFER CHWARAEON YNG NGHYMRU

GWANWYN 2019:
LANSIO STRATEGAETH CHWARAEON CYMRU

RYDYN NI'N MYND DRWY NEWIDIADAU.

Mae ein dull ni o weithredu'n newid. Rydyn ni eisiau parhau i ddysgu, deall ac archwilio.

Byddwn yn ceisio bod yn fwy hyblyg er mwyn gallu ymateb yn gyflymach i anghenion a chymhelliant pobl Cymru a'r cymunedau fel maent yn newid.

Byddwn yn buddsoddi ein hadnoddau'n wahanol, gan geisio ac annog cydweithredu effeithiol sydd â photensial i gael effaith bellgyrhaeddol.

Byddwn yn parhau i weithio gyda'n partneriaid presennol ond rydyn ni'n agored i weithio gyda gwahanol fathau o sefydliadau hefyd.

Byddwn yn casglu tystiolaeth i wella'r hyn rydyn ni'n ei wneud yn barhaus.

Rydyn ni'n esblygu a byddem wrth ein bodd pe baech yn ymuno â ni ar y siwrnai tuag at Gymru hapusach, iachach sy'n ymwneud llawer mwy â chwaraeon.

DYSGU GYDA'N GILYDD

Rydyn ni wedi treulio'r flwyddyn ddiwethaf yn dweud wrth ein partneriaid ein bod eisiau perthynas onest, agored a heriol. Rydyn ni eisiau dysgu gyda'n gilydd gan wybod beth weithiodd, ond hefyd beth oedd yn aflwyddiannus. Os ydym yn disgwyl hynny gan eraill, rhaid i ni ei ddisgwyl gennym ni ein hunain, ac felly dyma ni i ddweud beth oedd yn llai llwyddiannus gennym.

PETHAU ALLWEDDOL Y GALLEM EU GWELLA:

AMRYWIAETH BWRDD

Roedd targed polisi o gydbwysedd 50-50 rhwng y rhywiau erbyn 2020 yn ffordd wych o godi proffil a hoelio sylw. Yn fuan gwelw fod y bwriad, yr ymddygiad a'r dull o weithredu yr un mor bwysig. Mae'r dysgu yma wedi ein harwain at ddatblygu'r gofynion hanfodol i dynnu sylw at y cynnydd sy'n cael ei wneud gan bartneriaid.

AROLWG AR CHWARAEON YSGOL

Gwnaed newidiadau gennym yn 2018 ond ni wnaethom eu cyfathrebu gystal ag y dylem fod wedi gwneud. Hefyd ni wnaethom gydnabod yr effaith y byddai rhai o'r newidiadau yn ei chael. Rydyn ni wedi dysgu oddi wrth hynny a byddwn yn ymgynghori'n fanfodol ar arolwg 2021, gan wrando ar adborth a chynllunio'r arolwg newydd yn unol â hynny.

EIN TÎM

Rydyn ni'n gwybod y gallem gael gweithlu mwy amrywiol a chynrychioliadol. Rydyn ni'n sefydlu dulliau newydd o recriwtio er mwyn denu rhwydwaith mwy amrywiol o ymgeiswyr ac rydyn ni wedi edrych ar gyfleoedd fel profiad gwaith ac amcanion cydraddoldeb a rennir er mwyn adlewyrchu'n well y cymunedau rydyn ni'n dymuno eu gwasanaethu.

EIN BUDDSODDIAD MEWN PARTNERIAID

Yn ystod y 12 mis diwethaf, rydyn ni wedi bod yn gofyn am farn ein partneriaid ar ein proses fuddsoddi. Cawsom wybod bod gormod o oddrychedd yn ein penderfyniadau am fuddsoddi mewn partneriaid a bod partneriaid eisiau dull mwy tryloyw a hyblyg o weithredu, a llai biwrocraidd. Drwy waith y model buddsoddi, rydyn ni'n sefydlu ffyrdd o ymateb i beth rydyn ni wedi'i glywed a gweithredu'r newidiadau angenrheidiol.

EIN BWRIADAU

Rydyn ni wedi datblygu chwe datganiad – ein bwriadau strategol – gyda chanlyniadau clir. Mae'r canlyniadau sefydliadol hyn, a fydd yn gweithredu fel ein hamcanion llesiant, yn dangos beth allwch chi ddisgwyl ei weld o ganlyniad i'n gwaith ar y cyd.

#1 **BOD YN BERSON GANOLOG**

Mae anghenion a chymhelliant yr unigolyn yn arwain y ddarpariaeth, wrth ddechrau arni, anelu am gynydd neu geisio rhagoriaeth ar lwyfan y byd.

#2 **RHOI CYCHWYN GWYCH I BOB PERSON IFANC**

Mae gan bob person ifanc sgiliau, hyder a chymhelliant i allu mwynhau a gwneud cynnydd drwy chwaraeon, gan roi iddynt sylfeini i fyw bywyd actif, iach a chyfoethog.

#3 **SICRHAU BOD PAWB YN CAEL CYFLE I FOD YN ACTIF DRWY CHWARAEON**

Mae chwaraeon yn gynhwysol ac yn darparu profiad gwyth i bawb.

#4 **DOD Â PHOBL AT EI GILYDD AR GYFER Y TYMOR HIR**

Ceir sector chwaraeon cydweithredol, cynaliadwy a llwyddiannus sy'n cael ei arwain gan ddysgu a gwybodaeth ar y cyd.

#5 **ARDDANGOS MANTEISION CHWARAEON**

Gwelir tystiolaeth o effaith chwaraeon, ac mae cyrhaeddiad chwaraeon yn cael ei ddeall yn llawn, ei arddangos a'i ddathlu ledled Cymru.

#6 **BOD YN SEFYDLIAD HYNOD WERTHFAWR**

Mae Chwaraeon Cymru yn sefydliad uchel ei barch sy'n ceisio gorgyflawni drwy ddarparu gwasanaeth rhagorol drwy staff hynod werthfawr.

CYNLLUNIO BUSNES

Mae trosolwg perfformiad yr Adroddiad Blynyddol hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd yn erbyn Cynllun Busnes 2019/20 ac yn tynnu sylw at esiamplau o arfer da, prosiectau parhaus, gwaith arall sydd wedi cael ei gwblhau, a heriau.

ESIAMPLAU O'R HYN WNAETHOM ADDO EI GYFLAWNI YN YSTOD 2019/20

- **STRATEGAETH ADNODDAU NEWYDD SY'N CYD-FYND Â'N BWRIAD STRATEGOL**
- **ADOLYGIAD STRATEGOL O RÔL A PHWRPAS Y CANOLFANNAU CENEDLAETHOL**
- **DULL NEWYDD O GEFNOGI A DATBLYGU PARTNERIAETHAU**
- **ASTUDIAETH WEDI'I CHOMISIYNU O'R AMGYLCHEDD GORAU I ATHLETWYR**
- **DULL CASGLIADOL O GEFNOGI LLEOLIADAU ADDYSGOL**
- **FFRAMWAITH SICRWYDD PARTNERIAID NEWYDD**
- **HWB GWYBODAETH CHWARAEON**
- **SEFYDLIAD WEDI'I AILGYNLLUNIO AC AR EI NEWYDD WEDD**
- **CHWARAEON GOGLEDD CYMRU**

BUDDSODDI Mewn CHWARAEON

STRATEGAETH ADNODDAU NEWYDD SY'N CYD-FYND Â'N BWRIAD STRATEGOL.

Er mwyn cyflawni'r Weledigaeth newydd ar gyfer Chwaraeon yng Nghymru, a chydabod bod rhaid i ni weithredu gydag adnoddau cyhoeddus cyfyngedig, mae Chwaraeon Cymru wedi bod yn datblygu model buddsoddi newydd beiddgar a fydd yn effeithio ar sut mae partneriaid fel Cyrff Rheoli Cenedlaethol yn cael eu cyllido.

I'w gyflwyno yn 2021/22, bydd y model newydd yn annog arloesi a chydweithredu, gan roi mwy o hyblygrwydd i bartneriaid i benderfynu sut gall eu cyllid greu'r effaith fwyaf bosib.

PENDERFYNIR AR Y CYLLID GAN DAIR ELFEN ALLWEDDOL:

- 1. GALLU**
- 2. DIRNADAETH, GWYBODAETH A DATA**
- 3. ATEBOLRWYDD**

Bydd penderfyniadau cyllido clir a thryloyw'n cael eu cysylltu'n uniongyrchol â strategaeth newydd Chwaraeon Cymru, a bydd y pwyslais ar beth sydd wir yn bwysig, yn hytrach na beth sy'n hawdd ei fesur.

CHWARAEON CYMRU

#1

**TROI O AMGYLCH Y
PERSON**

NOFIO AM DDIM

**MAE CHWARAEON CYMRU WEDI CYDWEITHIO Â'R
SECTOR I LANSIO MENTER NOFIO AM DDIM NEWYDD,
O FIS HYDREF 2019 YMLAEN.**

DYMA'R MEYSYDD BLAENORIAETH I'W CYRRAEDD:

**POBL IFANC O
ARDALOEDD
DIFREINTIEDIG**

**POBL DROS 60 OED
O ARDALOEDD
DIFREINTIEDIG**

Mae'r ffocws hwn yn galluogi i ni dargedu cwsmeriaid mewn ffordd llawer mwy personol.

Mae'n gyfle i ni symud oddi wrth ganolbwyntio ar y niferoedd a rhoi mwy o bwyslais ar anghenion unigol y person a'r rhesymau dros pam byddai'n mwynhau sesiwn nofio efallai. I gefnogi partneriaid i baratoi ar gyfer lansio a chynorthwyo gyda datblygu'r fenter, cynhaliodd Chwaraeon Cymru bum digwyddiad dysgu:-

3

**DIGWYDDIAD
YMGYNGHORI
RHANBARTHOL**

yn denu mwy na 70
o gyfranogwyr

2

**DDIGWYDDIAD
PARTNER
CENEDLAETHOL**

yn denu mwy na 75
o gyfranogwyr

Mae'r fenter newydd yn gweithredu yn y 22 Awdurdod Lleol (ALI) yng Nghymru.

Mae'n rhy gynnar i adrodd ar yr effaith hyd yma, ond mae'r arwyddion cynnar yn bositif o ran sut mae partneriaid yn gweithio gyda'r amcanion newydd a'r cynulleidfaoedd targed.

Rydyn ni'n gwybod y bydd angen amser i ddatblygu'r ddarpariaeth briodol. Mae adnoddau sylweddol yn cael eu hymrwymo i werthuso'r effaith yn ystod 2020/21.

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON SOLE SISTERS

Dechreuodd Sole Sisters fel grŵp rhedeg cymdeithasol ar ôl cael ei sefydlu gan Janine Price a Kath Cross. Mae'n ofod diogel lle gall merched o unrhyw oedran a gallu ddod at ei gilydd mewn amgylchedd heb unrhyw gystadleuaeth. Maent yn ymfalchïo mewn bod yn agored i bawb, gyda'r aelodau'n amrywio o 10 oed i 80 oed. I lawer o'r merched lleol sy'n mynychu'r sesiynau, roeddent eisiau lle i fod yn fodelau rôl i'w plant – ac mae hyn wedi arwain at greu adran iau Sole Sisters. Ymgynghorodd y tîm tu ôl i Sole Sisters â'r gymuned, gyda rhai merched yn nodi gofal plant fel rhwystr sy'n atal gweithgarwch corfforol. Bellach mae llawer o sesiynau'n cael eu cynnal yn y Cwm o ganlyniad – gan gynnwys heini gyda bygi, gwerysilloedd ymarfer a grwpiau cerdded i deuluoedd – gan helpu i ddiwallu anghenion yr unigolyn mewn lleoliad chwaraeon hwyliog.

#ATHLETWR CYFLAWN

LANSIODD CHWARAEON CYMRU YMGYRCH AR-LEIN O'R ENW 'ATHLETWR CYFLAWN' YN SEILIEDIG AR IECHYD A LLES MEDDYLIOL ATHLETWYR YNG NGHYMRU.

Cymeradwyodd nifer o athletwyr uchel eu proffil (cyfredol ac wedi ymddeol) y negeseuon, gan gynnwys David Cotterill, Jazz Carlin, Vicky Thornley, Beth Davies, Jamie Baulch a Menna Fitzpatrick. Hefyd, cyfrannodd llawer o chwaraeon luniau o'u hathletwyr 'cyflawn', a straeon a negeseuon cefnogol (gan gynnwys neges fideo gan Ryan Giggs). Hefyd denodd yr ymgyrch sylw gan y cyfryngau, gan gynnwys trafodaeth ar Radio Wales gyda'r llysgennad Jamie Baulch a Chynghorydd Perfformiad Athrofa Chwaraeon Cymru, Zoe Eaton.

Mae'r negeseuon yn parhau gyda'r pynciau sy'n cael eu trafod yn cynnwys paratoi ar gyfer bywyd ar ôl chwaraeon, sicrhau cydbwysedd da rhwng bywyd a chwaraeon, a manteision lles ar gyfer datblygiad athletwyr.

ATHROFA CHWARAEON CYMRU AC IECHYD MEDDWL ATHLETWYR

Mae Athrofa Chwaraeon Cymru wedi parhau i hwyluso ehangu'r hyfforddiant Cymorth Cyntaf Iechyd Meddwl ar gyfer staff perfformiad (yn cael ei gyflwyno gan arweinydd Iechyd Meddwl Athletwyr Prifysgol Metropolitan Caerdydd, Dr Mikel Mellick). Mae hyfforddwyr, Cyfarwyddwyr Perfformiad ac ymarferwyr gwyddoniaeth a meddygaeth chwaraeon Bocsio Cymru, Chwaraeon Anabledl Cymru, Gymnasteg Cymru, Jiwdo Cymru, Nofio Cymru, Athletau Cymru a Beicio Cymru wedi cwblhau'r cwrs achrededig 12 awr, 'Training in Mind'.

Hefyd mae'r Athrofa wedi drafftio'r adnoddau canlynol:

Cefnogaeth gyda phroffedigaeth i'r rhai sy'n profi colled oherwydd marwolaeth drwy hunanladdiad

Rheoli digwyddiadau gofidus mewn amgylchedd tîm mewn Gemau Mawr

Mae'r adnodd cyntaf wedi cael ei rannu'n ddiweddar gyda staff ehangach a phartneriaid allweddol. Mae'r ddau wedi cael eu rhannu gyda phanel Arbenigwyr Iechyd Meddwl UK Sport.

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON GYMNASTEG CYMRU - DULL O WEITHREDU SY'N TROI O AMGYLCH Y PERSON

Ymgynghorodd tîm perfformiad Gymnasteg Cymru â rhieni eu sgwadiau elitaidd er mwyn gwella'r profiad cyffredinol i'r plentyn a'r rhiant. Roedd y rhieni eisiau gwell dealltwriaeth o'r llwybr elitaidd ac angen cyfarwyddyd i gefnogi eu plentyn o ran maeth, cysgu, adfer a lles y meddwl. O ganlyniad i'r adborth hwn, cyflwynwyd gweithdai 'cyflwyniadol' i rieni a daethpwyd ag arbenigwyr i mewn i roi sylw i'r pynciau hynny. Hefyd, mae rôl 'Rheolwr Athletwyr' newydd wedi cael ei chreu i gefnogi unrhyw un mewn sgwadiau iau neu hÿn. Mae'r rôl yn edrych ar gynlluniau cyfannol ar gyfer addysg, hyfforddiant a lles.

CHWARAEON CYMRU

#2

**RHOI CYCHWYN GWYCH
I BOB PERSON IFANC**

ADDYSG

DULL CASGLIADOL O GEFNOGI LLEOLIADAU ADDYSGOL.

CWRICWLWM I GYMRU 2022

Cyhoeddwyd y Cwricwlwm adolygedig i Gymru ym mis Ionawr 2019. Mae Chwaraeon Cymru yn falch o weld mwy o le i chwaraeon yn y Maes Dysgu a Phrofiad Iechyd a Lles. Mae hyn yn dilyn adborth fel rhan o'r ymgynghoriad. Hefyd rydyn ni'n falch o weld ei fod yn parhau'n seiliedig ar lythrennedd corfforol. Ar hyn o bryd mae Chwaraeon Cymru yn gweithio mewn partneriaeth ag Iechyd Cyhoeddus Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru er mwyn edrych ar sut orau allwn ni gefnogi datblygiad proffesiynol athrawon i weithredu'r Maes Dysgu a Phrofiad Iechyd a Lles.

ARWEINWYR IFANC

Mae 15 o Lysgenhadon Ifanc o bob cwr o Gymru wedi dod y 5ed grŵp i gwblhau'r Academi Arweinyddiaeth Genedlaethol sy'n cael ei chefnogi gan Chwaraeon Cymru a'r Youth Sport Trust. Cymerodd y 12 merch a'r tri bachgen o blith y Llysgenhadon Ifanc ran mewn penwythnosau preswyl oedd yn canolbwyntio ar ddatblygu sgiliau allweddol fel hwyluso, cyflwyno a rhwydweithio wrth wella eu hyder i helpu i alluogi i chwaraeon yng Nghymru ffynnu.

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON CYNHADLEDD 10FED PEN BLWYDD Y LLYSGENHADON IFANC - TACHWEDD 2019

Dathlodd Chwaraeon Cymru raglen y Llysgenhadon Ifanc wrth iddi gyrraedd carreg filltir o ddeng mlynedd.

Ar y cyd â'r Youth Sport Trust, cynlluniodd, trefnodd a chyflwynodd grŵp llywio cenedlaethol y Llysgenhadon Ifanc gynhadledd ar gyfer 100 o Lysgenhadon Ifanc Aur newydd o bob cwr o Gymru. Y nod oedd eu hysbrydoli i ddal ati i wneud newidiadau positif yn eu hysgolion a'u cymunedau drwy chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

Daeth nifer o gyn Lysgenhadon Ifanc draw i rannu eu stori am sut mae bod yn Llysgennad Ifanc wedi eu helpu drwy addysg ac i gyflogaeth.

Mae'r prosiect yn waddol hynod lwyddiannus i Lundain 2012, gyda thua 4,000 o Lysgenhadon Ifanc wedi'u recriwtio a'u hyfforddi bob blwyddyn, o Efydd i Blatinwm, a thua 20,000 o Lysgenhadon Ifanc ledled Cymru ers 2010.

PLAY MAKERS

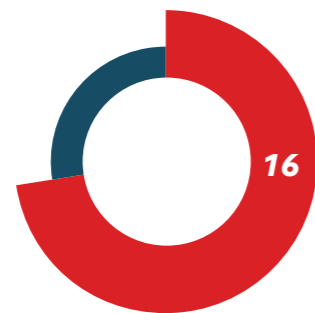
11,000 O ARWEINWYR

WEDI'U HYFFORDDI YN YSTOD 6 MIS CYNTAF 2019/20 GAN GYNNWYS

2,500 AR LEFELAU 1, 2 A 3 (13+)

AC

8,000 O PLAYMAKERS (9+)

16 ALLAN O'R 22 ALI

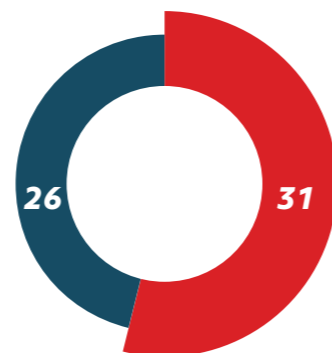
yn cyflwyno'r Dyfarniad PlayMaker yn awr i 'bob' disgybl Blwyddyn 5 yn eu siroedd, i'w cychwyn ar eu siwrnai arweinyddiaeth a'u cefnogi i gyflwyno cyfleoedd chwaraeon a gweithgarwch corfforol yn eu hysgolion.

Mewn sawl achos, mae'r PlayMakers yn cael eu cefnogi gan Lysgenhadon Ifanc Efydd ym Mlwyddyn 6, sy'n cefnogi hyrwyddo, eirioli a darparu'r gweithgareddau PlayMaker.

31 O DIWTORIAID NEWYDD WEDI'U HYFFORDDI

A

26 WEDI CAEL HYFFORDDIANT GLOYWI

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON ALL STARS CRICKET - LEDLED CYMRU

Mae All Stars Cricket wedi helpu miloedd llawer o blant dan 8 oed yn ystod y tair blynedd ddiwethaf i ddatblygu hoffter o'r gêm, gyda llawer o sgiliau motor corfforol wedi'u cynnwys hefyd!

Felly pam mae All Stars (5 i 8 oed) wedi bod mor llwyddiannus? Mae'r cynllun yn hawdd cofrestru ar ei gyfer ac yn hygyrch i bawb, gyda mwy na 125 o ganolfannau ledled Cymru.

Mae ei lwyddiant ymhlith plant wedi helpu i godi proffil clybiau criced lleol. Gyda diddordeb newydd yn y gêm, mae'r galw wedi cynyddu ar gyfer y grwpiau oedran nesaf - ac wedi rhoi cychwyn i Dynamos Cricket.

Mae All Stars a Dynamos Cricket wedi rhoi cyfle i ferched a bechgyn flasu camp newydd ac mae'r cwricwlwm o weithgareddau a gemau criced hwyliog yn meithrin sgiliau symud sylfaenol plant er mwyn rhoi cychwyn ar hoffter oes o chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

Hefyd, mae'r cynlluniau'n gallu gweithredu diolch i wirfoddolwyr ac maent wedi profi'n llwyddiant enfawr o ran cael rhieni i gymryd rhan.

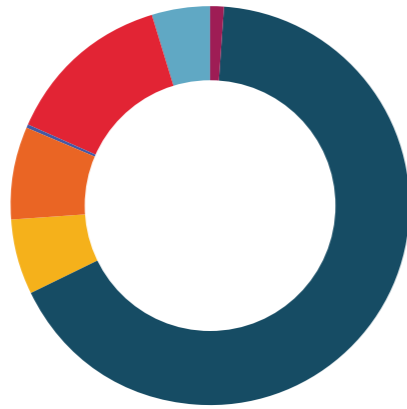
CHWARAEON CYMRU

#3

**SICRHAU BOD PAWB
YN CAEL CYFLE I
FOD YN ACTIF DRWY
CHWARAEON**

EIN GRANTIAU

Y GIST GYMUNEDOL

CYFANSWM Y DYFARNIADAU: 1341

CYFANSWM A DDYFARNWYD:

£1,624,314

TRECHU ANGHYDRADDOLDEB: 303

PRIF FFOCWS	CYFANSWM A DDYFARNWYD	NIFER Y DYFARNIADAU
DLIE	£22,420	17
Datblygu clybiau	£1,082,676	896
Anabledd	£98,372	77
Lesbiaidd, Hoyw, Deurywiol a Thrawsryweddol (LGB&T)	£1,215	1
Arall	£121,447	99
Yr iaith Gymraeg	£4,245	3
Merched a genethod	£219,933	178
Gweithlu	£74,006	70

GRANTIAU DATBLYGU

CYFANSWM Y DYFARNIADAU: 44

CYFANSWM A DDYFARNWYD:

£819,254

PRIF FFOCWS	CYFANSWM A DDYFARNWYD	NIFER Y DYFARNIADAU
Datblygu clybiau	£330,206	24
Anabledd	£114,304	7
Arall	£353,080	10
Merched a genethod	£21,664	3

LLE I CHWARAEON

YN 2019, NEILLTUODD LLYWODRAETH CYMRU £5M O GYLLID LLE I CHWARAEON ER MWYN DYFARNU GRANTIAU A ALLAI WELLA, DIOGELU NEU GREU CYFLEUSTERAU CHWARAEON NEWYDD YNG NGHYMURU.

Roedd yr arian o gymorth i gyllido'r canlynol:

**MWY NA
150 O
BROSIECTAU**

**28 O
WAHANOL
CHWARAEON**

Roedd y prosiectau'n amrywio o draciau beicio newydd i adnewyddu ystafelloedd newid a chaeau artiffisial newydd, gosod llifoleuadau yn eu lle a robotiaid hyfforddi tennis bwrdd!

118 O GLYBIAU A SEFYDLIADAU WEDI DERBYN CYLLID Y GWNAED CAIS AMDANO DRWY GRONFA AGORED GWERTH £1M.

Cyflwynwyd cyfanswm o 319 o geisiadau i'r gronfa agored (gyda'r ceisiadau'n werth mwy na £15 miliwn a chyfanswm costau'r prosiectau'n fwy nag £20 miliwn).

Oherwydd y dyhead enfawr am ragor o welliannau ledled Cymru, mae Llywodraeth Cymru wedi neilltuo **CYLLID LLE I CHWARAEON GWERTH £3M I CHWARAEON CYMRU YN 2020-21** fel rhan o gynllun cyflawni Cymru Iach Pwysau Iach i wella, diogelu neu greu cyfleusterau chwaraeon newydd ledled y wlad.

Bydd hyn yn cynnwys y canlynol:

**£1M
I GAEAU
ARTIFFISIAL**

**CRONFA
AGORED O
£2M**

Y GRONFA IACH AC EGNÏOL

Mae 17 o brosiectau ledled Cymru wedi derbyn cyfanswm o £5.4m o gam cyntaf y Gronfa Iach ac Egnïol sy'n cael ei darparu gan Lywodraeth Cymru, Chwaraeon Cymru ac Iechyd Cyhoeddus Cymru.

NOD Y CYLLID YW GWELLA IECHYD MEDDYLIOL A CHORFFOROL DRWY ALLUOGI MABWYSIADU FFYRDD IACH AC ACTIF O FYW LEDLED CYMRU.

Mae arian wedi cael ei ddyfarnu i sefydliadau sy'n hybu ac yn galluogi gweithgarwch iach ar gyfer un neu fwy o'r grwpiau canlynol:

PLANT A
PHOBL IFANC

POBL AG ANABLEDD NEU
SALWCH TYMOR HIR

POBL SY'N ANWEITHGAR
YN ECONOMAIDD
NEU SY'N BYW MEWN
ARDALOEDD O
AMDDIFADEDD

POBL HŶN A'R RHAI TUA
OEDRAN YMDDEOL O'R
GWAITH

DYMA'R PROSIECTAU LLWYDDIANNUS:

'**ATGOFION CHWARAEON**' - Sporting Memories Network CIC

'**TYFU GYDA'N GILYDD**' - Cadwch Gymru'n Daclus

'**BYWYDAU CYTBWYS AR GYFER CARTREFI GOFAL**' -

Ymddiriedolaeth Action for Elders

'**HAPUS**' - Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol

'**SUPER-AGERS**' - Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr

'**BETH AM GERDDED GORLLEWIN CYMRU**' -

Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro

'**COED ACTIF CYMRU**' - Smallwoods Association - Coed Lleol

'**RHAGLEN BLYNYDDOEDD CYNNAR ACTIF CYMRU**' -

Blynyddoedd Cynnar Cymru

'**CASNEWYDD IACH AC ACTIF**' - Newport Live

'**LLYSGENHADON CHWARAE**' - Chwarae Cymru

'**BABI ACTIF**' - Eryri-Bywiol Cyf

'**PROSIECT CORFF IACH - MEDDWL IACH**' - Women Connect First

'**5 LLWYBR AT LESIANT**' - Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

'**STREETGAMES**' - Street Games UK Ltd

'**AGOR DRYSAU I'R AWYR AGORED**' - Y Bartneriaeth Awyr Agored

'**CYFEILLION CERDDED CYMRU**' - Living Streets Cymru

'**BEACTIVE RCT**' - Interlink RCT

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON CHWARAEON DLIE PROSIECT CORFF IACH - MEDDWL IACH - WOMEN CONNECT FIRST

Cenhadaeth Women Connect First yw grymuso a gwella bywydau merched a chymunedau DLIE difreintiedig yn Ne Cymru, i'w helpu i wireddu eu llawn botensial a gwneud cyfraniad cadarnhaol at gymdeithas Cymru. Cawsant gyllid drwy'r Gronfa Iach ac Egnïol. Un esiampl o'r prosiectau maent wedi'u cyflwyno yw partneriaeth newydd gyda grŵp merched o bwyllgor rheoli Mosg Madina. Trefnwyd Diwrnod Agored yn ystod hanner tymor mis Chwefror 2020 a ddenodd fwy na 200 o ferched a phlant. Ymhlith y gweithgareddau roedd sesiynau blasu loga a Dawnsio Heini i ferched a phlant, gorsafoedd cyngor am iechyd a maeth, seminar a gyflwynwyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru ar raglenni sgrinio, ac ymgynghoriad ar y gweithgareddau maent eisiau cymryd rhan ynddynt yn y dyfodol.

CHWARAEON ANABLEDD

MAE TÎM LLWYBR PERFFORMIAD CHWARAEON ANABLEDD CYMRU WEDI EHANGU EI HYBIAU LLWYBR PERFFORMIAD I ALLUOGI MWY O GYFLEOEDD AR GYFER ATHLETWYR ANABL YNG NGHYMRU, I DDATBLYGU EU SGILIAU A'U DIDDORDEBAU.

Mae sesiynau'n cael eu cyflwyno ddwywaith y mis o hyd yn Hwb y Gorllewin yn Aberystwyth, gan ddarparu gweithgareddau aml-sgiliau a chryfder a chyflyru ar gyfer hyd at 19 o gyfranogwyr.

Mae sesiwn aml-chwaraeon newydd wedi cael ei sefydlu yn Hwb y De yng Nghaerdydd i ddarparu cyfle i gyfranogwyr ddod yn rhan o'r rhaglen o oedran ifanc, mewn amgylchedd heb fod yn benodol i chwaraeon. Mae hyn hefyd yn golygu y gall sesiwn presennol yn Hwb y De gael ei addasu i fod yn sesiwn athletau pwrpasol yn seiliedig ar berfformiad.

Mae trafodaethau wedi dechrau nawr i greu Hwb y Gogledd mewn partneriaeth â'r tîm cymunedol i ddatblygu eu dealltwriaeth o beth all y llwybr ei ddarparu a phwy all gael eu cyfeirio. Bydd y model hwn yn sicrhau bod cyfle i bobl anabl o bob rhan o Gymru gael eu canfod, eu proffilio, datblygu diddordeb a gwneud cynnydd pellach ar hyd y llwybr perfformiad mewn chwaraeon anabledd.

MERCHED A GENETHOD

#WATCHHERGO

Helpodd Chwaraeon Cymru i lansio menter Women in Sport, #WatchHerGo, yng Nghymru. Roedd y lansiad yn y Senedd yn cynnwys cymysgedd o siaradwyr uchel eu proffil, gan gynnwys Claire Balding, ac roedd o help i gyflwyno'r cefndir ar gyfer dyfodol chwaraeon merched yn y wlad. Yn cynnwys cyfranogiad, perfformiad, gwirfoddoli, hyfforddi ac arweinyddiaeth, nod y mudiad yw cynyddu pa mor amlwg yw merched mewn chwaraeon.

CHWARAEON SY'N PONTIO'R CENEDLAETHAU

Mae Llysgenhadon Ifanc wedi ymweld â phobl hŷn er mwyn darparu sesiynau gweithgarwch iach a hwyliog. Mae'r ddwy neges ganlynol ar gyfryngau cymdeithasol yn tynnu sylw at esiamplau gan Chwaraeon Powys a Ceredigion Actif.

Ceredigion Actif
@CeredigionActif

Bore gwych yn Hafan Deg. Llysgenhadon @YsgolBroPedr yn cyfrannu gyda sesiwn gemau eistedd. Pawb yn mwynhau a neb eisiau colli yn y diwedd.

Great morning in Hafan Deg today. Bro Pedr's Ambassadors helping with a seated games session. Everyone had fun, even if it got competitive.

Translate Tweet

You and 5 others

Sport Powys
@SportPowys

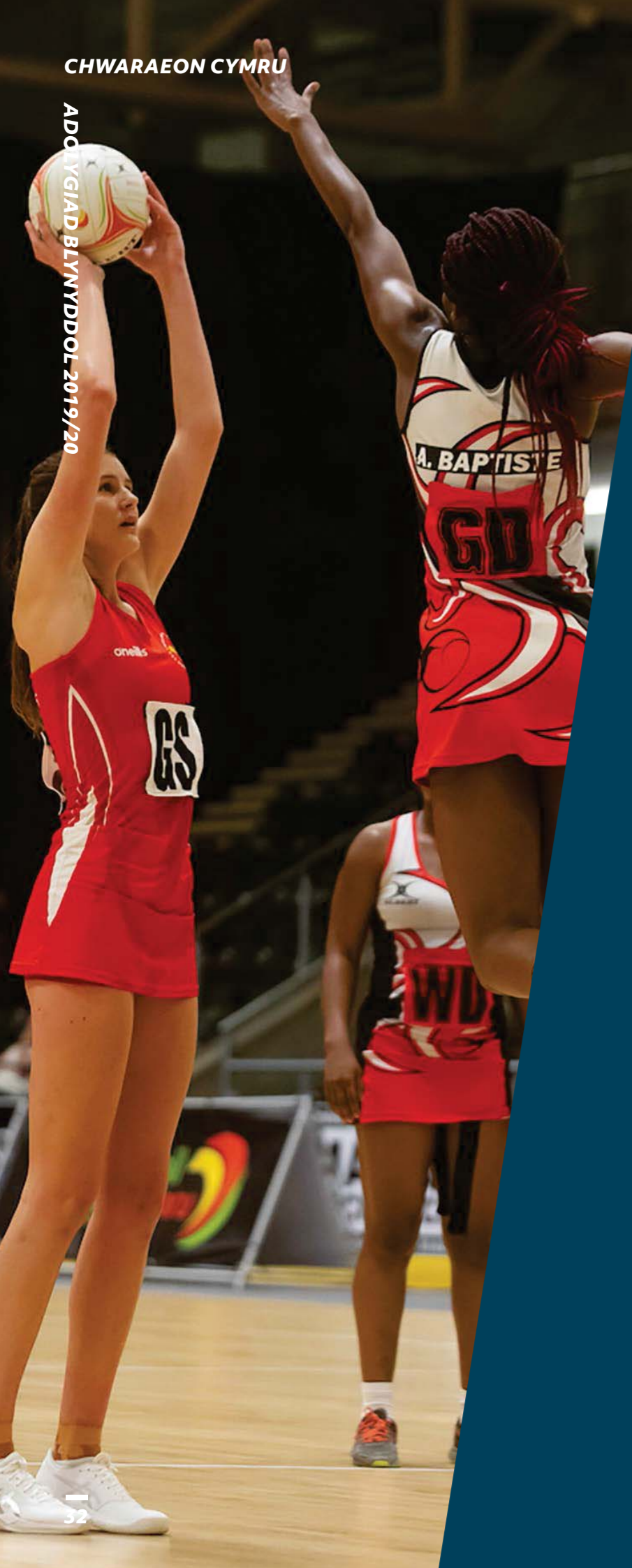
Sport Powys have been working in partnership with Cartref Dyfi to provide activities to enhance the residents health and well-being. The sessions were run by the Young Ambassadors from Ysgol Bro Hyddgen and as you can see they brought enjoyment and fun to their day. @YACymru

9:50 AM · Dec 7, 2019 · Twitter for iPhone

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON YR URDD, YR IAITH GYMRAEG A CHWARAEON

Mae mudiad yr Urdd yn derbyn cyllid yn flynyddol gan Chwaraeon Cymru. Y nod yw defnyddio pŵer yr iaith Gymraeg i ddenu plant, pobl ifanc a theuluoedd a'u cael i gymryd rhan mewn chwaraeon o wythnos i wythnos – am oes. Mae rhaglenni 'Chwaraeon Bach' yr Urdd yn annog teuluoedd i gymryd rhan mewn amgylchedd hwyliog a chreadigol, gan gyflwyno sgiliau datblygiad motor sylfaenol i blant drwy chwarae. Ledled De a Gorllewin Cymru, mae 'Chwaraeon Bach' bellach yn cynnwys cyfleoedd eang i'r cyfnod sylfaen mewn chwaraeon amrywiol, gan gynnwys pêl droed, rygbi, pêl rwyd, gymnasteg ac aml-sgiliau, gan gyfrannu tuag at les cyfannol plant drwy ddatblygu Llythrennedd Corfforol.

**CHWYDDWYDR AR CHWARAEON
AMRYWIAETH BWRDD
CYRFF RHEOLI
CENEDLAETHOL
A PHARTNERIAID
CENEDLAETHOL
ALLWEDDOL**

Yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf 2018, cytunodd Bwrdd Chwaraeon Cymru ar bolisi i bob CRhC ar gyfer chwaraeon a phob partner cenedlaethol sicrhau cydraddoldeb y rhywiau (diffiniad Comisiwn yr UE o gydraddoldeb y rhywiau yw o leiaf 40% o ferched neu ddynion ar fwrdd).

Mae newid diwylliannol mawr wedi bod o 'pam mae arnom ni angen bwrdd amrywiol a chynhwysol? i 'sut gallwn ni ddatblygu bwrdd amrywiol a chynhwysol?' sydd wedi arwain at ffocws â'i sylw ar atebion.

Mae saith sefydliad wedi cyflawni'r polisi, gyda phum pellach ond ychydig bwyntiau % o wneud hynny. Mae hwn yn gynnydd o gymharu â phedwar sefydliad ym mis Gorffennaf 2018.

Mae cynlluniau gweithredu gan 16 partner wedi ymrwmo i ddarparu cynllun erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Mae gan Amrywiaeth Bwrdd broffil llawer uwch yn fewnol, ac mae iddo le amlwg ar wefan Chwaraeon Cymru ac mae'r pwnc yn cael sylw drwy gyfres o ddiwyddiadau.

CHWARAEON CYMRU

#4

**DOD Â PHOBL AT EI
GILYDD AR GYFER Y
TYMOR HIR**

CHWARAEON RHANBARTHOL

CHWARAEON GOGLEDD CYMRU

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae Partneriaeth Chwaraeon Gogledd Cymru wedi gwneud y canlynol:

**CYTUNO
AR FODEL
LLYWODRAETHU**

**DATBLYGU FFRAMWAITH
CANLYNIADAU STRATEGOL
A CHYNLLUN CYFLAWNI
BLWYDDYN UN**

**DATBLYGU EI ACHOS
BUSNES TERFYNOL**

Mae'r ehangu ar gyfer y Rhaglen Chwaraeon a Gweithgarwch Cymunedol wedi dechrau ar draws rhannau eraill o Gymru:

**3 DIGWYDDIAD YMGYSYLLTU
Â'R SECTOR** wedi'u cynnal ar draws
de Cymru ym mis Mehefin 2019.

180 o unigolion wedi mynychu
o tua **90** o sefydliadau

**3 DIWRNOD DATBLYGU
PARTNERIAETHAU**

wedi'u cynnal ym mis
Hydref 2019.

Wedi'u mynychu
gan **80** o
gyfranogwyr o
44 o sefydliadau

43 o Fynegi
Diddordeb

LLYWODRAETHU CHWARAEON

Cafodd y Fframwaith Llywodraethu ac Arwain ar gyfer Cymru (GLFW) ei gyflwyno i ddechrau yn 2015 ond cafodd ei adolygu gyda phartneriaid a'i ailysgrifennu yn 2019 er mwyn sicrhau ei fod yn ddiweddar ac yn cyd-fynd â newidiadau gwleidyddol a pholisi.

Ers ei lansio, mae wedi profi'n adnodd hynod werthfawr – gan y sector, ar gyfer y sector – ac wedi gweld Cymru'n arwain y ffordd yn y maes gwaith hwn.

Ei nod yw helpu sefydliadau o bob math a maint i ddatblygu strwythurau cadarn ac ymddygiad o ansawdd uchel, fel eu bod yn gwbl barod i fod y gorau y gallant fod.

Mae'n cynnwys saith egwyddor ac ymddygiad allweddol y dylai byrddau eu defnyddio i helpu i arwain sefydliad. Drwy fabwysiadu'r Fframwaith, gall sefydliadau feicnodi eu cynnydd yn haws, a pharhau i wella.

RHAGLEN FENTORA

Mae Chwaraeon Cymru wedi cefnogi 13 aelod o Rwydwaith Hyfforddi Cymru i ddatblygu eu dealltwriaeth o fentora a'r cyfraniad y gall ei wneud at amgylchedd datblygu hyfforddwyr eu sefydliadau drwy raglen fentora 18 awr.

ATHROFA GWYDDONIAETH PERFFORMIAD CYMRU (WIPS)

Mae WIPS yn bartneriaeth tair ffordd rhwng Chwaraeon Cymru, gwyddonwyr chwaraeon academaidd blaenllaw Cymru a phartneriaid diwydiant perthnasol. Gyda'i gilydd, mae'r bartneriaeth yn cynnal ymchwil effaith uchel yn unol â strategaethau Chwaraeon Cymru, gan annog a sicrhau'r ymchwil, yr arloesi a'r dechnoleg ddiweddaraf orau bosib i helpu i wella perfformiad athletwyr ein gwlad.

MAE'R PROSIECTAU YN YSTOD Y FLWYDDYN DDIWETHAF A PHARHAUS YN CYNNWYS Y CANLYNOL:

Gweithio gydag 'athletwyr benywaidd' i weld sut mae'r misglwyf yn effeithio ar berfformiad. I ddechrau, cynhaliwyd cyfweiliadau gydag athletwyr benywaidd er mwyn deall eu profiadau. Yn dilyn hyn a chan ddefnyddio gwybodaeth, mae addysg hyfforddwyr a rhieni'n cael ei datblygu a'i chyflwyno i chwaraeon niferus.

Mae Athrofa Chwaraeon Cymru yn cefnogi jiwdo gyda ffisiotherapi, cryfder a chyflyru a ffisioleg. Adolygodd WIPs yr wybodaeth am ofynion cystadlu a chymarebau gwaith a gorffwys. Roedd cyfle wedyn i seilio'r ymarfer ar gefnogi'r sesiynau cyflyru mwyaf priodol.

Nod y prosiect Dysgu Hyfforddwyr oedd deall sut mae oedolion yn dysgu, yn cadw gwybodaeth ac yn ei defnyddio. O ganlyniad, mae'r prosiect wedi galluogi i ni weithredu ar sail tystiolaeth i ddatblygu hyfforddwyr a gwella'r gefnogaeth a ddarperir i hyfforddwyr yn genedlaethol.

Un rôl allweddol gan y tîm seicoleg chwaraeon yw gweithio gydag unigolion i gefnogi eu lles personol a'u datblygiad athletig. Mae'r prosiect Amgylcheddau Ffyniannus yn datblygu ein dealltwriaeth o sut mae pobl sy'n cymryd rhan mewn chwaraeon (e.e. athletwyr, hyfforddwyr) yn ffynnu'n effeithiol.

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON CYDWEITHREDIAD 'THE NON-PERFECT DAD' DIWEDD 2019 A DECHRAU 2020

Daeth Gymnasteg, Criced, Athletau a Hoci at ei gilydd i gynnal cyfres o ddigwyddiadau i rieni ac athletwyr. Aeth Richard Shorter, sy'n cael ei adnabod hefyd fel "The Non-Perfect Dad", ati i ateb y cwestiwn: sut mae rhieni'n sicrhau bod y gefnogaeth maent yn ei darparu'n cynnig y cyfle gorau i wireddu'r potensial hwnnw? Edrychodd y sesiynau ar sut orau i gefnogi plant mewn chwaraeon, o lefel clwb i lefel elitaidd. Roedd yn esiampl o chwaraeon yn dod o hyd i nod cyffredin a chynllunio'r sesiynau gyda'i gilydd.

CHWARAEON CYMRU

#5

**ARDDANGOS
MANTEISION
CHWARAEON**

DATHLU CHWARAEON YNG NGHYMRU

DAETH SÊR MAWR Y BYD CHWARAEON I'R CELTIC MANOR YM MIS RHAGFYR AR GYFER GWOBRAU CHWARAEON CYMRU 2019.

Drwy gyfrwng yr enillwyr, y rhai a gyfrannodd y gwobrau a'r gwesteion, roedd y digwyddiad o help i arddangos pŵer chwaraeon a dathlu eu cyrhaeddiad eang.

Trefnwyd y digwyddiad ar y cyd gan Chwaraeon Cymru a BBC Cymru Wales ac roedd yn gyfle i gydnabod y gorau un mewn chwaraeon cymunedol ledled y wlad, yn ogystal â'n harwyr chwaraeon elitaidd.

Cafwyd ymgyrch enwebu benodol gyda mwy nag erioed o enwau'n dod i law ar gyfer y categorïau cymunedol.

Yn hawlio'r sylw i gyd ar gyfer chwaraeon ar lawr gwlad ar y noson roedd **MIA LLOYD** (Person Ysbrydoledig), **CWPAN Y BYD Y DIGARTREF** (Stori Chwaraeon Wych), **GOODGYM CAERDYDD A'R FRO** (Creu Cymru Actif) a **CHADWYN HYFFORDDI HANNAH MILL**.

Yn y byd elitaidd ac mewn blwyddyn fawr i rygbi'r undeb, enwyd Warren Gatland yn Hyfforddwr y Flwyddyn, cafodd sgwad rygbi Cymru wobwr Tim y Flwyddyn ac Alun Wyn Jones a ddewiswyd fel Personoliaeth Chwaraeon y Flwyddyn. Cafodd y cawr o fyd bocsi, Joe Calzaghe, wobwr Cyflawniad Oes ac enillodd Lily Rice ac Etienne Chappell wobrau Carwyn James.

Cyflwynwyd y Gwobrau gan Gethin Jones a Catrin Heledd.

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON MIA LLOYD ENILLYDD PERSON YSBRYDOLEDIG Y FLWYDDYN YNG NGWOBRAU CHWARAEON CYMRU 2019

Yn ôl ym mis Mai 2017, cafodd Mia (sydd yn y llun) ddiagnosis o fath prin o ganser yr esgyrn o'r enw Osteosarcoma yn ei ffemwr chwith. Roedd ganddi boen annifyr yn ei phen-glin ac roedd yn waeth pan oedd yn ymarfer. Lledodd y canser i'w hysgyfaint. Cafodd 10 mis o gemotherapi llym yn Ysbyty Plant Arch Noa yng Nghaerdydd. Dewisodd gael torri ei choes uwch ben y pen-glin – penderfyniad anodd ond wedyn roedd cyfle iddi aildechrau rhedeg trac cyn gynted â phosib. Meddwl am ddychwelyd at chwaraeon oedd yn cynnal Mia yn ystod ei chyfnod yn yr ysbyty. Cafodd ei chyflwyno i Gemma Cutter (Chwaraeon Anabledd Cymru) a esboniodd yr holl gyfleoedd oedd ar gael iddi. Ei nod yw cael llafn rhedeg a ddylai wneud ei breuddwyd o redeg ychydig yn haws. Mae wrth ei bodd gyda chwaraeon a rhoi cynnig ar bethau newydd. Mae'n cymryd rhan mewn pêl fasged cadair olwyn, nofio a golff. Mae hi hefyd wedi rhoi cynnig ar ddringo, sgïo addasol a phara-feicio.

PEN BLWYDD HAPUS I'R LOTERI GENEDLAETHOL

Fe wnaethom ni helpu i ddathlu pen blwydd y Loteri Genedlaethol yn 25 oed yn hydref 2019. Wrth iddi droi'n 25, cynigiodd gyfle i gydnabod y buddsoddiad mae wedi'i ddarparu i chwaraeon yng Nghymru yn ystod y chwarter canrif ddiwethaf.

MAE MWY NA £309 MILIWN WEDI CAEL EI ROI I BRON I 26,000 O BROSIECTAU LEDLED CYMRU.

Manteisiodd Chwaraeon Cymru ar y cyfle i lansio sioe gylchgrawn ar-lein newydd, Calon Chwaraeon Cymru, a'i nod yw arddangos y gorau mewn chwaraeon ledled Cymru.

Gweithiodd Chwaraeon Cymru gydag Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol i sicrhau bod chwaraeon yng Nghymru'n cael proffil uchel yn yr ymgyrch genedlaethol a bod effaith drawsnewidiol y cyllid ar chwaraeon yn cael ei chydabod.

GWERTH CHWARAEON I GYMRU

Y llynedd canfu'r adroddiad Elw Cymdeithasol ar Fuddsoddiad y canlynol

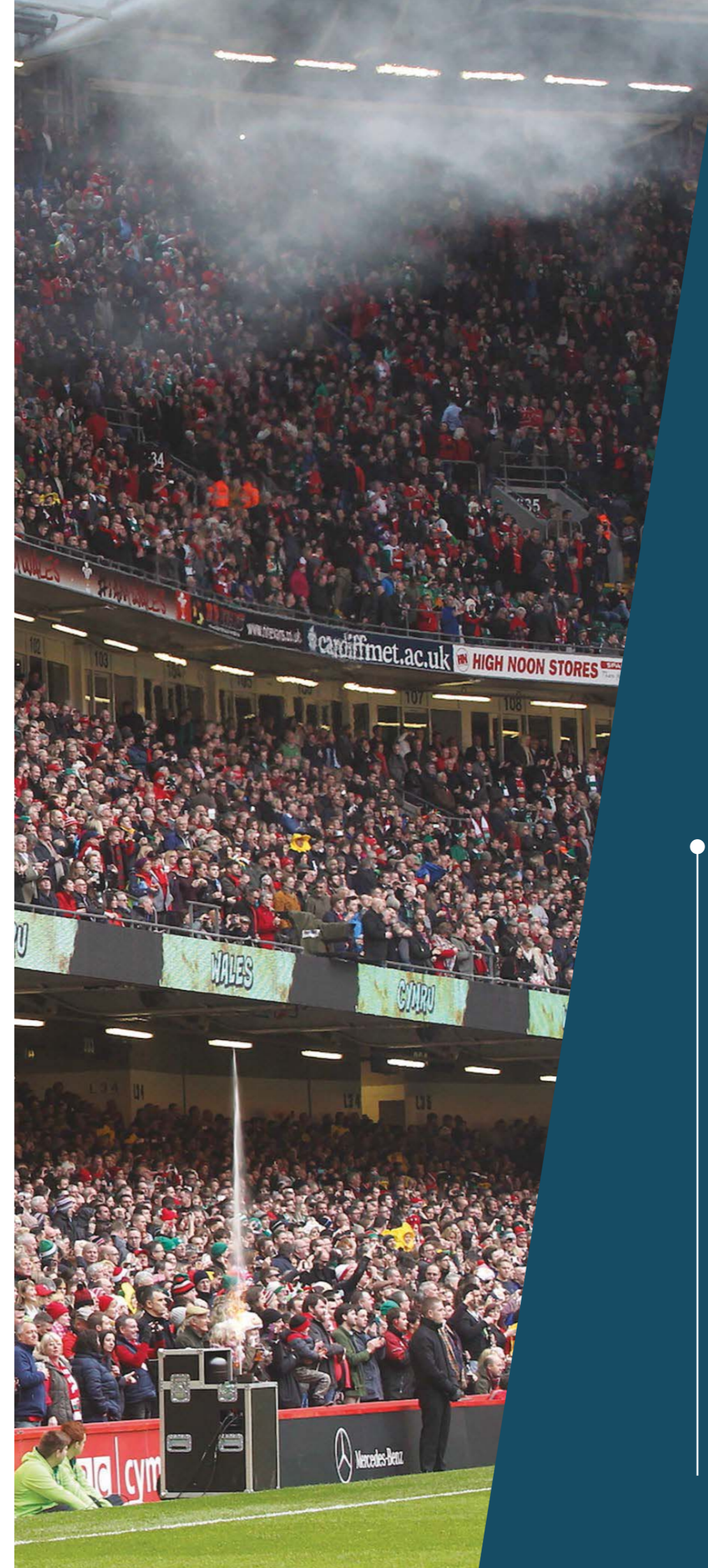
AM BOB £1 A FUDDSODDIR MEWN CHWARAEON YN Y WLAD, MAE ELW O £2.88

£1

£2.88

a swm enfawr o **£3.4 BILIWN** o fanteision i gymunedau Cymru. Rydyn ni'n parhau i roi sylw mawr i #GwerthChwaraeon drwy ryddhau data newydd Pwysigrwydd Economaidd Chwaraeon yng Nghymru 2016/17 – a luniwyd gan Brifysgol Sheffield Hallam.

Mae'n dangos bod y diwydiant chwaraeon wedi cynyddu i **£1,142M** (i fyny 10% ers 2010). Creodd **29,700** o swyddi cysylltiedig â chwaraeon yn ystod yr un flwyddyn. Hefyd canfuwyd bod y sector chwaraeon yn rhagori ar y diwydiannau fferyllol, teithio, llety a thecstilau yng Nghymru o ran perfformiad.

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON STADIWM Y PRINCIPALITY

Dangosodd asesiad o effaith economaidd Stadiwm y Principality bod yr amcangyfrif o'i werth i economi Cymru yn £32.3m o ran gweithgarwch / allbwn economaidd ychwanegol i Gymru gyda £11m o'r swm yn werth gros ychwanegol.

Cefnogodd calendr digwyddiadau'r stadiwm bron i 400 o swyddi cyfwerth â llawn amser, ar safle'r stadiwm ac mewn llefydd eraill yng Nghymru drwy ei gadwyn gyflenwi.

Canfu ein hadroddiad ar effaith economaidd chwaraeon bod yr economi chwaraeon wedi cyfrannu £1,182m at Wariant Defnyddwyr ac wedi creu 29,700 o swyddi cysylltiedig â chwaraeon (yn 2016/17).

SEFYDLIADAU DYSGU

RHAGLEN CYFATHREBU, DYSGU A DIRNADAETH (CLIP)

ADDYSGU'R SECTOR

Mae CLIP yn darparu mynediad rheolaidd at gyfleoedd addysg a hyfforddiant ar gyfer partneriaid Chwaraeon Cymru.

Yn dilyn arbrwf llwyddiannus, yn cael ei farnu fel llwyddiant 100% gan sector chwaraeon Cymru, lanswyd ein rhaglen ddysgu newydd gennym yn swyddogol.

Dull o weithredu ar y cyd gan dimau cyfathrebu a dirnadaeth Chwaraeon Cymru – mae'r hyfforddiant a'r gefnogaeth yn canolbwyntio ar feysydd fel dangos tystiolaeth o effaith, defnyddio data, cyfryngau cymdeithasol, a defnyddio technoleg i farchnata.

Mae CLIP yn cael cymhorthdal gan Chwaraeon Cymru er mwyn sicrhau bod y sesiynau'n fforddiadwy ar gyfer yr amrywiaeth o sefydliadau sy'n rhan o sector chwaraeon Cymru. Mewn arolwg diweddar, dywedodd 95% bod y rhaglen CLIP wedi profi'n fuddiol i'w gwaith eisoes.

RHANNU GWYBODAETH

O dan ymbarél rhaglen ddysgu uchel ei pharch Chwaraeon Cymru, CLIP, cynhaliwyd cyfres o sesiynau arddull cyflwyno er mwyn rhannu'r gwersi a ddysgwyd gydag eraill. Rhannodd staff Chwaraeon Cymru a phartneriaid allanol brofiadau mewn sesiynau rhyngweithiol ac egniol, yn ceisio sbarduno trafodaethau a syniadau.

AMCANION:

ANNOG CYDWEITHREDU RHWNG SEFYDLIADAU NEU AR DRAWS Y SECTOR

RHANNU'R GWERSI A DDYSGWYD O'R PWNC

RHOI HWB I HYDER YN STRATEGAETH CHWARAEON CYMRU

TRAFOD Y SEFYLLFA POLISI YN Y SECTOR

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON SESIWN CLIP: SUT I DDANGOS YR EFFAITH RYDYN NI'N HELPU I'W CHREU

TACHWEDD 2019

Bu sesiwn cwbl lawn gydag 80 yn bresennol yn trafod y symud oddi wrth fesur data i brofi llwyddiant at ddefnyddio data i ddysgu a gwella. Roedd y sesiwn o help i esbonio pa effaith mae chwaraeon yn ei chael ar Gymru. Cafodd pawb oedd yn bresennol well dealltwriaeth o sut gallant ddangos y gwahaniaeth mae eu gwaith yn ei wneud i Gymru ar lefel sefydliad ac unigol.

Ymhlith y siaradwyr roedd:

- Dr Larissa E Davies, Darllenydd mewn Rheolaeth Chwaraeon yng Nghanolfan Ymchwil y Diwydiant Chwaraeon (SIRC) ym Mhrifysgol Sheffield Hallam;
- Bethan Smith, Rheolwr Rhaglen ar gyfer ymgysylltu â dinasyddion yn Cognitive Edge
- Andrew Thomas, Rheolwr Grŵp – Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol, Cyngor Sir Pen-y-bont ar Ogwr
- Owen Lewis, Cyfarwyddwr Cynorthwyol y Strategaeth Systemau Chwaraeon a Gwasanaethau yn Chwaraeon Cymru

Cynhaliwyd ail sesiwn i drafod pam mae'n bwysig i'r ddarpariaeth chwaraeon ar gyfer pobl ifanc fod yn berson-ganolog a SUT i wneud hynny. Mae mwy o sesiynau wedi'u cynllunio ar gyfer y dyfodol.

CHWARAEON CYMRU

#6

**BOD YN SEFYDLIAD
HYNOD WERTHFAWR**

AILGYNLLUNIO

SEFYDLIAD WEDI'I AILGYNLLUNIO AC AR EI NEWYDD WEDD.

Mae'r broses ailgynllunio a recriwtio ar droed, yn dilyn cam ymgynghori sydd wedi'i gwblhau. Bydd Chwaraeon Cymru ar ei newydd wedd yn gweithio yn unol â bwriadau strategol y sefydliad. Y gobaith yw cwblhau'r broses erbyn diwedd y Gwanwyn.

CANOLFAN GENEDLAETHOL CHWARAEON CYMRU

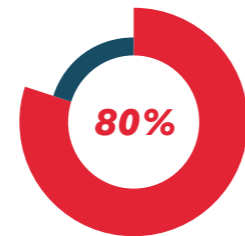
SAFBWYNTIAU DEFNYDDWYR

ATHROFA CHWARAEON CYMRU

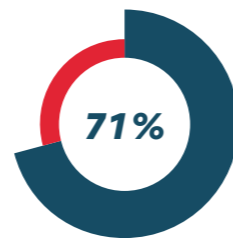
Gwahoddwyd pob athletwr, hyfforddwr a chyfarwyddwr perfformiad (amcangyfrif o 155 o bobl) sy'n defnyddio gwasanaethau cefnogi pwrpasol yr Athrofa i gwblhau Arolwg Athrofa Chwaraeon Cymru 2019 yn ystod mis Medi.

Y gwasanaethau sy'n cael eu defnyddio fwyaf yw therapi meinwe meddal, ffisiotherapi a maeth perfformiad, a'r gwasanaethau a ddefnyddir leiaf cyffredin yw ffisioleg a dadansoddi perfformiad.

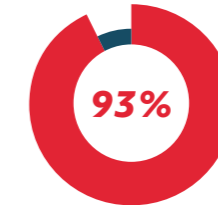
Mae 80% o'r athletwyr yn mesur gwasanaethau'r athrofa fel naill ai 'da' neu 'ragorol', sy'n gynydd o saith pwynt canran o gymharu â 2017.

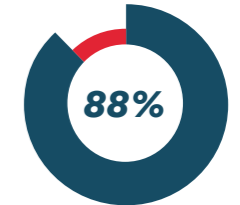
Dyweddodd 71% o'r hyfforddwyr a'r chyfarwyddwyr perfformiad bod gwasanaethau'r Athrofa naill ai'n 'dda' neu'n 'rhagorol', sy'n gynydd o bum pwynt canran o gymharu â dwy flynedd yn ôl.

Cafwyd gradd ragorol yn QUEST, Cynllun Ansawdd y DU ar gyfer Chwaraeon a Hamdden

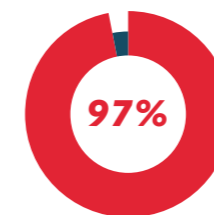

93% o'r defnyddwyr wedi cael profiad positif (da neu dda iawn) o'u hargraff gyffredinol o'r Ganolfan.

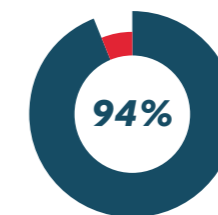

88% o'r defnyddwyr wedi cael profiad positif (da neu dda iawn) o ran y gwerth am arian a ddarparwyd gan y Ganolfan.

CANOLFAN AWYR AGORED GENEDLAETHOL PLAS MENAI

97% o ddefnyddwyr Plas Menai wedi cael argraff gyffredinol positif o'r safle.

94% wedi cael profiad positif o'r gwerth am arian sy'n cael ei ddarparu gan y Ganolfan.

Roedd y Sgôr Hyrwyddwr Net (NPS) ar gyfer Plas Menai yn +64 iach yn 2019 (mae hyn yn mesur eiriolaeth; argymell y Ganolfan i ffrindiau a chydweithwyr). Caiff yr NPS ei gyfrif drwy dynnu cyfran y difriwyr (sy'n rhoi gradd gymharol negatif) o gyfran yr hyrwyddwyr (sy'n rhoi gradd positif).

LANSIO GWEFAN NEWYDD CHWARAEON CYMRU

Roedd lansio gwefan ddwyieithog gorfforaethol newydd yn cwblhau cam cyntaf un prosiect i gynyddu'r cyswllt â'n cwsmeriaid ac i wella effeithlonrwydd busnesau.

Roedd y cam cyntaf yn ymwneud â chadarnhau – darparu adnodd ar-lein a fyddai'n cyflwyno ein gwasanaethau a'n cynhyrchion mewn ffordd a fyddai'n ei gwneud yn haws i ymwelwyr ddeall rôl Chwaraeon Cymru.

BYDD Y CAMAU YN Y DYFODOL YN EDRYCH AR Y CANLYNOL NAWR:

- 1** Gwell amlygrwydd data i wella mynediad at ddata am gyfranogiad chwaraeon, gan gynnwys yr Arolwg ar Chwaraeon Ysgol
- 2** Personoli'r profiad ar-lein, gan gynnwys ardal i fewngofnodi i adnodd dysgu ar gyfer y sector chwaraeon
- 3** Personoli ar gyfer cwsmeriaid gan wneud y profiad ar-lein yn siop un stop ar gyfer adnoddau Chwaraeon Cymru

Hefyd mae gwefan Atebion Clwb gennym ni'n parhau i ddarparu help a chefnogaeth i glybiau a gwirfoddolwyr yng Nghymru, ac mae adnodd newydd ar-lein – i sbarduno incwm masnachol – yn cael ei ddatblygu gan Blas Menai.

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON ATHROFA CHWARAEON CYMRU A GEMAU OLYMPAIDD TOKYO

HAF 2021

Gyda Gemau Olympaidd Tokyo 2021 ar y gorwel, mae Cymdeithas Olympaidd Prydain wedi cadarnhau'r tîm gwasanaethau perfformiad a fydd yn darparu cefnogaeth o ddydd i ddydd i athletwyr.

Bydd hwb perfformiad Tîm GB yn cael ei gynnal yn Athrofa Chwaraeon Cymru yng Nghaerdydd. Bydd wyth dadansoddwr perfformiad yn y DU, ond yn gweithio ar amser Tokyo, wedi'u lleoli yn yr Hwb ac yn cefnogi'r gweithrediadau ar y tir yn Tokyo. Mae'r rhain yn cynnwys dau aelod o Athrofa Chwaraeon Cymru, Carys Jones a Jennifer Roach.

EIN CANOLFANNAU

EIN CANOLFANNAU A'R AMGYLCHEDD

CANOLFAN GENEDLAETHOL CHWARAEON CYMRU

Gosod **GOLEUADAU A WEITHREDIR GAN SYMUDIAD** ac uwchraddio ffenestri ar gyfer effeithlonrwydd thermal (Gradd Weithredol Perfformiad Ynni wedi gostwng i 43, gostyngiad o 32.8% ers cyflwyno'r cynllun)

RACIAU BEICIAU i hybu teithio actif a defnyddio amserydd i ddiffodd offer pan nad yw'n cael ei ddefnyddio

CWPANAU BIOBYDRADWY, a chyllyll a ffyrac a chynwysyddion biobydradwy yn cael eu defnyddio yng nghaffi'r ganolfan, unrhyw wastraff bwyd yn cael ei gompostio, ac olew coginio'n cael ei ailgylchu'n fioddisel

Darperir **DŴR** am ddim yn nerbynfaf'r ganolfan i hybu defnyddio poteli aildefnyddiadwy yn lle plastig defnydd sengl

GWENER FFRWYTHAU AM DDIM unwaith y mis a bwydleni'r caffin cynnwys mwy o ddewisiadau iach a chytbwys gyda chynnyrch tymhorol

CANOLFAN AWYR AGORED GENEDLAETHOL PLAS MENAI

Hen ffitiadau golau wedi cael eu newid am unedau LED watt isel ynni effeithlon

Ffenestri gwyr dwbl wedi cael eu gosod yn yr ardal llety

Nenfydau ffug ac inswleiddiad wedi'u hychwanegu lle mae angen i wneud ystafelloedd yn fwy ynni effeithlon

Ymdrech gydwybodol wedi'i gwneud hefyd i leihau nifer y tripiâu yng ngherbydau'r ganolfan

Er bod gwelliannau sylweddol wedi'u gwneud i leihau ôl troed carbon y ddwy ganolfan yn ystod y blynyddoedd diwethaf, bydd angen newidiadau ychwanegol yn ystod y degawd nesaf a fydd angen buddsoddiad ariannol pellach. Hefyd bydd y cynlluniau ar gyfer y dyfodol yn edrych ar sut gall Chwaraeon Cymru gefnogi'r sector chwaraeon ehangach, gan gynnwys cyrff rheoli cenedlaethol, gyda'u hymdrechion i helpu i fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd byd-eang.

CHWYDDWYDR AR CHWARAEON CEGIN A LOLFA'R ATHLETWYR

CANOLFAN GENEDLAETHOL CHWARAEON CYMRU, CAERDYDD

Mae cegin hyfforddi a lolfa athletwyr yn cael eu hadeiladu i gefnogi athletwyr perfformiad uchel. Bydd y gegin yn helpu i ddylanwadu ar ddewis o brydau bwyd ar gyfer mwy o athletwyr ac yn darparu hyfforddiant cegin i gefnogi chwaraeon perfformiad uchel. Bydd y gofod hefyd yn gwasanaethu fel ardal i baratoi, gweini a chadw bwyd gan ddefnyddio safonau hylendid bwyd da. Hefyd, mae lolfa athletwyr yn cael ei hadeiladu fel ardal orffwys a hamdden briodol rhwng sesiynau hyfforddi.

- Cynhaliwyd 153 o ddigwyddiadau yng Nghanolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru, yn amrywio o Bencampwriaethau Ewropeaidd i Eisteddfodau Ysgol
- Cyrff Rheoli Cenedlaethol wedi cael 23,447 o oriau o ddefnydd yn cynrychioli 58% o'r defnydd cyffredinol. Defnydd cymunedol yw'r gweddill.
- Cyfanswm yr aelodaeth yn 891, i fyny 7.4% o gymharu â'r llynedd
- Roedd defnydd cyffredinol y flwyddyn yn 244,551

EIN HADDDEWID

BYDDWN YN

DYSGU GYDA'N GILYDD:

Archwilio, profi ac adolygu yn gyson.

CYFLAWNI GYDA'N GILYDD:

Rhannu canlyniadau, meithrin perthnasoedd agored a gonest, darparu adborth cadarn, gwella perfformiad yn gyson.

DATHLU GYDA'N GILYDD:

Cydnabod y llwyddiannau rydyn ni'n eu rhannu drwy bartneriaid effeithiol.

DRWY ...

GWEITHREDU'N DDIDWYLL:

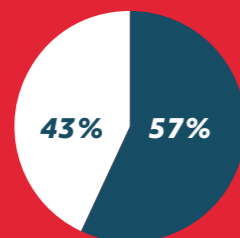
Deall a pharchu diwylliannau a gwerthoedd ein gilydd. Hybu cydraddoldeb ac amrywiaeth.

YCHWANEGU GWERTH:

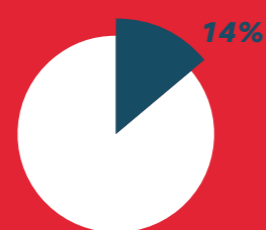
Sicrhau'r gymysgedd orau bosib o gefnogaeth, her, buddsoddiad, sgiliau ac arbenigedd er mwyn cyflawni ein canlyniadau ar y cyd.

ANNOG ARLOESI:

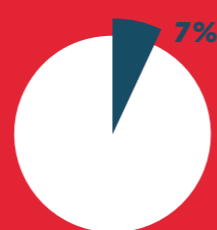
Croesawu syniadau a dulliau gweithredu newydd a chefnogi uchelgais a meddwl o'r newydd. Peidio ag ofni teimlo'n anghyfforddus.

BWRDD CHWARAEON CYMRU

57% BENYW
A 43% GWRYW

14% O
GEFNDIROEDD
DLIE

7% AG
ANABLEDD

MAE POB YSTOD OEDRAN O'R 30AU I'R 70AU YN CAEL EU CYNRYCHIOLI.

EIN DYLETYSWYDDAU

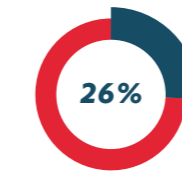
SAFONAU DIOGELU

POB
UN O'R
26

POB UN O'R 25 O CHWARAEON BUDDSODDIAD UCHEL wedi cyrraedd naill ai **LEFEL 2 NEU 3** y Safonau Diogelu (Pobl Ifanc)

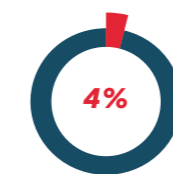
100% o'r Chwaraeon Buddsoddiad Uchel wedi cyrraedd Lefel 2 o leiaf (Pobl Ifanc) gyda **28%** wedi cyrraedd Lefel 3

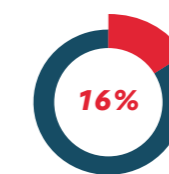
26% (5 allan o 19) o'r Chwaraeon Buddsoddiad Isel wedi cyrraedd y Safon Lefel 1 newydd (Pobl Ifanc) – Chwaraeon Eira Cymru yw'r Gamp Buddsoddiad Isel sydd wedi cyrraedd Lefel 2 y Safonau

Ers cyflwyno'r gwasanaeth cefnogi newydd i Oedolion Mewn Perygl ym mis Tachwedd 2018, mae'r ymgysylltu gan bartneriaid wedi bod yn rhagorol. Bydd y bartneriaeth gydag Ymddiriedolaeth Ann Craft sy'n darparu'r gwasanaeth yn parhau am 2 flynedd arall (isafswm).

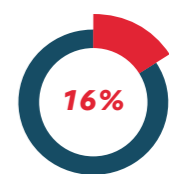
Mae'r digwyddiadau a'r hyfforddiant Ymgysylltu â Swyddog Arweiniol Diogelu yn parhau i fod ar lefel uchel ymhlith patneriaid sydd wedi'u cyllido a thu hwnt.

SAFONAU CYDRADDOLDEB

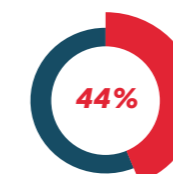
Dim ond **1 (4%)** CRhC Buddsoddiad Uchel sydd heb gyrraedd unrhyw rai o'r safonau

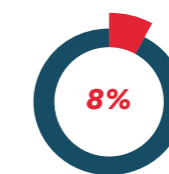
5 (16%) CRhC Buddsoddiad Uchel wedi cyrraedd neu gynnal y safon Sylfaen

5 (16%) CRhC Buddsoddiad Uchel wedi cyrraedd neu gynnal y safon Ragarweiniol

11 (34%) CRhC Buddsoddiad Uchel wedi cyrraedd neu gynnal y safon Ganolraddol

2 (8%) CRhC Buddsoddiad Uchel wedi dechrau ar y broses asesu ar gyfer y safonau Uwch – dylent gyrraedd y safon Uwch yn ystod 2020/21, Golff a ChAC fydd y ddau bartner cyntaf yng Nghymru

CHWARAEON PERFFORMIAD

MAE'N ANODD ADLEWYRCHU AR CHWARAEON ELITAIDD YN 2019 HEB GRYBWYLL RYGBI I DDECHRAU.

Enillodd carfan dynion Cymru y Gamp Lawn yn nhrnamaint y Chwe Gwlad, mwynhau chwarae 14 gêm o'r bron heb eu trechu nes cyrraedd rhif un y byd, a sicrhau lle yn rownd gyn-derfynol Cwpan y Byd yn Japan.

Cafwyd digwyddiadau positif iawn yn 2019 gyda **HANNAH MILLS** yn dod yn bencampwraig hwylio'r byd am yr eildro, **JADE JONES** yn hawlio teitl taekwondo y byd, y focswraig **LAUREN PRICE** yn ergydio ei ffordd i rif 1 y byd ac **ELINOR BARKER** yn cipio aur beicio'r byd.

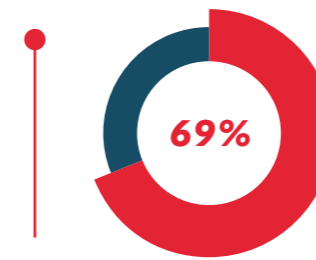
Mewn para-chwaraeon, mwynhaodd **HOLLIE ARNOLD** (gwaywffon) ac **ALED DAVIES** (taflu siot) lwyddiant gyda'u pedwerydd teitl Para Athletau'r Byd yn olynol yn Dubai.

Mewn chwaraeon tîm, er na chymhwysodd tîm pêl rwyd Cymru ar gyfer Cwpan y Byd, cymerodd ran yng Nghyfres Brawf yr Haf. Cynhaliwyd y gemau yn erbyn De Affrica, Malawi a Thrinidad a Thobago yn Arena Viola Caerdydd (Arena Iâ Cymru yn flaenorol), a chynhaliwyd dwy gêm yn erbyn Grenada yng Nghanolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru.

Yn y cyfamser, roedd llygaid pawb ar rowndiau cymhwysio pêl droed dynion Cymru ar gyfer yr Ewros wrth iddynt geisio efelychu llwyddiant 2016.

ATEBION CLWB

69% o gynnydd yn y traffig i'r safle yn ystod y 12 mis diwethaf i **17,260 O DDEFNYDDWYR UNIGOL**.

Mae'r adnodd datblygu clybiau wedi cael ei ailfrandio.

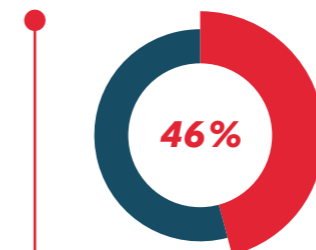
AP VOLHOURS

Rhwng mis Ebrill 2019 a diwedd mis Ionawr 2020 mae **33** o sefydliadau chwaraeon wedi sefydlu cyfrifon VolHours.

Mae 743 o wirfoddolwyr unigol wedi sefydlu cyfrif ac wedi cofnodi **20,882 O ORIAU GWIRFODDOLI**.

AMRYWIAETH BWRDD

Mae Prif Weithredwyr benywaidd mewn **46% O'R CYRFF RHEOLI CENEDLAETHOL (CRHC) CYLLID UWCH** erbyn hyn.

YR URDD

10,400 O BLANT A PHOBL IFANC yn cymryd rhan mewn clybiau wythnosol gan yr Urdd drwy gyfrwng y Gymraeg ac mae mwy na 600 o hyfforddwyd cymunedol gweithredol.

CHWARAEON CYMRU

EDRYCH YMLAEN

FEL Y COFNODWYD DRWY GYDOL YR ADRODDIAD, MAE LLAWER O GYNLLUNIAU PARHAUS YN EU LLE ER MWYN RHOI STRATEGAETH CHWARAEON CYMRU AR WAITH.

CYLLID 'PWYSAU IACH, CYMRU IACH'

AR ÔL RHYDDHAU PWYSAU IACH, CYMRU IACH, MAE LLYWODRAETH CYMRU WEDI YMRWYMO £4.5 MILIWN YN YSTOD Y DDWY FLYNEDD NESAF AR GYFER TRI PHROSIECT CHWARAEON MEWN YMG AIS I HYBU FFYRDD O FYW IACHACH A MWY ACTIF.

Bydd y prosiectau cyllido'n cael eu cydlynu gan Chwaraeon Cymru a dyma'r prosiectau:

Y CYNLLUN HAMDDEN ACTIF 60 + i annog mwy o bobl 60 oed a hŷn yng Nghymru i ddefnyddio'r ddarpariaeth hamdden leol, gyda chyfnod am ddim i ddechrau, ac wedyn darpariaeth gyda chymorth ariannol i'w helpu i ddatblygu arferion iach newydd.

Bydd plant a theluoedd yn darged ar gyfer Cyrff Rheoli Cenedlaethol yng Nghymru i dreialu prosiectau chwaraeon cydweithredol sy'n helpu i ehangu cyfleoedd i fod yn fwy actif yn amlach. **BYDD Y PROSIECTAU'N CAEL HWB CYCHWYNNOL O £200K.**

Bydd **£3MILIWN O GYLLID LLYWODRAETH CYMRU** yn parhau â'r gwaith llwyddiannus sy'n cael ei wneud fel rhan o gronfa Lle i Chwaraeon sydd eisoes wedi gweld **£5 MILIWN** yn cael ei fuddsoddi mewn cyfleusterau chwaraeon, gan gynnwys 118 o glybiau a sefydliadau yng Nghymru y llynedd. Mae'r arian hwn wedi rhoi cychwyn i brosiectau cyffrous eisoes, fel 'Overhang' yn Sir Gaerfyrddin lle mae gwaith wedi dechrau ar droi hen eglwys yn ganolfan ddringo dan do, yn yr un flwyddyn ag y mae dringo'n ymddangos yn y Gemau Olympaidd am y tro cyntaf.

CHWARAEON ELITAIDD

ASTUDIAETH WEDI'I CHOMISIYNU O'R AMGYLCHEDD GORAU I ATHLETWYR.

Bydd Chwaraeon Cymru yn parhau i ganolbwyntio ar ei werthoedd ac yn sicrhau bod dull cyfannol o ddatblygu athletwyr yn cael ei annog.

Mae Chwaraeon Cymru wedi rhoi cyfarwyddyd i EdComs i gynnal ymchwil traws-chwaraeon, a'r diben yw sicrhau'r canlynol:

DEALLTWRIAETH WELL O NODWEDDION PROF IAD DATBLYGU POSITIF I ATHLETWYR

ADNABOD Y RHWYSTRAU A'R HERIAU Y MAE ATHLETWYR A'U RH IENI YN EU HWYNEBU

TYNNU SYLW AT DDULLIAU O GEFNOGI CHWARAEON I GREU AMGYLCHEDDAU DATBLYGU POSITIF

Bydd yr wybodaeth rydyn ni'n gobeithio ei chasglu o'r prosiect hwn yn nodi nodweddion amgylchedd datblygu positif yng Nghymru y gellir ei ddefnyddio gan chwaraeon a Chwaraeon Cymru i wneud y canlynol:

ADLEWYRCHU AR YR ARFERION PRESENNOL A GWEITHREDU YN UNOL Â HYN NY.

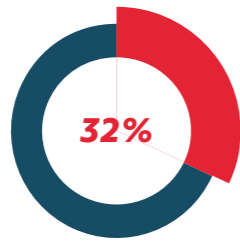
ADNABOD UNRHYW STRATEGAETHAU Y GELLIR EU DATBLYGU I GEFNOGI CHWARAEON I GREU AMGYLCHEDDAU POSITIF.

ADNABOD CYFLEOEDD I GYDWEITHREDU.

DADANSODDI PERFFORMIAD

Cafodd adran Chwaraeon a Ffyrdd o Fyw Actif Arolwg Cenedlaethol blynyddol Cymru ei rhyddhau ar gyfer 2018/19. Mae rhai o'r canfyddiadau'n helpu i fesur y cynnydd tuag at nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015.

Canfu'r arolwg bod nifer y bobl sy'n cymryd rhan mewn gweithgaredd chwaraeon dair gwaith yr wythnos neu fwy wedi aros yr un fath, heb newid, yn **32% AR GYFER 2018/19**.

MAE OEDOLION YNG NGHYMRU'N FWY TEBYGOL O FOD YN CYMRYD RHAN MEWN GWEITHGAREDDAU FEL:

CERDDED

(2 filltir neu fwy;
869,000 o bobl),

**CAMPFA NEU
DDOSBARTHIAU
FFITRWYDD**
(405,000 o bobl)

NOFIO DAN DO
(279,000 o bobl)

DANGOSODD Y CANFYDDIADAU HEFYD Y BYDDAI 50% O'R HOLL OEDOLION YN HOFFI GWNEUD MWY O CHWARAEON NEU WEITHGARWCH CORFFOROL.

Bydd y paratodau'n dechrau'n fuan ar gyfer rownd nesaf yr Arolwg ar Chwaraeon Ysgol. Mae'r arolwg yn gyfle i blant ledled Cymru leisio eu barn am chwaraeon a'u lles, a hefyd mae'n rhoi gwybodaeth gyfoethog i'r sector am lefelau cymryd rhan, ymddygiad ac agweddau.

Yn ychwanegol at yr adolygiad Elw Cymdeithasol ar Fuddsoddiad, a gynhaliwyd gan Brifysgol Sheffield Hallam, dangosodd datganiad pellach effaith economaidd chwaraeon. Canfu bod y diwydiant chwaraeon wedi tyfu £1,142m (cynnydd o 10% ers 2010), bod yr economi chwaraeon wedi cyfrannu £1,182m mewn Gwariant Defnyddwyr a hefyd ei bod wedi cynhyrchu 29,700 o swyddi cysylltiedig â chwaraeon (yn 2016/17). Yn ogystal, gwelwyd fod y sector chwaraeon yn perfformio'n well na'r diwydiannau fferyllol, teithio, llety a thecstilau yng Nghymru.

RYDYN NI WEDI GWERTHUSO A CHEFNOGI NIFER O'N PROSIECTAU NEU EIN MEYSYDD GWAITH, GAN GYNNWYS Y CANLYNOL:

Arolwg Athrofa Chwaraeon Cymru – derbyniwyd 57 o ymatebion gan athletwyr, hyfforddwyr a Chyfarwyddwyr Perfformiad ac ar draws y chwaraeon amrywiol rydyn ni'n eu cefnogi yn uniongyrchol. Bydd yr adborth yn helpu i ddylanwadu ar y gwasanaethau rydyn ni'n eu cynnig wrth symud ymlaen.

Cynhaliwyd adolygiad annibynnol o'n grantiau presennol gan Resources 4 Change, gyda'r bwriad o lansio cynllun grantiau newydd ddiwedd 2020.

Mae adnoddau sylweddol yn cael eu hymrwymo i werthuso effaith y Fenter Nofio Am Ddim yn ystod 2020/21.

Mae Fframwaith Canlyniadau wedi cael ei ddatblygu a'i gyhoeddi. Bydd yn cael ei lenwi'n chwarterol i dracio ein cynnydd mewn amser real.

Gwerthuso rhaglenni'r Gronfa Iach ac Egniol, gan gynnwys ar lefel y prosiectau unigol.

Mae Chwaraeon Cymru yn cynhyrchu Ystadegau Swyddogol ac, o'r herwydd, rydyn ni'n cydymffurfio â'r Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau. Mae hyn yn rhoi sicrwydd i'r cyhoedd, i'r llywodraeth ac i sefydliadau eraill bod y data rydyn ni'n eu cynhyrchu o werth, o ansawdd uchel ac y gellir dibynnu arnynt.

CANLYNIADAU ARIANNOL AR GYFER Y FLWYDDYN

Roedd cyfanswm gwariant cynhwysfawr Chwaraeon Cymru ar ôl trethiant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020 yn £27,991,000 (2018/19 £21,654,000). Roedd y symudiad net ar y gronfa gyffredinol ar gyfer y flwyddyn (tudalen 86), ar ôl y cyllid a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru, yn orwariant wedi'i gynllunio o £4,393,000 (2018/19 tanwariant wedi'i gynllunio o £5,668,000). Sicrhawyd y gostyngiad o £4,393,000 ar ôl codi dibrisiant o £534,000 (2018/19 £521,000) ac i raddau helaeth, roedd hyn o ganlyniad i'r grantiau cyfalaf a roddwyd yn ystod 2019/20 o'r cyllid a dderbyniwyd ar ddiwedd 2018/19 gan Lywodraeth Cymru.

Mae canlyniadau'r Ymddiriedolaeth wedi'u cyfuno yn y datganiadau ariannol hyn.

CYNALIADWYEDD

Mae Chwaraeon Cymru yn mynd ati i sefydlu polisïau a mentrau sy'n ceisio lleihau effaith ei weithrediadau ar yr amgylchedd. Mae'r Strategaeth Amgylcheddol Gorfforaethol yn ei lle'n llawn ar ôl cael ei chymeradwyo'n flaenorol gan y Bwrdd. Mae Chwaraeon Cymru wedi parhau i weld gostyngiad yn ei allyriadau CO2 gyda gostyngiad o 2% o gymharu â 2018/19, sydd ychydig o dan ein targed o 3% o ostyngiad blynyddol.

Mae Chwaraeon Cymru wedi parhau i annog y staff i ddefnyddio cynadleddau fideo, Skype, Teams a Sharepoint mewn ymdrech i geisio lleihau teithio. Hefyd mae Chwaraeon Cymru yn parhau i gynnig Cynllun Beicio i gyflogeion, er mwyn lleihau'r defnydd o geir. Gall cyflogeion hawlio lwfans milltiroedd o 20c y filltir am bob siwrnai fusnes a wneir ar feic.

Mae Chwaraeon Cymru yn parhau i edrych ar ffyrdd i ddatrysiaidau technolegol helpu i leihau allyriadau a gwastraff. Anogir staff i weithio'n hyblyg os yw hynny'n bosib, ac mae hyn wedi arwain at staff yn gweithio o gartref yn fwy rheolaidd. I gefnogi hyn, mae gliniaduron ychwanegol wedi cael eu prynu ac mae desgiau poeth wedi cael eu cyflwyno mewn rhai swyddfeydd. Er nad yw hyn yn cael effaith ar nifer y milltiroedd a hawlrir gan staff (ni all staff hawlio costau milltiroedd am gymudo i'r gwaith), mae'n cyfrannu at lai o dagfeydd traffig ac allyriadau.

Ym mis Mawrth 2020, prynodd Chwaraeon Cymru ail gar cronfa hybrid, a fydd yn sicrhau gostyngiad pellach mewn allyriadau carbon yn y dyfodol. Mae Cyfradd Weithredol Perfformiad Ynni (DEC) Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru wedi

gostwng am y drydedd flwyddyn yn olynol ac mae'n parhau ymhell o dan y radd nodweddiadol ar gyfer y math o adeilad ac mae'r ganolfan yn parhau i weithredu yn unol â chanllawiau Hierarchaeth Gwastraff ac mae'n gweithredu System Rheolaeth Amgylcheddol.

Er bod y gwastraff yn gyffredinol wedi lleihau, roedd cynnydd mewn casglu gwastraff i dirlenwi o gymharu â 2018/19. Y rheswm am hyn oedd am ein bod wedi cael gwared ar lawer iawn o ddodrefn swyddfa wrth addasu'r swyddfeydd i'w gwneud yn weithleoedd mwy effeithiol a modern. Fe wnaeth hyn, yngyd â dim casglu gwastraff gwyrdd yn ystod y flwyddyn, leihau'r cyfraddau ailgylchu ar gyfer y flwyddyn. Mae Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru wedi cyflwyno cwpanau, cynwysyddion a chyllid a ffyrcc tecawe biobydradwy a chompostadwy ac wedi cael gwared ar becynnau sengl o siwgr a sawsiau. Hefyd mae wedi cyflwyno ailgylchu pecynnau creision.

Bu gostyngiad yn y defnydd o ddŵr yn 2019/20, yn rhannol oherwydd gallu defnyddio'r twll turio dŵr cyn iddo sychu. Mae Plas Menai wedi parhau i weithredu ei Bolisi Amgylcheddol ac mae'r adnewyddu parhaus ar yr adeilad wedi bod yn gyfle i ni uwchraddio i systemau mwy ynni effeithlon a adlewyrchir yn y gwelliannau a ddangosir yn y tablau. Ar ôl y gwelliannau a'r buddsoddiadau yn yr adeilad yn ystod y blynyddoedd blaenorol, rydym wedi gweld gostyngiad pellach yn y sgôr/radd DEC, sydd nawr yn D gyda sgôr o 89, i lawr o 123 yn y flwyddyn flaenorol.

Cwblhawyd y gwaith o adnewyddu'r pwll nofio ym mis Mawrth 2019, ac mae'r hen oleuadau aneffeithlon wedi cael eu newid am oleuadau LED ynni effeithlon watt isel ac mae synwryddion symudiad wedi cael eu gosod yn eu lle i reoli goleuadau'r ystafelloedd newid a'r ardal wyllo. Mae'r defnydd o Olew Nwy wedi dychwelyd i lefelau normal yn dilyn haf eithriadol gynnes gyda'r defnydd wedi gostwng yn 2018/19.

Yn 2019, ymunodd y Ganolfan â Rhwydwaith Refill Cymru, sy'n annog pobl i lenwi eu poteli dŵr am ddim er mwyn helpu i leihau'r defnydd o blastig defnydd sengl. Mae Cyfres Solar 350MW wedi cael ei gosod yn ei lle yn y Ganolfan. Bydd hyn yn ein helpu i wneud arbedion pellach o ran defnyddio llai o ynni, ac yn lleihau ein biliau trydan. Yn ystod y 12 mis nesaf byddwn yn parhau i chwilio am gyllid ar gyfer uwchraddio ein System Wresogi, ac mae Gwerthusiad opsiynau wedi cael ei gynnal yn 2019/20. Hefyd bydd ymchwiliadau pellach yn cael eu cynnal i osod pwynt gwefru ceir trydan yn ei le yn y ganolfan.

CYNALIADWYEDD AMGYLCHEDDOL

Mae'r tablau canlynol yn cynnwys data holl swyddfeydd Chwaraeon Cymru a'r costau cysylltiedig.

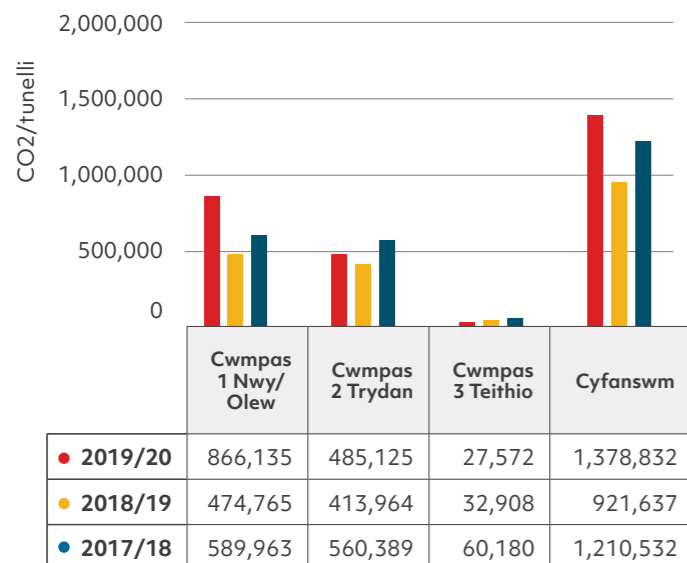
Gwastraff		2019/20	2018/19	2017/18
Heb fod yn ariannol (tunelli)	Cyfanswm KG	58,905	66,002	59,121

Tŷ Gwydr		2019/20	2018/19	2017/18
Co2	Cyfanswm allyriadau crynswth (Co2)	866,135	888,729	1,150,352
	Cyfanswm allyriadau net (Co2)	866,135	888,729	1,150,352
	Allyriadau crynswth, sgôp 1	485,125	474,765	589,963
	Allyriadau crynswth, sgôp 2	381,010	413,964	560,389
Ynni	Trydan (heb fod yn adnewyddadwy)	1,490,651	1,462,408	1,594,006
kWh	Trydan (adnewyddadwy)	0	0	0
	Nwy	1,008,490	1,202,094	1,224,229
	Olew Nwy	1,166,800	917,201	1,321,260
Dangosyddion Ariannol (£)	Gwariant – ynni	317,826	310,112	273,737

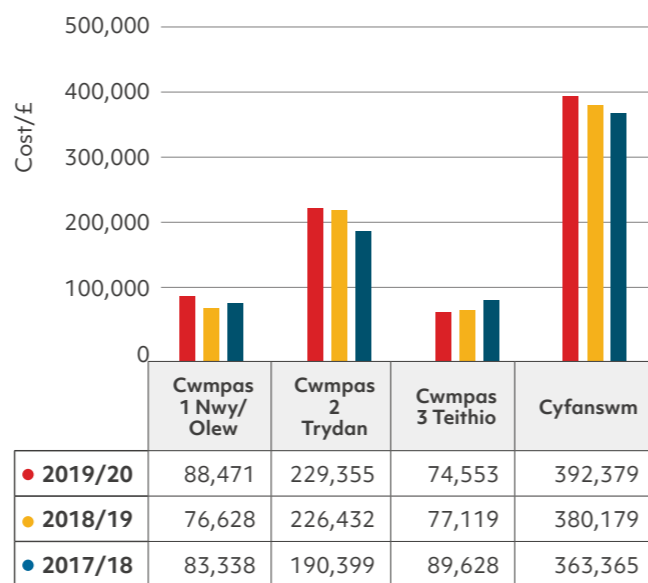
Defnydd o adnoddau y mae pen draw iddynt	Dŵr	2019/20	2018/19	2017/18
Heb fod yn ariannol (M3)	Cyflenwyd	18,922	19,699	15,862
	Tynnwyd	2,722	2,087	3,663
Dangosyddion Ariannol (£)	Costau cyflenwi dŵr	49,893	47,222	25,264

Teithio		2019/20	2018/19	2017/18
Co2	Rheilffordd	3,989	5,616	5,571
	Awyr	7,072	1,456	22,719
	Cwch	0	258	0
	Car (Taksi/Bws ac ati)	307	195	164
	Defnydd o Gar Personol	27,572	25,383	31,726
	Cyfanswm	38,940	32,908	60,180
Cost	Rheilffordd	22,292	27,800	25,033
	Awyr	4,995	6,150	13,700
	Cwch	0	535	0
	Car (Taksi/Bws ac ati)	1,524	1,369	925
	Defnydd o Gar Personol	45,742	41,265	49,970
	Cyfanswm	74,553	77,119	89,628
Milltiroedd	Rheilffordd	60,590	79,359	74,430
	Awyr	20,086	29,090	69,588
	Cwch	0	1,243	0
	Car (Taksi/Bws ac ati)	1,602	574	578
	Defnydd o Gar Personol	99,944	91,144	110,197
	Cyfanswm	182,222	201,410	254,793

Allyriadau CO2

Dangosyddion Ariannol

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR

Y BWRDD

Yn ystod 2019/20, roedd Chwaraeon Cymru yn cynnwys yr aelodau bwrdd canlynol;

Mr Lawrence Conway**	(Cadeirydd Penodwyd 01.09.2018)
Ms Pippa Britton**	(Is Gadeirydd Penodwyd 01.10.2017)
Ms Johanna Sheppard*	(Wedi Ymddeol 30.04.2019)
Mr Richard Parks	(Wedi Ymddiswyddo 07.07.2019)
Mr Ashok Ahir*	(Penodwyd 01.10.2017)
Mr Ian Bancroft	(Penodwyd 01.10.2017)
Ms Alison Thorne*	(Penodwyd 01.10.2017)
Ms Judi Rhys*	(Penodwyd 01.09.2018)
Yr Athro Leigh Robinson	(Penodwyd 01.09.2018)
Mr Phil Tilley	(Penodwyd 01.09.2018)
Mr Martin Veale*/**	(Penodwyd 01.09.2018)
Ms Rajma Begum	(Penodwyd 01.09.2019)
Mr Dafydd Trystan Davies	(Penodwyd 01.09.2019)
Ms Delyth Evans	(Penodwyd 01.09.2019)
Ms Nicola Mead-Batten*	(Penodwyd 01.09.2019)
Ms Hannah Murphy	(Penodwyd 01.09.2019)

Prif Weithredwr	Ms S Powell
Prif Weithredwr Dros Dro***	Mr B Davies (Yn weithredol rhwng 01.12.2019 a 28.06.2020)

* Aelod o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg
 ** Aelod o'r Pwyllgor Tâl
 ***Prif Weithredwr Dros Dro yn ystod absenoldeb mabwysiadu'r Prif Weithredwr

DATGAN BUDDIANNAU

Mae holl Aelodau ac uwch staff Chwaraeon Cymru wedi llenwi ffurflen yn manylu ar unrhyw fuddiannau sydd ganddynt mewn sefydliadau sy'n darparu, neu'n ceisio darparu, gwasanaethau masnachol i Chwaraeon Cymru ar gyfer 2019/20. Mae'r wybodaeth a ddarperir, sy'n galw am ddatgeliad yn unol â Safon Gyfrifo Ryngwladol 24, yn cael ei datgelu yn Nodyn 20 y cyfrifon hyn.

DIGWYDDIADAU CYSYLLTIEDIG Â DATA PERSONOL

Mae gan Chwaraeon Cymru fesurau rheoli a pholisïau yn eu lle i sicrhau integriti'r data. Mae ei systemau Technoleg Gwybodaeth yn sicrhau mesurau llym o ran rheoli diogelwch ffisegol data. Cyn belled ag y gwyddom ni, ni chollwyd unrhyw ddata yn ystod y cyfnod sy'n cael ei adolygu.

CANFOD A RHEOLI RISG

Ceir manylion am Reoli Risg yn adran Rheoli Risg y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar dudalen 71.

POLISI TALU CYFLENWYR A'R PERFFORMIAD A GYFLAWNWYD

O dan Ddeddf Talu Dyledion Masnachol yn Hwyr (Llog) 1998 ac yn unol â'r Cod Ymarfer Talu Gwell (sydd ar gael yn www.payontime.co.uk), mae'n ofynnol i Chwaraeon Cymru dalu anfonebau cyflenwyr nad oes anghydfod yn eu cylch o fewn 30 diwrnod i dderbyn y nwyddau neu'r gwasanaethau neu anfoneb ddilys, pa un bynnag yw'r hwyraf.

Nod Chwaraeon Cymru yw talu 100% o'i anfonebau, gan gynnwys yr anfonebau y mae anghydfod yn eu cylch, unwaith y mae'r anghydfod wedi cael ei setlo, yn unol â'r telerau hyn. Yn ystod y flwyddyn a ddaeth

CADWRAETH A BIOAMRYWIAETH

Mae Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru, Caerdydd, wedi'i lleoli mewn gardd restredig Gradd 2 ac mae gan y coed i gyd Orchmynon Cadw Coed ac fe'u rheolir yn unol â'r gorchmynon hyn.

Mae'r Ganolfan Genedlaethol ym Mhlas Menai'n cynnal cyrsiau addysg amgylcheddol forol ar Afon Menai, mae wedi plannu ac yn rheoli coetir ac mae blychau adar wedi cael eu lleoli o amgylch y safle.

CAFFAEL CYNALIADWY A'R DYFODOL

Mae polisi caffael Chwaraeon Cymru yn datgan ei bod yn ofynnol i'r holl ddyfarniadau caffael sy'n fwy na £25,000 gael eu dyfarnu ar y sail eu bod yn cynnig "cyfuniad optimwm o gostau bywyd cyfan a manteision i fodloni gofynion Chwaraeon Cymru". Mae costau bywyd cyfan yn ystyried nid dim ond y pris prynu, ond hefyd yn ystyried cost barhaus perchnogaeth, cynnal a chadw a defnyddio gwasanaethau.

Byddwn yn parhau i weithio er mwyn ymgorffori polisïau cynaliadwy yn ein gweithrediadau. Yn benodol, rydym yn ymwybodol o effaith amgylcheddol ehangach ein gwaith a byddwn yn ymchwilio i ffyrdd o ddylanwadu'n gadarnhaol ar hyn.

Swyddog Cyfrifo: S Powell
 16/09/2020

i ben ar 31 Mawrth 2020, talodd Chwaraeon Cymru 99% (2018/19 99%) o'i holl anfonebau gan gadw at delerau ei bolisi talu. Ni chodwyd unrhyw log yn ystod y flwyddyn o ganlyniad i daliadau hwyr.

OFFERYNNAU ARIANNOL

Ceir manylion yr offerynnau ariannol yn nodyn 1.11 y datganiadau ariannol.

TÂL ARCHWILWYR

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn goruchwyllo natur a swm y gwaith heb fod yn waith archwilio a wnaed gan Swyddfa Archwilio Cymru, ein harchwilwyr allanol. Yn ystod 2019/20, gwnaed gwaith cysylltiedig â gwrth-dwyll fel rhan o

astudiaeth genedlaethol, ond ni chodwyd ffi am hynny. Datgelir y ffi archwilio yn nodyn 7 yn y datganiadau ariannol.

DATGANIAD AR DDATGELU GWYBODAETH ARCHWILIO BERTHNASOL

1. Cyn belled ag y gŵyr y Swyddog Cyfrifo, nid oes gwybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr yn ymwybodol ohoni, ac
2. Mae'r Swyddog Cyfrifo wedi cymryd pob cam angenrheidiol er mwyn sicrhau ei bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio ac er mwyn sefydlu bod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R CYNGOR A'R PRIF WEITHREDWR

O dan y Siarter Brenhinol, dyddiedig 4 Chwefror 1972, mae'n ofynnol i Gyngor Chwaraeon Cymru (Chwaraeon Cymru) baratoi ar gyfer pob blwyddyn ariannol ddatganiadau o gyfrifon ar ffurf ac ar sail a benderfynir gan Lywodraeth Cymru, gyda chaniatâd y Trysorlys. Paratoir y cyfrifon ar sail gronnol ac mae'n rhaid iddynt gyflwyno darlun cywir a theg o gyflwr materion Chwaraeon Cymru ar ddiwedd y flwyddyn, gan gynnwys ei wariant net a'r newidiadau mewn ecwiti a llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i Chwaraeon Cymru gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Cofnodion Ariannol y Llywodraeth ac, yn arbennig, cyflawni'r canlynol:

- cadw at y cyfarwyddyd cyfrifon a gyhoeddir gan Weinidogion Cymru, gan gynnwys y gofynion cyfrifo a datgelu perthnasol, a defnyddio polisïau cyfrifo addas ar sail gyson;
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol;
- datgan a gadwyd at safonau cyfrifo priodol, a datgelu ac egluro unrhyw wyro sylfaenol yn y datganiadau ariannol; a

- paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol rhagdybio y bydd yr endid yn parhau i weithredu.

Mae Prif Swyddog Cyfrifo Gweinidogion Cymru wedi penodi'r Prif Weithredwr fel Swyddog Cyfrifo Chwaraeon Cymru. Mae fy nghyfrifoldebau perthnasol fel Swyddog Cyfrifo, gan gynnwys fy nghyfrifoldeb am briodolrwydd a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifo yn atebol amdano, ac am gadw cofnodion priodol a diogelu asedau Chwaraeon Cymru, wedi'u datgan ym Memorandwm y Swyddogion Cyfrifo sydd wedi'i gyhoeddi gan Drysorlys EM.

Swyddog Cyfrifo: S Powell
16/09/2020

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL 2019/2020

CYFLWYNIAD

Mae'r Datganiad Llywodraethu'n dwyn at ei gilydd i un lle bob datgeliad am faterion perthnasol i lywodraethu sefydliad, risg a rheolaeth. Fel Swyddog Cyfrifo, rwyf i'n bersonol gyfrifol am y Datganiad Llywodraethu sy'n amlinellu sut rwyf wedi defnyddio fy nghyfrifoldeb i reoli adnoddau Chwaraeon Cymru yn ystod y flwyddyn.

Fel Swyddog Cyfrifo, rwyf wedi adolygu Llywodraethu Corfforaethol mewn Llywodraeth Ganolog: Cod Ymarfer Da 2017 ac yn credu bod Chwaraeon Cymru wedi cydymffurfio'n llawn ag elfennau perthnasol y cod mewn perthynas â'i swyddogaethau Trysorlys a Loteri.

LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Y BWRDD

Llywodraethu Corfforaethol yw'r system ar gyfer cyfarwyddo a rheoli sefydliadau. Mae Bwrdd Chwaraeon Cymru yn gyfrifol am lywodraethu Chwaraeon Cymru ac Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru. Rôl y Bwrdd yw ei fodloni ei hun bod strwythur llywodraethu priodol yn ei le a chraffu ar berfformiad y pwyllgor gweithredol a gwaith y sefydliad yn cyflawni Gweledigaeth Chwaraeon Cymru.

Mae Bwrdd Chwaraeon Cymru yn cynnwys Cadeirydd, Is Gadeirydd a hyd at ddeuddeg aelod arall ac fe'u penodir i gyd gan Lywodraeth Cymru. Mae cyfansoddiad y Bwrdd yn cynnwys cynrychiolaeth o draws-doriad eang o wahanol broffesiynau ac aelodau sydd ag arbenigedd a phrofiad perthnasol i chwaraeon cymunedol ac elitaidd.

Yn ystod y flwyddyn, penododd Llywodraeth Cymru bum aelod Bwrdd newydd, sef Rajma Begum, Dafydd Trystan Davies, Hannah Murphy, Delyth Evans a Nicola Mead-Batten. Gadawodd dau o'r aelodau y Bwrdd, sef Johanna Sheppard (ei thymor wedi dod i ben) a Richard Parks (wedi ymddiswyddo oherwydd newid mewn amgylchiadau). Diolchaf iddynt am eu gwasanaeth ymroddedig i Chwaraeon Cymru yn ystod eu tymhorau gwasanaethu a chroesawaf yr aelodau newydd yn gynnes.

Mae Chwaraeon Cymru wedi ymrwmo i gydraddoldeb ac amrywiaeth ei Fwrdd, sydd bellach yn cynnwys 57% o ferched, 14% DLIE ac mae 7% yn ystyried eu hunain fel unigolion ag anabledd.

Gwelir y presenoldeb yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn y tabl isod:

Aelod Bwrdd	Cyfarfod Bwrdd (Nifer y cyfarfodydd a fynychwyd allan o 5)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg (Nifer y cyfarfodydd a fynychwyd allan o 4)
Lawrence Conway (Cadeirydd))	5 / 5	Amherthnasol
Pippa Britton (Is Gadeirydd)	5 / 5	Amherthnasol
Richard Parks ¹	1 / 1	Amherthnasol
Ashok Ahir	4 / 5	2 / 4
Ian Bancroft	4 / 5	Amherthnasol
Alison Thorne	4 / 5	4 / 4
Judi Rhys	4 / 5	1 / 2
Leigh Robinson	4 / 5	Amherthnasol
Martin Veale	5 / 5	4 / 4
Phil Tilley	5 / 5	Amherthnasol
Rajma Begum ²	3 / 3	Amherthnasol
Dafydd Trystan Davies ²	3 / 3	Amherthnasol
Delyth Evans ²	3 / 3	Amherthnasol
Nicola Mead-Batten ²	3 / 3	2 / 2
Hannah Murphy ²	3 / 3	Amherthnasol
(Aelodau Annibynnol – Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn unig)		
Gareth Jones	Amherthnasol	2 / 4
Robert Williams	Amherthnasol	3 / 4
Canran Gyffredinol y Gyfradd Bresenoldeb	92%	75%

¹Ymddiswyddodd 07.07.2019

²Penodwyd 01.09.2019

Er mwyn cyflawni ei gyfrifoldebau a chael y sicrwydd sy'n ofynnol bod arferion llywodraethu da yn eu lle, mae dau bwyllgor parhaol arall wedi'u sefydlu; Y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a'r Pwyllgor Tâl.

POLISI CHWYTHU'R CHWIBAN

Mae gan Chwaraeon Cymru Bolisi Chwythu'r Chwiban wedi'i sefydlu a'i gymeradwyo gan y Bwrdd. Mae'r manylion i'w gweld yn Llawlyfr y Staff. Yn ystod 2019/20, nid oedd Chwaraeon Cymru yn ymwybodol o unrhyw ddigwyddiadau a gofnodwyd. Rydym yn credu bod y polisi'n effeithiol ac mae gan y staff fynediad llawn iddo, os oes angen. Mae'r polisi'n cael ei adolygu'n achlysurol, gyda Llawlyfr y Staff.

Y PWYLLGOR ARCHWILIO A SICRWYDD RISG

Mae'r Bwrdd wedi sefydlu Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg i'w gefnogi gyda chyflawni ei gyfrifoldebau o ran risg, rheolaeth fewnol a llywodraethu, drwy gyfrwng y canlynol:

- Adolygu pa mor gynhwysfawr yw'r prosesau, y mesurau rheoli, yr archwiliadau a'r mesurau eraill cyfredol o ran diwallu anghenion sicrwydd y Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifo;
- Adolygu dibynadwyedd ac integriti'r sicrwydd a ddarperir gan y weithrediaeth a'r archwilyr mewnol ac allanol;
- Cyflwyno barn ar ba mor dda mae'r Cyngor a'r Swyddog Cyfrifo'n cael eu cefnogi wrth wneud penderfyniadau a chyflawni eu rhwymedigaethau atebolrwydd (yn enwedig o ran Cofnodion Ariannol);
- Mae'r risgiau y tynnir sylw atynt yn cael eu neilltuo i Gyfarwyddwyr Corfforaethol a manylir ar gamau gweithredu i liniaru ar y gofrestr risg.

Ffarweliodd y Pwyllgor hefyd â Judi Rhys a dymuna'r Bwrdd fynegi ei werthfawrogiad am gyfraniadau Judi. Penodwyd Nicola Mead-Batten yn aelod o'r Pwyllgor yn ystod y flwyddyn.

Yn ystod 2019/20, parhaodd Chwaraeon Cymru i ddefnyddio'r 'Fframwaith Sicrwydd' i ategu'r broses rheoli risg. Pwrpas y Fframwaith yw cofnodi lefel y sicrwydd, yn fewnol ac yn allanol, yn y prosesau busnes er mwyn darparu i'r Swyddog Cyfrifo a'r Bwrdd y sicrwydd gofynnol. Caiff hyn ei fonitro'n rheolaidd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn cynnwys hyd at saith aelod, gyda dau'n gallu bod yn annibynnol, ac mae angen o leiaf un aelod annibynnol. Cyfarfu'r pwyllgor bedair gwaith yn ystod y flwyddyn ac roedd cyfradd bresenoldeb gyffredinol yr aelodau'n 75%.

Yn ystod y flwyddyn, roedd meysydd ffocws y Pwyllgor yn cynnwys (ond nid oeddent yn gyfyngedig i) y canlynol:

- gweithredu ac effeithiolrwydd y fframwaith rheoli a sicrwydd risg;
- adroddiadau archwilio mewnol yn rhoi sylw i feysydd busnes penodol ac adroddiad yr archwiliad mewnol blynyddol;
- yr Adroddiad a'r Cyfrifon Blynyddol a'u fformat;
- arsylwadau a wnaed gan archwiliad allanol, yn enwedig y llythyr rheoli blynyddol;
- cydymffurfiaeth â'r Ddogfen Fframwaith a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, yn ogystal â chydymffurfiaeth â Datganiad y Loteri o Ofynion Ariannol;
- cydymffurfiaeth reoleiddio;
- adolygu cyllid grant;
- adolygu systemau ariannol craidd;
- adolygu costau aelodau'r Bwrdd;
- adolygu'r Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch;
- cytuno ar gynllun archwilio mewnol y flwyddyn;
- monitro perfformiad archwilio mewnol ac allanol ac adolygu'r cynllun archwilio allanol.

Derbyniodd y Bwrdd gofnodion y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ym mhob cyfarfod ac mae'n cael cyngor y Cadeirydd Archwilio mewn perthynas ag unrhyw faterion arwyddocaol. Hefyd mae'r Cadeirydd yn cyflwyno adroddiad blynyddol ffurfiol ar waith y Pwyllgor i'r Bwrdd. Mae'r systemau TG yn sicrhau bod rheolau llym mewn grym parthed diogelwch ffisegol data. Yn 2019/20, nid oedd unrhyw faterion risg gwybodaeth, gwendidau rheoli arwyddocaol na thwyll wedi'u canfod ac roedd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn fodlon bod lefel y risg yn dderbyniol ac yn cael ei rheoli mewn ffordd briodol.

Y PWYLLGOR TÂL

Mae'r Pwyllgor Tâl yn cyfarfod i adolygu ac argymhell ar gyfer cymeradwyaeth i Lywodraeth Cymru gyflog y Prif Weithredwr a'r dyfarniad tâl blynyddol ar gyfer y staff i gyd drwy gyfrwng proses cylch gwaith tâl Llywodraeth Cymru. Mae rhagor o fanylion ar gael yn yr Adroddiad Tâl a Staff ar dudalen 74.

YR UWCH DÎM RHEOLI GWEITHREDOL

Mae'r Weithrediaeth, o dan arweiniad y Prif Weithredwr, yn atebol i'r Bwrdd am ddatblygu a gweithredu strategaethau a pholisïau ac adrodd yn ôl arnynt.

Mae'r Weithrediaeth yn cyfarfod yn rheolaidd, bob pythefnos fel rheol, i drafod a chytuno ar faterion corfforaethol. Cynhelir cyfarfodydd misol ffurfiol sy'n dilyn agenda a chedwir cofnodion i sicrhau ein bod yn cofnodi penderfyniadau ar lefel gorfforaethol. Mae'r cynnydd yn erbyn y Cynllun Busnes yn cael ei gofnodi a'i fonitro'n chwarterol.

O ganlyniad i argyfwng pandemig Covid-19, roedd rhaid i'r Weithrediaeth wneud penderfyniadau y byddai disgwyl iddynt gael eu cyflwyno ger bron y Bwrdd efallai o dan amgylchiadau arferol. Fodd bynnag, nid oedd hyn yn bosib oddi mewn i'r cyfyngiadau amser a orfodwyd gan yr argyfwng a'r dyddiadau yr oedd rhaid i'r Weithrediaeth a Llywodraeth Cymru gadw atynt, ac o dan yr amgylchiadau hynny, gwnaeth y Prif Weithredwr benderfyniadau ar ôl trafod gyda'r Cadeirydd.

Er mwyn sicrhau diwydrwydd dyladwy wrth symud ymlaen, cytunodd cyfarfod mis Ebrill o'r Bwrdd i ffurfio 2 is-grŵp newydd o'r Bwrdd fel a ganlyn:

- Is-grŵp i ystyried y materion hynny yr oedd y Prif Weithredwr angen cytundeb brys iddynt, ac na allai aros nes cynnal cyfarfod llawn o'r Bwrdd ar gyfer cymeradwyaeth. Cynigiodd y Cadeirydd bod y grŵp hwn yn cynnwys y Cadeirydd, yr Is Gadeirydd a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, a hyd at ddau aelod Bwrdd arall (a ddewisir ar sail ad

hoc yn bennaf fel ymateb i'w hargaeledd).

- Is-grŵp yn gyfrifol am ystyried strategaeth adfer tymor hir ar gyfer y sefydliad a'r sector chwaraeon yn gyffredinol. Byddai'r grŵp hwn hefyd yn monitro perthnasedd ac addasrwydd y Weledigaeth ar gyfer Chwaraeon a strategaeth newydd Chwaraeon Cymru.

EFFEITHIOLRWYDD Y BWRDD A'R PWYLLGOR

Yn ystod y flwyddyn, gwelwyd datblygu llywodraethu da'n parhau. Mae strwythurau'r cyfarfodydd Bwrdd wedi cael eu diwygio i gynnwys sesiwn yn canolbwyntio ar faes strategol fel rhan o'r busnes ac mae traciwr penderfyniadau wedi cael ei gyflwyno fel bod yr aelodau'n gallu edrych yn ôl yn rhwydd ar benderfyniadau blaenorol.

Cynhaliodd y Bwrdd adolygiad effeithiolrwydd yn ystod y flwyddyn a chyflwynwyd nifer o newidiadau ymarferol. Cafodd cyfathrebu y tu allan i gyfarfodydd y Bwrdd, yn ffurfiol ac yn anffurfiol, ei ddatgan fel cyfle allweddol i helpu'r Bwrdd i gael gwybodaeth gyson a chadw mewn cysylltiad â'r sefydliad.

Sefydlwyd grŵp rhwydweithio cyfryngau cymdeithasol i gynorthwyo gydag ymgysylltu anffurfiol a hefyd mae'r Bwrdd yn derbyn diweddariadau ffurfiol gan y tîm Cyfathrebu a Digidol bob pythefnos.

Ar ddiwedd pob cyfarfod Bwrdd, mae'r Aelodau'n adlewyrchu ar fusnes ac yn trafod ffyrdd i'r Bwrdd fod yn fwy effeithiol wrth gyflawni ei gyfrifoldebau. Mae'r Bwrdd wedi ymrwmo i gefnogi'r Tîm Gweithredol a phenderfynodd yn ystod y flwyddyn y byddai'n enwebu aelodau Bwrdd unigol i weithio'n agos ag aelodau'r Weithrediaeth ar bob prosiect mawr, er enghraifft, y Prosiect Chwaraeon a Gweithgarwch Cymunedol newydd.

Mae'r Bwrdd yn fodlon ag ansawdd a maint yr wybodaeth a dderbynnir er mwyn iddo allu gwneud penderfyniadau doeth.

RHEOLI RISG**PWRPAS Y SYSTEM O REOLAETH FEWNOL**

Pwrpas y system o reolaeth fewnol yw rheoli a chyfyngu ar risg ond ni all fyth ei dileu. Felly, dim ond sicrwydd rhesymol, ac nid absoliwt, y mae'n gallu ei ddarparu. Seilir y system o reolaeth fewnol ar broses barhaus o ganfod a rhoi blaenoriaeth i'r risgiau o ran cyflawni polisiau, amcanion a nodau Chwaraeon Cymru, gwerthuso'r tebygolrwydd i'r risgiau hyn gael eu gwireddu, a'r effaith pe baent yn cael eu gwireddu, a'u rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd.

Mae'r system o reolaeth fewnol wedi bod yn ei lle yn Chwaraeon Cymru drwy gydol y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2020 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad a'r cyfrifon blynyddol, ac mae'n cyd-fynd â chanllawiau'r Trysorlys. Yn olaf, mae'r system o reolaeth fewnol yn darparu sicrwydd rhesymol bod Chwaraeon Cymru wedi cydymffurfio â chyfarwyddiadau ariannol y Loteri a bod prosesau digonol yn eu lle ar gyfer canfod gwrthdaro rhwng buddiannau a lleihau colledion o ran grantiau Loteri.

Y GALLU I DDELIO Â RISG

Fel Swyddog Cyfrifo, rwyf yn bersonol gyfrifol am sicrhau bod gan Chwaraeon Cymru broses rheoli risg effeithiol yn ei lle. Goruchwylir y broses hon gan y Bwrdd, drwy gyfrwng y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Fel sefydliad, rydym yn monitro pob risg allweddol drwy ddefnydd priodol o'r Gofrestr Risg. Ceir Strategaeth Risg a Pholisi Rheoli sy'n cynnwys diffiniadau perthnasol i reoli risg a hefyd mae'r polisi'n datgan sut dylid canfod, dadansoddi a rheoli risg.

Mae risgiau corfforaethol, a'r mesurau rheoli a weithredir i'w lliniaru, yn cael eu neilltuo i reolwr neu gyfarwyddwr corfforaethol priodol a'u rheoli ganddo, neu, mewn rhai achosion, gan y Swyddog Cyfrifo. Mae risgiau gweithredu yn gyfrifoldeb y penaethiaid adran perthnasol ac efallai y bydd y gwaith o reoli risg o ddydd i ddydd yn cael ei ddirprwyo i'r staff maent yn eu rheoli.

Canfyddir risgiau newydd gan swyddogion Chwaraeon Cymru, adran graffu'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg neu'r Bwrdd ei hun. Ar ôl canfod risg newydd, mae'n cael ei gosod ar y Gofrestr Risg briodol, ei hasesu, ei sgorio a'i neilltuo i sylw cyfarwyddwr corfforaethol a / neu reolwr.

Y FFRAMWAITH RISG A RHEOLI

Mae rheoli risg wedi'i ymgorffori yn strwythurau rheoli Chwaraeon Cymru. Mae mwyafrif y risgiau busnes, ariannol a chyflwyno gwasanaeth yn deillio o nodau trefniannol ac o broses cynllunio busnes Chwaraeon Cymru.

Mae'r Gofrestr Risg yn ateb electronig sydd ar gael i reolwyr perthnasol drwy gyfrwng porthol ar-lein. Mae trefniadau rheoli risg Chwaraeon Cymru yn cael eu harchwilio'n fewnol yn flynyddol a'u cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Mae'r Gofrestr Risg yn cofnodi risgiau corfforaethol sylweddol, gan gynnwys risgiau i wybodaeth, asesiad cyffredinol o effaith debygol a thebygolrwydd, mesurau rheoli a, lle bo angen, rhestr o fesurau gweithredu yn y dyfodol. Adolygir y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn rheolaidd gan yr Uwch Reolwyr, y Grŵp Rheoli a Sicrwydd Risg a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Hefyd mae'r rheolwyr yn rhoi cyflwyniad yn eu tro i'r Grŵp Rheoli a Sicrwydd Risg ar eu meysydd risg penodol a sut maent yn rheoli neu'n lliniaru'r risgiau hynny. Mae'r Fframwaith Sicrwydd newydd yn cael ei adolygu mewn ffordd debyg gan y Grŵp Rheoli a Sicrwydd Risg.

MONITRO GRANTIAU

Mae mwyafrif cyllid Chwaraeon Cymru yn cael ei wario drwy ddyfarnu grantiau. Dyfernir grantiau ar sail meini prawf buddsoddi clir ar gyfer allbynnau a chanlyniadau chwaraeon allweddol. Mae Chwaraeon Cymru yn cymryd camau priodol i fonitro'r defnydd o ddyfarniadau o'r fath drwy ofyn am adroddiadau ffurfiol gan y rhai sy'n eu derbyn, yn ogystal â thrafod yn barhaus â phartneriaid allweddol er mwyn casglu gwybodaeth anffurfiol. Hefyd, ceir meini prawf cysoni penodol ac os yw'r gwariant yn amrywio o lefel y grant sydd wedi'i ddyfarnu, mae Chwaraeon Cymru yn ymarfer ei hawl i ofyn am symiau o'r fath yn eu hól.

RISGIAU ALLWEDDOL

Mae risgiau i weithgareddau strategol a gweithredol allweddol yn cael eu datgan, eu gwerthuso a'u hystyried gan y Grŵp Cyfarwyddwyr, a gweithredir i'w lliniaru. Adolygir y risgiau a'r camau gweithredu i reoli risgiau yn rheolaidd. Dylanwedir ar y rhaglen archwilio fewnol gan y risgiau a gofnodir ar y Gofrestr Risg ac, os yw hynny'n briodol, mae'r archwilwyr yn cyflwyno argymhellion i roi sylw i unrhyw risg neu ganfod rhai newydd. Bydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn adolygu'r argymhellion hyn ac yn gweithredu fel sy'n briodol.

O edrych ymlaen, mae nifer o risgiau allweddol wedi cael eu datgan gan Chwaraeon Cymru ac maent wedi'u cynnwys ar y Gofrestr Risg Gofforaethol. Er bod Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar y Gofrestr Risg Gofforaethol, nid yw wedi effeithio ar allu Chwaraeon Cymru i weithredu ar sail busnes gweithredol gyda chyllid wedi'i ymrwymo ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf.

Mae risg sylweddol y bydd effaith ariannol a darparu pandemig Covid-19 ar bartneriaid a'r sector chwaraeon ehangach yn atal cynnydd Strategaeth Chwaraeon Cymru a'r Weledigaeth ar gyfer Chwaraeon yng Nghymru. Fel ymateb i'r risg hon, drwy gyfuniad o gyllid Llywodraeth Cymru a'r Loteri Genedlaethol, mae Chwaraeon Cymru wedi datblygu Cronfa Cadernid Chwaraeon gwerth £8.5m i helpu i warchod y sector chwaraeon yng Nghymru rhag canlyniadau'r cyfyngiadau sydd wedi'u rhoi yn eu lle. Mae £550k pellach wedi cael ei neilltuo ar gyfer y Gronfa Cymorth Mewn Argyfwng sydd wedi'i thargedu at glybiau sy'n wynebu heriau sylweddol ac angen cefnogaeth ariannol ar unwaith.

Er bod Chwaraeon Cymru yn eithriadol ddiolchgar i Lywodraeth Cymru am gyllideb gynyddol ar gyfer 2020/21, mae'r gost ariannol gynyddol o fodloni taliadau diffyg pensiwn, ynghyd â cholli incwm o gau ein dwy Ganolfan Genedlaethol yn ystod y cyfyngiadau symud, yn parhau i fod yn her enfawr wrth geisio cyflawni amcanion Chwaraeon Cymru.

Hefyd mae cyfyngiadau symud Covid-19 wedi arwain at darfu sylweddol ar weithrediadau a'n systemau TGCh arferol. Mae gan Chwaraeon systemau a

dulliau rheoli cadarn yn eu lle fel bod staff yn gallu gweithio o bell, ond byddai tarfu sylweddol ar fusnes pe bai'r systemau hyn yn methu.

Mae'r risgiau eraill ar y gofrestr risg Gorfforaethol yn cynnwys methu cydymffurfio â phob deddfwriaeth, colli gwybodaeth sensitif o bosib, neu gysylltiad â gwybodaeth o'r fath, a methu gwneud y defnydd gorau posib o dechnoleg a data.

Mae gan Chwaraeon Cymru agwedd gall a deallus at gymryd risg yn gyffredinol, er mwyn cyflawni ei flaenoriaethau. Y Bwrdd sy'n rheoli'r dyhead risg a chaiff ei adolygu'n flynyddol. Os oes risg sylweddol yn codi, bydd Chwaraeon Cymru yn gweithredu'n effeithiol i'w rheoli ac yn ei gostwng i lefel ddiogel. Mae'r Weithrediaeth a'r Bwrdd yn ymwybodol o'r angen am arloesi ymhellach ac yn gynt yn y dyfodol ac, i'r diben hwn, rydym yn edrych ar wahanol fecanweithiau a phartneriaid cyflawni. Bydd hyn yn creu risgiau newydd a gwahanol ac yn gallu cynyddu lefel y risg y mae Chwaraeon Cymru yn ei chymryd. Felly, efallai y bydd dyhead risg Chwaraeon Cymru yn codi, ond dim ond oddi mewn i amgylchedd risg doeth ac wedi'i reoli.

Mae'r Archwilwyr Mewnol, am y bumed flwyddyn yn olynol, wedi rhoi "sicrwydd sylweddol" cyffredinol i Chwaraeon Cymru fel gradd ar gyfer y flwyddyn. Hefyd maent wedi rhoi'r categori gradd uchaf i drefniadau llywodraethu corfforaethol a rheoli risg Chwaraeon Cymru. Yn ystod y flwyddyn, roedd yr adroddiadau archwilio mewnol yn datgan cyfleoedd i wella'r systemau rheoli.

Mae'n galonogol nodi nad oedd unrhyw fater risg "uchel" yn codi o'r gwaith archwilio mewnol. Gwnaed cyfanswm o 20 o argymhellion a 4 pwynt gweithredu. O blith yr argymhellion a wnaed, roedd 13 (65%) yn cael blaenoriaeth 'ganolig' a 7 (35%) yn cael blaenoriaeth 'isel'. O ran gweithredu dilynol, roedd 5 allan o'r 7 argymhelliad blaenorol a wnaed wedi cael eu gweithredu adeg yr archwiliad, ac roedd y 2 oedd yn weddill wedi cael eu gweithredu erbyn diwedd y flwyddyn.

RHEOLAETH FEWNOL

Fel Swyddog Cyfrifo, rwyf yn gyfrifol am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawni polisiau, amcanion a nodau Chwaraeon Cymru. Hefyd, mae gennyf gyfrifoldeb personol am ddiogelu elw'r Loteri Genedlaethol a ddsberthir i Chwaraeon Cymru ac asedau Chwaraeon Cymru, yn unol â'r cyfrifoldebau sydd wedi'u neilltuo i mi wrth Reoli Arian Cyhoeddus Cymru.

Rwyf yn gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system o reolaeth fewnol. Goruchwylir hyn gan y Bwrdd, drwy gyfrwng y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Yn sail i'm hadolygiad o effeithiolrwydd y system o reolaeth fewnol mae gwaith yr archwilwyr mewnol ac allanol a'r cyflwyniadau staff i Grŵp Rheoli Risg Chwaraeon Cymru, sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheoli mewnol. Rwyf yn bwriadu rhoi sylw i wendidau a sicrhau gwelliant parhaus y systemau hyn.

Darparwyd gwasanaeth archwilio mewnol Chwaraeon Cymru yn ystod 2019/20 gan Deloitte LLP, a weithredodd yn unol â'r safonau a ddiffinnir yn y Safonau Archwilio Mewnol ar gyfer y Sector Cyhoeddus. Cyflwynir adroddiadau rheolaidd fel rhan o archwiliadau mewnol, i ddarparu barn flynyddol annibynnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd systemau rheolaeth fewnol ac asesu risg Chwaraeon Cymru, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella.

Bob blwyddyn, mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn llunio Adroddiad Blynyddol ar ei waith i Fwrdd Chwaraeon Cymru. Cwblhawyd y rhaglen archwilio fewnol ar gyfer 2019/20 cyn effaith pandemig Covid-19 ac er bod newidiadau wedi bod i ffyrdd o weithio o ganlyniad i gyfyngiadau symud, nid yw'r rhain wedi cael effaith sylweddol ar y system o reolaeth fewnol.

DATBLYGIADAU PARHAUS

Er bod y system gyfredol o reolaeth fewnol yn un gref, ceir bob amser feysydd sydd angen neu a fydd yn elwa o weithredu gwelliannau.

Yn dilyn lansiad Strategaeth Chwaraeon Cymru, mae Chwaraeon Cymru wedi bod yn datblygu model adnoddau newydd a fydd yn newid y ffordd rydym yn cyllido ein partneriaid. Bydd hwn yn cael ei weithredu drwy ddull fesul cam o weithredu a bydd y cyllid yn cael ei sbarduno gan gymysgedd o wybodaeth am chwaraeon ac asesu gallu ein partneriaid ar draws sawl maes ffocws allweddol. Bydd gweithredu'r model hwn yn cryfhau ymhellach y mesurau rheoli sydd yn eu lle i reoli'r risg sy'n gynhenid wrth fuddsoddi arian cyhoeddus mewn sefydliadau trydydd parti, gan hefyd gynyddu eu hatebolrwydd.

Drwy gydol 2019/20, gwnaed llawer o waith i gryfhau ein mesurau rheoli seibr-ddiogelwch drwy ymestyn yr adnoddau canfod bygythiadau, hyfforddiant helaeth i staff a chyflwyno ffonau symudol gan Chwaraeon Cymru i gyflogaion sy'n gweithio gyda data sensitif. Rydym yn cydnabod bod hwn yn faes sy'n datblygu'n gyflym a byddwn yn parhau i edrych ar welliannau pellach yn ystod y flwyddyn sydd i ddod.

Swyddog Cyfrifo: S Powell
16/09/2020

ADRODDIAD TÂL A STAFF

Mae gan Chwaraeon Cymru ystod helaeth o bolisiâu sy'n adlewyrchu'r ddeddfwriaeth gyfredol ac mae'n anelu at sicrhau cadw a chymell. Adolygir y polisiâu hyn yn rheolaidd gan gynnwys y staff drwy gytundeb cydnabod gydag Undeb y Gwasanaethau Cyhoeddus a Masnachol (PCS). Mae'r holl bolisiâu'n cael eu gwirio o ran cydraddoldeb cyn cael eu gweithredu. Mae Chwaraeon Cymru wedi ymrwymo i bolisi o gyfle cyfartal yn ei arferion cyflogaeth. Yn benodol, mae Chwaraeon Cymru yn ceisio sicrhau nad oes unrhyw ddarpar gyflogai neu gyflogai presennol yn cael ei drin yn llai ffafriol ar sail oedran, anabled, tarddiad ethnig neu genedlaethol, rhywedd, statws priodasol neu fel rhiant, cenedligrwydd, cred wleidyddol, hil, crefydd neu gyfeiriadedd rhywiol. Hefyd rydym yn cadw at y 'Safon Cydraddoldeb ar gyfer Chwaraeon' a'r cynlluniau 'Positif am Anabled'.

Ar ôl gweithredu'r strwythur tâl a graddfa newydd yn llwyddiannus o fis Medi 2019 ymlaen, mae gan y cyflogeion ddewis i naill ai aros gyda'r telerau cyfredol neu optio i mewn i'r strwythur newydd a chael mynediad at fanteision hyblyg uwch. Mae effaith hyn, ynghyd â nifer o gyflogeion yn gadael drwy adael gwirfoddol neu ddiswyddo gwirfoddol, wedi arwain at gynydd uwch nag arfer mewn cyflogau a thaliadau.

DATA ABSENOLDEB SALWCH

Mae data salwch cyflogeion y sefydliad cyfan ar gyfer 2019/20 (2018/2019) fel a ganlyn:

Cyfanswm y Dyddiau a Gollwyd	Cyfanswm y Cyflogeion (Cyferth ag Amser Llawn)	Cyfanswm y Dyddiau o Salwch a Gollwyd y Pen
811.11 (868.30)	160.70 (154.52)	5.05 (5.62)

Y gyfradd absenoldeb gyffredinol ar gyfer 2019/20 yw 2.25%. Mae hwn yn welliant ar gyfradd 2018/19 o 2.61%, a oedd yn is na chyfradd 2017/18 o 2.81% ac sy'n gymharol â'r cyfraddau diwethaf a gyhoeddwyd gan yr ONS (y Swyddfa Ystadegau Gwladol) ar gyfer y sector cyhoeddus, sef 2.7%.

O blith y 2.25%, cafodd 1.29% eu dosbarthu fel tymor hir a 0.9% fel tymor byr. Fel rhan o ffocws parhaus ar reoli absenoldeb ac iechyd cyflogeion yn effeithiol,

Yn ystod 2019/20, cofrestrodd Chwaraeon Cymru gyda'r Siarter Teithio Iach ac rydym wedi dod yn gyflogwr Cyflog Byw, gyda chyflog dechreuol o £10 yr awr o leiaf. Cymerodd Chwaraeon Cymru ran yn Her Gorfforaethol Hanner Caerdydd 2019 eto a gorffennodd y tîm yn 4ydd, safle parchus iawn, allan o'r 47 o dimau corfforaethol (2018, 8fed allan o 39 o dimau corfforaethol).

Mae Grŵp Ymgysylltu â Staff wedi cael ei sefydlu i ddod â lleisiau ar draws y sefydliad at ei gilydd i helpu i addysgu, cyfrannu gwybodaeth a gweithredu mentrau cysylltiedig â'r diwylliant a'r dull o weithredu yn Chwaraeon Cymru.

BUDDSODDI YN EIN POBL

Cafodd yr ailasesiad ar gyfer ein statws Buddsoddwyr mewn Pobl ei gynnal yn ystod Gwanwyn 2019 a llwyddodd Chwaraeon Cymru i ddal gafael ar ei achrediad o dan y fframwaith newydd. Nododd yr asesiad bod arferion da yn eu lle eisoes a gwnaeth argymhellion ar gyfer adeiladu ar y rhain wrth i ni roi ein strategaeth newydd ar waith.

bydd polisi absenoldeb salwch Chwaraeon Cymru yn parhau i gael ei adolygu yn ystod 2020/21, gyda chefnogaeth gan yr Undeb Llafur cydnabyddedig (PCS).

Eleni rydym wedi adolygu ein contract iechyd galwedigaethol i sicrhau ei fod yn darparu'r gwasanaeth gorau ar gyfer Chwaraeon Cymru a'i gyflogeion. Rydym wedi sefydlu grŵp ymgysylltu â staff y mae ei gylch gwaith yn cynnwys llesiant.

Mae'r grŵp wedi sefydlu blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod a bydd yn gweithio gyda staff yn eu timau er mwyn darparu llais a dylanwadu ar gyfeiriad.

CYNLLUN PENSIWN

Mae Chwaraeon Cymru yn gweithredu dau gynllun pensiwn ar gyfer ei staff. Mae'r rhan fwyaf o'r staff yn aelodau o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg. Mae'r Gronfa'n gynllun pendant sy'n darparu buddiannau'n seiliedig ar Enillion Ailbriso Cyfartalog Gyrfaol (CARE). Mae asedau'r Gronfa'n cael eu cadw ar wahân i rai Chwaraeon Cymru. Bydd unrhyw bensiwn a gronnwyd cyn mis Ebrill 2008 yn cael ei gyfrif ar gyfradd o 1/80fed gyda chyfandaliad o deirgwaith y pensiwn. Caiff pensiwn sydd wedi cronni o 1 Ebrill 2008 ymlaen ei gyfrif ar gyfradd o 1/60ain a cheir opsiwn i gymryd cyfandaliad ychwanegol yn gyfnewid am bensiwn. Mae pensiwn sydd wedi cronni ers 1 Ebrill 2014 yn cael ei gyfrif ar gyfradd o 1/49ain gydag opsiwn i gymryd cyfandaliad ychwanegol yn gyfnewid am bensiwn. Mae cyfraniadau'r cyflogeion rhwng 5.5% a 10.5% yn seiliedig ar raddfa cyflog neu rhwng 2.75% a 5.25% os bydd y cyflogai'n dewis y cynllun pensiwn 50/50. Mae manylion pellach i'w gweld yn nodyn 1.6 a nodyn 17 y datganiadau ariannol. Hefyd mae Chwaraeon Cymru yn gweithredu cynllun pensiwn Cyfraniad Pendant gyda Scottish Widows, gyda Chwaraeon Cymru yn cyfrannu 6.5% a'r cyflogeion yn cyfrannu 1.5%.

POLISI TÂL

Yn unol â Phennod 5 y Llawlyfr Cofnodion Ariannol, mae'n ofynnol i Chwaraeon Cymru ddatgelu'r canlynol mewn perthynas â thâl yn ystod y flwyddyn am Aelodau'r Cyngor a'r uwch staff sydd â chyfrifoldebau am redeg adrannau llunio polisiâu. Mae canllawiau'r Trysorlys yn datgan ei bod yn ofynnol i'r datganiadau ariannol ddatgelu gwerth trosglwyddo cyfatebol i arian parod y pensiynau ar gyfer Aelodau ac uwch staff Chwaraeon Cymru.

Telir i'r Cadeirydd, yr Is Gadeirydd ac Aelodau Chwaraeon Cymru yn unol â pholisi "Tâl a chostau Cadeiryddion ac Aelodau Cyrff Rheoli a Noddir gan Senedd Cymru a Chyrff y GIG" Llywodraeth Cymru.

Mae'r Pwyllgor Tâl, sy'n cynnwys Cadeirydd Chwaraeon Cymru, yr Is Gadeirydd a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, a gefnogir gan gyflogai dirprwyedig Chwaraeon Cymru, yn cyfarfod i gytuno ar ddyfarniad tâl ar gyfer y staff i gyd, drwy gyfrwng proses cylch cyflog Llywodraeth Cymru. Cymeradwyir yr holl newidiadau i gyflog y Prif Weithredwr gan y Pwyllgor Tâl.

CONTRACTAU GWASANAETH

Cyflogir uwch staff Chwaraeon Cymru ar delerau ac amodau sy'n eithaf tebyg i delerau ac amodau Llywodraeth Cymru.

Penodir Aelodau Chwaraeon Cymru gan Weinidogion Cymru ar gontract tair blynedd ac efallai y byddant yn cael eu hailbenodi am gyfnod o dair blynedd arall. Mae gan y Cadeirydd hawl i gyfradd ddyddiol o £337 ac mae'n cael contract i weithio deuddydd yr wythnos. Telir cyfradd ddyddiol o £311 i'r Is Gadeirydd ac mae'n cael contract i weithio tridiau y mis.

CYFNOD RHYBUDD

Mae gan y Prif Weithredwr hawl i rybudd o bedwar mis gan Chwaraeon Cymru os terfynir y contract ac mae gan weddill yr uwch staff hawl i rybudd o dri mis o derfynu'r contract.

AMSER CYFLEUSTER YR UNDEB LLAFUR

Mae Chwaraeon Cymru yn caniatáu i aelodau Pwyllgor Gweithredol Cangen undeb y PCS weithio ar faterion yr undeb, pan mae angen, yn ystod oriau gwaith a bydd y cyflogeion yn parhau i dderbyn eu hawl i gyflog llawn.

CYFLOG Y PRIF SWYDDOG GWEITHREDOL

CYFLOG

Mae "cyflog" yn cynnwys cyflog crynswth, lwfansau a bonws perfformiad, os yw hynny'n berthnasol.

Yn ystod y flwyddyn, cafodd y Prif Weithredwr gyflog crynswth o £97,400 (2018/19 £97,400). Mae cynnydd o £1,943 wedi'i ôl-ddyddio yn ddyledus yn gynnar yn 2020/21 yn berthnasol i 2019/20. Yn ystod 2019/20, aeth y Prif Weithredwr ar absenoldeb mabwysiadu. Penodwyd Brian Davies yn Brif Weithredwr Dros Dro yn weithredol o 1af Rhagfyr 2019 gan dderbyn cyflog crynswth o £75,700. Yn ystod y flwyddyn y cyflog gwirioneddol a dderbyniwyd oedd £66,500. Nid oes unrhyw aelod o staff yn gymwys am daliad bonws.

Mae cyfran o gostau cyflog yr Uwch Reolwyr yn cael ei neilltuo i'r loteri.

MANTEISION MEWN NWDYDDAU NEU GYNNYRCH

Nid oes unrhyw fanteision mewn nwyddau neu gynnyrch.

COSTAU STAFF (YN AMODOL AR ARCHWILIAD)

	2019/20	2018/19
	£'000	£'000
Parhaol:		
Cyflogau a thâl	6,246	5,667
Darpariaeth ar gyfer diswyddiadau a straen ar bensiwn	300	-
Costau Nawdd Cymdeithasol	586	545
Costau Pensiwn eraill	2,190	2,002
Staff Asiantaeth a Chyfarwyddo	82	75
Staff ar secondiad	(18)	(36)
	9,386	8,253
Addasiadau IAS19	(170)	(530)
	9,216	7,723
Llai: Dyraniad i SPORTLOT	(2,700)	(2,319)
	6,516	5,404

HAWLIADAU PENSIWN A CHYFLOG

Mae'r adrannau canlynol yn cyflwyno manylion am gyflog a phensiwn uwch reolwyr Chwaraeon Cymru. Gwelir manylion am y dyddiadau dechrau/gadael yn y tabl Buddiannau Pensiwn ar dudalen 78. Mae'r wybodaeth hon wedi'i harchwilio.

TÂL (YN DIBYNNU AR ARCHWILIAD)

Enw	Teitl	% a Neilltuwyd i'r Loteri	Cyflog £000	Budd Pensiwn i'r £1,000 agosaf	Cyfanswm £000
		2019/20 (2018/19)	2019/20 (2018/19)	2019/20 (2018/19)	2019/20 (2018/19)
Mr Lawrence Conway	Cadeirydd	50% (50%)	35 - 40 (30 - 35)	-	35 - 40 (30 - 35)
Ms Pippa Britton	Is Gadeirydd	50% (50%)	10 - 15 (10 - 15)	-	10 - 15 (10 - 15)
Ms Sarah Powell	Prif Weithredwr	25% (25%)	95 - 100 (95 - 100)	25,000 (25,000)	120 - 125 (120 - 125)
Mr Graham Williams	Cyfarwyddwr Corfforaethol	25% (25%)	60 - 65 (55 - 60)	40,000 (22,000)	100 - 105 (80 - 85)
Mr Brian Davies ¹	Cyfarwyddwr Corfforaethol/ Prif Weithredwr Dros Dro	25% (80%)	65 - 70 (60 - 65)	37,000 (19,000)	100 - 105 (75 - 80)
Mr Peter Curran ²	Cyfarwyddwr Corfforaethol	- (25%)	- (50 - 55)	- (16,000)	- (65 - 70)
Mr Paul Randle ³	Cyfarwyddwr Corfforaethol	25% (25%)	70 - 75 (15 - 20)	23,000 (5,000)	90 - 95 (20 - 25)
Mr Malcolm Zapple	Rheolwr Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru	0% (0%)	60 - 65 (60 - 65)	14,000 (5,000)	70 - 75 (65 - 70)
Mr Steven Morgan	Rheolwr Canolfan Chwaraeon Dŵr Plas Menai	0% (0%)	50 - 55 (50 - 55)	19,000 (17,000)	70 - 75 (65 - 70)
Ms Johanna Sheppard ⁴	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	0 - 5 (0 - 5)	-	0 - 5 (0 - 5)
Ms Julia Longville ⁵	Aelod o'r Cyngor	- (50%)	- (0 - 5)	-	- (0 - 5)
Mr Peter King ⁵	Aelod o'r Cyngor	- (50%)	- (0 - 5)	-	- (0 - 5)
Ms Sama Small ⁶	Aelod o'r Cyngor	- (50%)	- (0 - 5)	-	- (0 - 5)
Mr Richard Parks ⁷	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	0 - 5 (5 - 10)	-	0 - 5 (5 - 10)
Mr Ashok Ahir	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	5 - 10 (5 - 10)	-	5 - 10 (5 - 10)
Mr Ian Bancroft	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	5 - 10 (5 - 10)	-	5 - 10 (5 - 10)
Mr Christian Malcolm ⁸	Aelod o'r Cyngor	- (50%)	- (5 - 10)	-	- (5 - 10)
Ms Alison Thorne	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	5 - 10 (5 - 10)	-	5 - 10 (5 - 10)
Ms Judi Rhys ⁹	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	5 - 10 (0 - 5)	-	5 - 10 (0 - 5)
Yr Athro Leigh Robinson ⁹	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	5 - 10 (0 - 5)	-	5 - 10 (0 - 5)
Mr Martin Veale ⁹	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	5 - 10 (0 - 5)	-	5 - 10 (0 - 5)
Mr Phil Tilley ⁹	Aelod o'r Cyngor	50% (50%)	5 - 10 (0 - 5)	-	5 - 10 (0 - 5)
Ms Rajma Begum ¹⁰	Aelod o'r Cyngor	50% -	0 - 5 -	-	0 - 5 0
Mr Dafydd T Davies ¹⁰	Aelod o'r Cyngor	50% -	0 - 5 -	-	0 - 5 -
Ms Hannah Murphy ¹⁰	Aelod o'r Cyngor	50% -	0 - 5 -	-	0 - 5 -
Ms Delyth Evans ¹⁰	Aelod o'r Cyngor	50% -	0 - 5 -	-	0 - 5 -
Ms Nicola Mead-Batten ¹⁰	Aelod o'r Cyngor	50% -	0 - 5 -	-	0 - 5 -

¹Prif Weithredwr Dros Dro o 01.12.2019
²Ymddiswyddodd 16eg Rhagfyr 2019
³Penodwyd 2il Ionawr 2019
⁴Ar Absenoldeb Mamolaeth o 1af Ionawr 2018, dychwelyd Medi 2018. Wedi dewis peidio â chymryd cyflog pan oedd ar Absenoldeb Mamolaeth. Ymddeolodd 30ain Ebrill 2019.

⁵Ymddeolodd 31ain Awst 2018.
⁶Ymddiswyddodd 20fed Mehefin 2018
⁷Ymddiswyddodd 7fed Gorffennaf 2019
⁸Ymddiswyddodd 31ain Rhagfyr 2018
⁹Penodwyd 1af Medi 2018
¹⁰Penodwyd 1af Medi 2019

Mae'r Adroddiad Tâl yn datgan yn awr bod rhaid i Ffigur Cyfanswm Sengl ar gyfer Tâl gael ei ddangos. Mae'r tabl uchod yn debyg i'r un a ddefnyddid yn flaenorol ac mae'n dal i ddangos y cyflog a delir mewn bandiau. Caiff y ffigur budd pensiwn sy'n cyfrannu at y ffigur cyfanswm sengl ei gyfrif mewn ffordd newydd, fel a ganlyn:

*ac eithrio cynnydd oherwydd chwyddiant neu unrhyw gynnydd/gostyngiad oherwydd trosglwyddo hawliau pensiwn

(gwir gynnydd mewn pensiwn* x 20) + (gwir gynnydd mewn cyfandaliad*) – (cyfraniadau gan y cyflogai)

Nid yw'r ffigur budd pensiwn yn swm sydd wedi cael ei dalu i'r cyflogai gan Chwaraeon Cymru yn ystod y flwyddyn. Mae'n fudd yn y dyfodol i'r cyflogai a dylanwedir arno gan sawl ffactor gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, newidiadau mewn cyflog ac unrhyw gyfraniadau ychwanegol a wneir gan y cyflogai.

BUDDIANNAU PENSIWN YR UWCH REOLWYR (YN AMODOL AR ARCHWILIAD)

Enw	Gwir gynnydd mewn Pensiwn (a chyfandaliad) yn oedran pensiwn y wladwriaeth ar gyfer 2019/20	Cyfanswm y pensiwn wedi cronni (a chyfandaliad) yn oedran pensiwn y wladwriaeth ar 31 Mawrth 2020	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod ar 31 Mawrth 2020	Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod ar 31 Mawrth 2019	Gwir Gynnydd/ (Gostyngiad) Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod yn y Flwyddyn
	£000	£000	£000	£000	£000
Ms Sarah Powell Prif Weithredwr	0.0 – 2.5 (-0.0 – 2.5)	30 – 35 (35 – 40)	495	460	25
Mr Steven Morgan Rheolwr Canolfan Chwaraeon Dŵr Plas Menai	0.0 – 2.5 (0.0 – 2.5)	5 - 10 (0 - 5)	114	94	16
Mr Malcolm Zapple Rheolwr Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru	0.0 – 2.5 (-0.0 – 2.5)	30 - 35 (45 - 50)	601	574	22
Mr Brian Davies Prif Weithredwr Dros Dro/ Cyfarwyddwr Corfforaethol*	0.0 – 2.5 (0.0 – 2.5)	15 - 20 (0 - 5)	242	203	33
Mr Graham Williams Cyfarwyddwr Corfforaethol	0.0 – 2.5 (0.0 – 2.5)	25 - 30 (35 - 40)	432	389	38
Mr Paul Randle Cyfarwyddwr Corfforaethol	0.0 – 2.5 (0.0 – 2.5)	0 - 5 (0 - 5)	45	5	33

*Penodwyd Brian Davies yn Brif Weithredwr Dros Dro ar 01.12.2019 tra oedd Sarah Powell ar absenoldeb mabwysiadu

Y Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod yw gwerth cyfalaf buddiannau'r gronfa bensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol ac a aseswyd yn actwaraidd. Y buddiannau a brisir yw'r buddiannau sydd wedi'u cronni gan yr aelodau ac unrhyw bensiwn wrth gefn i gymar sy'n daladwy o'r

cynllun. Mae'r Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod yn daliad a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn er mwyn sicrhau buddiannau pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan mae aelodau'n gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddiannau sydd wedi cronni yn eu cynllun blaenorol.

Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn berthnasol i'r buddiannau sydd wedi cronni gan yr unigolyn o ganlyniad i aelodaeth lawn o'r cynllun pensiwn, nid dim ond eu gwasanaeth mewn swydd uwch, y mae datgeliad yn berthnasol iddi.

Mae'r ffigurau'n cynnwys gwerth unrhyw fuddiannau pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'i drosglwyddo i gynllun pensiwn Chwaraeon Cymru. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddiannau pensiwn ychwanegol sydd wedi cronni i'r aelod o ganlyniad i brynu buddiannau pensiwn ychwanegol ar ei gost ei hun. Cyfrifir Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod oddi mewn i'r canllawiau a'r fframwaith a ragnodir gan y Sefydliad a'r Fframwaith Actwariau ac nid ydynt yn ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol na phosib mewn buddiannau o ganlyniad i Dreth Lwfans Oes Gyfan, a all fod yn ddyledus pan dynnir buddiannau pensiwn o'r cynllun.

GWIR GYNNYDD MEWN GWERTH TROSGLWYDDO CYFWERTH AG ARIAN PAROD

Mae hwn yn adlewyrchu'r cynnydd yn y Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod a gyllidir gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd yn y pensiwn sydd wedi cronni oherwydd chwyddiant na chyfraniadau a delir gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddiannau a drosglwyddir o gynllun

neu drefniant pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau priso'r farchnad gyffredinol ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

COSTAU STAFF (YN AMODOL AR ARCHWILIAD)

Roedd nifer y cyflogeion parhaol ar gyfartaledd yn ystod y flwyddyn, ar sail cyfwerth ag amser llawn, yn cynnwys y canlynol:

	2019/2020 Nifer	2018/2019 Nifer
Cyfanswm	160.7	154.5

Mae cyfansoddiad staff y cyfarwyddwyr corfforaethol yn 75% gwryw a 25% benyw. O blith y cyflogeion parhaol sy'n weddill mae 46% yn wrywod a 54% yn fenywod.

POLISI TRETH AR GYFER Y RHAI A BENODIR ODDI AR Y GYFLOGRES

Ar 31 Mawrth 2020, roedd 6 threfniant a oedd wedi bodoli (2018/19, 6 threfniant) ac yn eu lle am 4 blynedd neu fwy. Mae pob trefniant wedi'i asesu fel trefniant yn gweithredu y tu allan i IR35. Mae Chwaraeon Cymru yn fodlon bod sicrwydd wedi'i geisio i gadarnhau bod unigolion wedi gwneud trefniadau priodol i dalu treth. Nid oes yr un unigolyn yn aelod o'r Bwrdd nac yn uwch swyddog gyda chyfrifoldeb ariannol sylweddol.

CYNLLUNIAU IAWNDAL – PECYNNAU YMADAEL (YN AMODOL AR ARCHWILIAD)

Band cost y pecyn ymadael	Nifer y diswyddiadau	
	2019/20	2018-19
< £10,000	1	0
£10,000 - £25,000	3	0
£25,000 - £50,000	7	0
£50,000 - £100,000	3	0
£100,000 - £150,000	0	0
Cyfanswm y pecynnau ymadael	14	0
Cyfanswm costau adnoddau (£)	582,000	0

Talwyd taliadau diswyddo ac ymadael eraill yn unol â darpariaethau Cynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil. Cyfrifir am y costau ymadael yn llawn yn y flwyddyn ymadael. Os yw Chwaraeon Cymru wedi cytuno i ymddeoliad cynnar, telir y costau ychwanegol gan Chwaraeon Cymru. O blith y 14 o becynnau ymadael, mae 10 wedi cael eu talu yn ystod 2019/20. O blith y 10, mae gan un cyflogai amcangyfrif o straen pensiwn sydd eto i'w dalu ac mae wedi'i gynnwys yn y ffigur darpariaeth yn nodyn 19, ynghyd â'r pecynnau ymadael a amcangyfrifir ar gyfer y 4 cyflogai sy'n weddill.

DATGELIADAU CYFLOG TEG (YN AMODOL AR ARCHWILIAD)

Mae'n ofynnol i gyrff sy'n adrodd yn ôl ddatgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr sy'n cael y tâl mwyaf yn eu sefydliad a thâl canolrifol gweithlu'r sefydliad.

	2019/20	2018-19
Band Cyfanswm Tâl y Cyfarwyddwr sy'n cael y Tâl Mwyaf (£ '000)	95 - 100	95 - 100
Cyfanswm Tâl Canolrifol	30,558	30,180
Cymhareb	3.2	3.2

Cafodd y gymhareb ei chyfrif gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

1. Dim ond cyflogau'r staff a delir drwy'r gyflogres sydd wedi cael eu defnyddio,
2. Nid yw'r ffigurau wedi cael eu haddasu i adlewyrchu unrhyw gyfran i gyfrifon y Loteri h.y. mae'r costau'n adlewyrchu'r holl staff a gyflogir gan Gyngor Chwaraeon Cymru ac a brosesir drwy'r gyflogres.

Mae cyfanswm y tâl yn cynnwys cyflog ond yn eithrio taliadau diswyddo. Nid yw'n cynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod y pensiynau.

Amrywiodd y tâl o £19,300 i £97,400 (amrywiodd tâl 2018/19 o £16,900 i £97,400).

Swyddog Cyfrifo: S Powell
16/09/2020

TYSTYSGRIF AC ADRODDIAD ARCHWILYDD ANNIBYNNOL ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU I'R SENEDD

ADRODDIAD AR ARCHWILIO'R DATGANIAD ARIANNOL

BARN

Yr wyf yn tystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Cyngor Chwaraeon Cymru ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2020 o dan baragraff 18(3) Atodlen 8 Deddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'r rhain yn cynnwys y Datganiad Cyfnerthedig o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, y Datganiad Cyfnerthedig o'r Sefyllfa Ariannol, y Datganiad Cyfnerthedig o Lif Arian, y Datganiad Cyfnerthedig o Newidiadau i Ecwiti Trethdalwyr a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifo arwyddocaol. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisiau cyfrifo sydd wedi'u datgan ynddynt. Y fframwaith adrodd ariannol sydd wedi'i ddefnyddio wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a Llawlyfr Cofnodion Ariannol Trysorlys EM yn seiliedig ar Safonau Cofnodion Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y mabwysiadwyd gan Safonau Cyfrifo'r Undeb Ewropeaidd/Deyrnas Unedig (Arferion Cyfrifo a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig). Yn fy marn i mae'r datganiadau ariannol:

- yn cyflwyno darlun cywir a theg o gyflwr materion Cyngor Chwaraeon Cymru ar 31 Mawrth 2020 ac o'i wariant net ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- maent wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

SAIL Y FARN

Rwyf wedi cynnal fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Archwilio Rhyngwladol y DU (ISAs (UK)). Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn yr adran cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol yn fy

adroddiad. Rwyf yn annibynnol ar y corff yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i fy archwiliad ar y datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adroddiadau Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rwyf yn credu bod y dystiolaeth ymchwil rwyf wedi'i sicrhau'n ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer fy marn.

PWYSLAIS AR FATER – EFFEITHIAU COVID-19 AR BRISIAD TIR AC ADEILADAU

Tynnaf sylw at:

- Nodyn 9 y datganiadau ariannol, sy'n disgrifio cymal ansicrwydd prisiad sylfaenol yn yr adroddiad prisio ar rai eitemau eiddo yn codi o amgylchiadau sydd wedi'u hachosi gan bandemig Covid-19. Nid yw fy marn wedi newid mewn perthynas â'r mater hwn; a
- Nodyn 18 y datganiadau ariannol, sy'n disgrifio ansicrwydd prisiad sylfaenol mewn perthynas â buddsoddiadau eiddo wedi'u pwlio yn y gronfa bensiwn o ganlyniad i bandemig Covid-19. Nid yw fy marn wedi newid mewn perthynas â'r mater hwn.

CASGLIADAU PERTHNASOL I FUSNES GWEITHREDOL

Nid oes gennyf unrhyw beth i adrodd arno mewn perthynas â'r materion canlynol y mae ISAs (UK) yn gofyn i mi adrodd arnynt i chi os:

- nad yw'r defnydd o sail gyfrifo busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; neu
- os nad yw'r Swyddog Cyfrifo wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd sylfaenol a ganfuwyd ac a all greu amheuaeth arwyddocaol am allu'r corff i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifo busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r dyddiad

pryd awdurdodir y datganiadau ariannol ar gyfer eu cyhoeddi.

GWYBODAETH ARALL

Mae'r Swyddog Cyfrifo'n gyfrifol am yr wybodaeth arall yn yr adroddiad a'r cyfrifon ariannol. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth yn yr adroddiad blynyddol ar wahân i'r datganiadau ariannol a fy adroddiad archwilio i ar y rheiny. Nid yw fy marn i ar y datganiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth arall ac, oni bai am i'r graddau a fynegir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw ffurf ar gasgliad sicrwydd mewn perthynas â hi. Mewn perthynas â fy archwiliad ar y datganiadau ariannol, fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall er mwyn canfod anghysonderau sylfaenol â'r datganiadau ariannol sydd wedi'u harchwilio ac i ganfod unrhyw wybodaeth sy'n sylfaenol anghywir yn ôl pob tebyg, neu'n sylfaenol anghyson â'r wybodaeth a gefais wrth i mi fynd ati i gynnal yr archwiliad. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysonderau sylfaenol, rwyf yn ystyried y goblygiadau i'm hadroddiad.

BARN AR REOLEIDD-DRA

Yn fy marn i, ym mhob cyswllt sylfaenol, mae'r gwariant a'r incwm yn y datganiadau ariannol wedi cael eu defnyddio at y pwrpas y'u bwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol sydd wedi'u cofnodi'n cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

ADRODD AR OFYNION ERAILL

BARN AR FATERION ERAILL

Yn fy marn i, mae'r rhan yn yr Adroddiad Tâl sydd i gael ei harchwilio wedi cael ei pharatoi'n briodol, yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i wneud yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth sydd wedi'i rhoi yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol wedi'u

paratoi ynddi yn gyson â'r datganiadau ariannol a'r Datganiad Llywodraethu sydd wedi'u paratoi yn unol â chyfarwyddyd Gweinidogion Cymru;

- mae'r wybodaeth sydd wedi'i rhoi yn yr Adroddiad Blynyddol sydd wedi'i ddarparu gyda'r datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi ynddi yn gyson â'r datganiadau ariannol a'r Adroddiad Perfformiad sydd wedi'u paratoi yn unol â chyfarwyddyd Gweinidogion Cymru.

MATERION YR WYF YN ADRODD ARNYNT DRWY EITHRIAD

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r corff a'i amgylchedd fel y sicrhawyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi canfod unrhyw gamddatganiadau sylfaenol yn yr Adroddiad Perfformiad.

Nid oes gennyf unrhyw beth i adrodd arno yng nghyswllt y materion canlynol, yr wyf yn adrodd arnynt i chi os yw'r canlynol, yn fy marn i, yn wir:

- nid oes cofnodion cyfrifo priodol wedi cael eu cadw;
- nid yw'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Tâl sydd i gael ei harchwilio'n cyd-fynd â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifo;
- nid yw'r wybodaeth y manylwyd arni gan Weinidogion Cymru ynghylch tâl a thrafodion eraill wedi'i datgelu; neu
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r holl esboniadau y mae arnaf eu hangen ar gyfer fy archwiliad.

ADRODDIAD

Nid oes gennyf unrhyw arsylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

CYFRIFOLDEBAU

CYFRIFOLDEBAU'R SWYDDOG CYFRIFO AM Y DATGANIADAU ARIANNOL

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Cyngor a'r Prif Weithredwr, mae'r Swyddog Cyfrifo'n gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â Ddeddf Llywodraeth Cymru a

chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan y Ddeddf honno, i sicrhau eu bod yn rhoi barn gywir a theg ac i sicrhau'r rheolaeth fewnol fel sy'n angenrheidiol ym marn y Swyddog Cyfrifo er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o unrhyw gamddatganiad sylfaenol, boed yn cael ei achosi gan dwyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r Swyddog Cyfrifo'n gyfrifol am asesu gallu'r corff i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel sy'n briodol faterion cysylltiedig â busnes gweithredol a defnyddio'r sail gyfrifo busnes gweithredol oni bai y credir fod hynny'n amhriodol.

CYFRIFOLDEBAU'R ARCHWILYDD AM YR ARCHWILIAD AR Y DATGANIADAU ARIANNOL

Fy amcanion i yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o unrhyw gamddatganiad sylfaenol, boed yn cael ei achosi gan dwyll neu gamgymeriad, a chyflwyno adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (UK) bob amser yn canfod camddatganiad sylfaenol pan mae'n bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad a chânt eu hystyried yn sylfaenol os gallant, yn unigol neu gyda'i gilydd, ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adroddiadau Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad fel archwilydd.

CYFRIFOLDEBAU AM REOLEIDD-DRA

Mae'r Swyddog Cyfrifo'n gyfrifol am sicrhau rheoleidd-dra trafodion ariannol.

Rwyf yn sicrhau digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm wedi cael eu defnyddio at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

DATGANIAD CYFNERTHEDIG O WARIANT NET CYNHWYSFAWR AR GYFER CYNGOR CHWARAEON CYMRU AC YMDDIRIEDOLAETH CYNGOR CHWARAEON CYMRU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2020

	Nodyn	2019/20 £'000	2018/19 £'000
GWARIANT			
Gwariant Grant	5	20,314	14,890
Costau Staff	6	6,516	5,404
Gwariant Arall	7	3,370	3,299
Dibrisiant	9	534	521
		30,734	24,114
INCWM			
Incwm o Weithgareddau	3	(2,939)	(2,699)
Incwm Arall	3	(12)	(2)
		(2,951)	(2,701)
Gwariant Net		27,783	21,413
Cost Cyllid Pensiwn (Gwarged) ar Waredu Eiddo, Peiriannau ac Offer	8	218	258
Llog Derbyniadwy		(1)	(13)
		(11)	(5)
		206	240
Gwariant Net ar ôl llog a chyn trethiant		27,989	21,653
Trethiant Taladwy		2	1
Gwariant Net ar ôl Trethiant		27,991	21,654
Gwariant Cynhwysfawr Arall (Enillion) net ar ailbriso Eiddo, Peiriannau ac Offer		(1,280)	(67)
Pensiwn colledion/(enillion) actwaraidd		773	(441)
Cyfanswm y Gwariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben		27,484	21,146

GWEITHREDIADAU SY'N PARHAU

Ni sefydlwyd unrhyw weithgareddau newydd yn ystod y flwyddyn gyfredol na'r flwyddyn flaenorol ac ni ddaethpwyd ag unrhyw weithgareddau i ben.

Roedd y Gwariant Net ar ôl Trethiant ar gyfer y flwyddyn ariannol ac y gellid ei briodoli i weithgareddau Chwaraeon Cymru yn £27,991,000 (2018/2019 £21,654,000).

Mae'r nodiadau ar dudalennau 89 i 105 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

DATGANIAD O SEFYLLFA ARIANNOL CYNGOR CHWARAEON CYMRU AR 31 MAWRTH 2020

	Nodyn	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, Peiriannau ac Offer	9(a)	534	535
Cyfanswm yr asedau anghyfredol		534	535
Asedau cyfredol			
Masnach ac elfennau derbyniadwy eraill	10	2,512	1,682
Arian parod a chyfwerth ag arian parod		576	5,410
		3,088	7,092
Cyfanswm yr Asedau		3,622	7,627
Atebolrwydd cyfredol			
Masnach ac elfennau taladwy eraill	11	(766)	(709)
Croniadau grant	12	(240)	(7)
Darpariaethau	19	(300)	-
Cyfanswm yr atebolrwydd cyfredol		(1,306)	(716)
Asedau anghyfredol ac asedau cyfredol net		2,316	6,911
Atebolrwydd anghyfredol			
Masnach ac elfennau taladwy eraill mewn mwy na blwyddyn	11	(202)	(47)
Atebolrwydd Pensiwn	18	(10,754)	(9,891)
Cyfanswm yr atebolrwydd anghyfredol		(10,956)	(9,938)
Asedau llai cyfrifoldebau		(8,640)	(3,027)
Ecwiti trethdalwyr			
Cronfa gyffredinol		2,114	6,864
Cronfa bensiwn wrth gefn		(10,754)	(9,891)
Cronfa ailbriso wrth gefn		-	-
		(8,640)	(3,027)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 89 i 105 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan y Bwrdd ar 16eg Medi 2020 a chawsant eu llofnodi ar ei ran gan;

Swyddog Cyfrifo: S Powell
16/09/2020

DATGANIAD CYFNERTHEDIG O SEFYLLFA ARIANNOL CYNGOR CHWARAEON CYMRU AC YMDDIRIEDOLAETH CYNGOR CHWARAEON CYMRU AR 31 MAWRTH 2020

		Ar 31 Mawrth 2020	Ar 31 Mawrth 2019
	Nodyn	£'000	£'000
Asedau anghyfredol			
Eiddo, Peiriannau ac Offer	9(b)	18,305	17,079
Cyfanswm yr asedau anghyfredol		<u>18,305</u>	<u>17,079</u>
Asedau cyfredol			
Masnach ac elfennau derbyniadwy eraill	10	2,512	1,682
Arian parod a chyferwerth ag arian parod	14	580	5,414
		<u>3,092</u>	<u>7,096</u>
Cyfanswm yr Asedau		<u>21,397</u>	<u>24,175</u>
Atebolrwydd cyfredol			
Masnach ac elfennau taladwy eraill	11	(766)	(709)
Croniadau grant	12	(240)	(7)
Darpariaethau	19	(300)	-
Cyfanswm yr atebolrwydd cyfredol		<u>(1,306)</u>	<u>(716)</u>
Asedau anghyfredol ac asedau cyfredol net		<u>20,091</u>	<u>23,459</u>
Atebolrwydd anghyfredol			
Masnach ac elfennau taladwy eraill mewn mwy na blwyddyn	11	(202)	(47)
Atebolrwydd Pensiwn	18	(10,754)	(9,891)
Cyfanswm yr atebolrwydd anghyfredol		<u>(10,956)</u>	<u>(9,938)</u>
Asedau llai cyfrifoldebau		<u>9,135</u>	<u>13,521</u>
Ecwiti trethdalwyr			
Cronfa gyffredinol		14,402	18,795
Cronfa bensiwn wrth gefn		(10,754)	(9,891)
Cronfa ailbriso wrth gefn		5,487	4,617
		<u>9,135</u>	<u>13,521</u>

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan y Bwrdd ar 16eg Medi 2020 a chawsant eu llofnodi ar ei ran gan;

Swyddog Cyfrifo: S Powell
16/09/2020

DATGANIAD CYFNERTHEDIG O LIF ARIAN CYNGOR CHWARAEON CYMRU AC YMDDIRIEDOLAETH CYNGOR CHWARAEON CYMRU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2020
LLIF ARIAN O WEITHGAREDDAU GWEITHREDU

		2019/20	2018/19
	Nodyn	£'000	£'000
Gwariant net ar ôl trethiant		(27,991)	(21,654)
(Gwarged) ar waredu eiddo, peiriannau ac offer	8	(1)	(13)
Dibrisiant eiddo, peiriannau ac offer	9(b)	534	521
(Cynnydd) mewn masnach ac elfennau derbyniadwy eraill	10	(832)	(382)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn elfennau taladwy masnach	11	212	(198)
Cynnydd mewn cronadau grant	12	233	3
Llog a dderbyniwyd	13	(11)	(5)
Costau pensiwn	18	90	(145)
Cynnydd yn y ddarpariaeth ar gyfer diswyddiadau	19	300	-
All-lif arian net o weithgareddau gweithredu		<u>(27,466)</u>	<u>(21,873)</u>
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Prynu eiddo, peiriannau ac offer	9(b)	(480)	(364)
Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer	8	3	17
Llog a dderbyniwyd	13	11	5
All-lif arian net o weithgareddau buddsoddi		<u>(466)</u>	<u>(342)</u>
Llif arian o weithgareddau cyllido			
Cyllid a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru (Gostyngiad)/Cynnydd net mewn arian parod a chyferwerth ag arian parod	4	23,098	27,081
		<u>(4,834)</u>	<u>4,866</u>
Gostyngiad net mewn arian parod a chyferwerth ag arian parod yn ystod y cyfnod			
Arian parod a chyferwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod	14	5,414	548
Arian parod a chyferwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod	14	580	5,414
		<u>(4,834)</u>	<u>4,866</u>

Mae'r nodiadau ar dudalennau 89 i 105 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

DATGANIAD CYFNERTHEDIG O NEWIDIADAU I ECWITI TRETHDALWYR AR GYFER CYNGOR CHWARAEON CYMRU AC YMDDIRIEDOLAETH CYNGOR CHWARAEON CYMRU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2020

	Cronfa Ailbrisi Wrth Gefn	Cronfa Gyffredinol	Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill 2019	4,617	18,795	(9,891)	13,521
Gwariant Net ar ôl llog a chyn treth	-	(27,991)	-	(27,991)
Cyllid a dderbyniwyd (Nodyn 4)	-	23,098	-	23,098
Ailbrisi asedau sefydlog diriaethol	1,280	-	-	1,280
Costau pensiwn	-	90	(90)	-
Trosglwyddo i'r gronfa gyffredinol	(410)	410	-	-
Enillion actwaraidd	-	-	(773)	(773)
Cyllid ar 31 Mawrth 2020	5,487	14,402	(10,754)	9,135

Y cyllid yng nghyfrifon anghyfnertthedig Chwaraeon Cymru ei hun ar 31 Mawrth 2020 oedd (£8,640,000), (31 Mawrth 2019 ((£3,027,000)) gydag £17,775,000 (2018/19 £16,548,000) yn cael ei briodoli i Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru.

DATGANIAD CYFNERTHEDIG O NEWIDIADAU I ECWITI TRETHDALWYR AR GYFER CYNGOR CHWARAEON CYMRU AC YMDDIRIEDOLAETH CYNGOR CHWARAEON CYMRU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2019

	Cronfa Ailbrisi Wrth Gefn	Cronfa Gyffredinol	Cronfa Bensiwn Wrth Gefn	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill 2018	4,935	13,127	(10,476)	7,586
Gwariant Net ar ôl llog a chyn treth	-	(21,654)	-	(21,654)
Cyllid a dderbyniwyd (Nodyn 4)	-	27,081	-	27,081
Ailbrisi asedau sefydlog diriaethol	67	-	-	67
Costau pensiwn	-	(144)	144	-
Trosglwyddo i'r gronfa gyffredinol	(385)	385	-	-
Colled actwaraidd	-	-	441	441
Cyllid ar 31 Mawrth 2019	4,617	18,795	(9,891)	13,521

Mae'r nodiadau ar dudalennau 89 i 105 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

CYNGOR CHWARAEON CYMRU AC YMDDIRIEDOLAETH CYNGOR CHWARAEON CYMRU NODIADAU AR Y CYFRIFON AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 MAWRTH 2020

1. DATGANIAD O BOLISIÂU CYFRIFO

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi cael eu paratoi yn unol â Llawlyfr Cofnodion Ariannol y Llywodraeth 2019/20 (Llawlyfr seiliedig ar IFRS) a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM. Mae'r polisiâu cyfrifo yn y Llawlyfr yn defnyddio'r Safonau Cofnodion Ariannol Rhyngwladol, fel yr addaswyd neu a ddehonglwyd ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus. Os yw'r Llawlyfr yn caniatáu dewis o bolisi cyfrifo, mae'r polisi cyfrifo sydd fwyaf priodol i amgylchiadau penodol Chwaraeon Cymru at bwrpas cyflwyno darlun cywir a theg wedi cael ei ddewis. Disgrifir y polisiâu penodol sydd wedi'u mabwysiadu gan Chwaraeon Cymru isod. Mae'r rhain wedi cael eu defnyddio'n gyson wrth ddelio ag eitemau a ystyrir yn sylfaenol i'r cyfrifon. Paratowyd cyfrifon Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru ar sail wahanol, i gadw at y Datganiad o Arfer a Argymhellir a gyhoeddwyd gan Gomisiynwyr Elusennau Cymru a Lloegr yn 2015.

1.1 SAIL Y CYFRIFO

Mae'r cyfrifon hyn wedi cael eu paratoi o dan y confensiwn cost hanesyddol, a addaswyd i gyfrif am ailbrisiu tir ac adeiladau.

1.2 CYLLID

Mae Chwaraeon Cymru yn derbyn cyllid gan Lywodraeth Cymru i gyllido'i wariant cyfalaf a refeniw sy'n ychwanegol at ei incwm. Credydir y cyllid yn uniongyrchol i'r Gronfa Gyffredinol. Mae'r incwm gweithredu arall yn cynnwys incwm o ffioedd, nawdd a rhai gweithgareddau masnachu a gyfyd.

Mae Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru, corff elusennol sy'n eiddo i Chwaraeon Cymru yn llwyr, yn derbyn grantiau gan Chwaraeon Cymru ar gyfer gwariant cyfalaf ar eiddo, peiriannau ac offer perthnasol i dir ac adeiladau. Hefyd, mae gan yr Ymddiriedolaeth offer a cherbydau a brynwyd cyn mis Ebrill 2006. Ers mis Ebrill 2006, dim ond

yng nghyfrifon Chwaraeon Cymru mae'r gwariant cyfalaf ar offer a cherbydau wedi'i gynnwys. Mae'r elw wrth i'r Ymddiriedolaeth werthu eiddo, peiriannau ac offer yn cael ei ildio i Chwaraeon Cymru.

1.3 EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

Mae tir rhydd-ddaliadaeth wedi'i gynnwys yn y datganiad o'r sefyllfa ariannol ar sail gwerth y farchnad agored, a'r adeiladau ar gost cyfnewid wedi dibrisio, i adlewyrchu natur arbenigol yr adeiladau. Sicrheir prisiad proffesiynol bob blwyddyn. Nid yw'r tir prydles o dan y brydles weithredu wedi'i gynnwys yn natganiad o sefyllfa ariannol Chwaraeon Cymru.

Mae offer a cherbydau'n gynnwysedig yn y datganiad o sefyllfa ariannol ar sail cost hanesyddol llai darpariaeth ar gyfer dibrisiant. Ym marn Chwaraeon Cymru, nid oes unrhyw wahaniaeth sylfaenol rhwng gwerthoedd llyfr net cost hanesyddol a chyfredol yr asedau hyn. Y trothwy ar gyfer cyfalafu asedau yw £5,000 ar gyfer Chwaraeon Cymru a £5,000 ar gyfer yr Ymddiriedolaeth.

1.4 DIBRISIANT

Darperir dibrisiant ar sail llinell syth ar yr holl eiddo, peiriannau ac offer, gan ystyried amcangyfrif o'u hoes ddefnyddiol a'r gwerthoedd gweddillol a ragdybir. Mae oes yr ased at y pwrpas hwn fel a ganlyn ar gyfartaledd:

Eiddo rhydd-ddaliadaeth	35 mlynedd
Eiddo prydles	35 -50 mlynedd
Offer - cyfrifiaduron	3 blynedd
- arall	3 - 10 mlynedd
Cerbydau	5 mlynedd

Polisi Chwaraeon Cymru yw dibrisio asedau o'r mis ar ôl eu prynu.

1.5 STOCRESTR

Mae gan Chwaraeon Cymru stocrestr ar gyfer dyrannu fel rhan o'i weithgareddau grant ac adlewyrchwyd y costau cysylltiedig yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr. Mae ganddo stocrestr ar gyfer ailwerthu, nad ystyrir yn sylfaenol. Nid yw'r stocrestr ar gyfer ailwerthu wedi cael ei chydabod fel ased yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol: mae costau'r asedau hyn wedi cael eu cydnabod fel Gwariant Arall yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr.

1.6 PENSIYNAU

Daw'r cyfraniadau i gynlluniau pensiwn Chwaraeon Cymru o'r Cyfrif Gwariant Net er mwyn lledaenu cost pensiynau dros oes waith y cyflogaion gyda Chwaraeon Cymru. Yn unol ag IAS 19, cyfrifir y ffi i'r Cyfrif Gwariant Net ar sail costau gwasanaeth a chyllid pensiwn a gyfrifir gan yr actwari. Adlewyrchir cyfran Chwaraeon Cymru o asedau ac atebolrwydd y gronfa bensiwn fel atebolrwydd pensiwn net ar y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol.

Rhennir unrhyw asedau neu atebolrwydd pensiwn rhwng Chwaraeon Cymru a'r Loteri ar sail y gyfradd neilltuo hanesyddol o gostau staff, yn unol â'r amser mae'r staff yn ei dreulio'n rhoi gweithgareddau'r Loteri ar waith.

1.7 TRETHIANT

Codir Treth Ar Werth anadferadwy ar gyfrifon Chwaraeon Cymru mewn perthynas â gwariant trethadwy ar weithgareddau anfasnachol. Cyfrifir Treth Gorfforaeth y DU ar gyfradd o 19% (19% 2018/19) o'r llog sy'n cronni ar incwm buddsoddi Chwaraeon Cymru, ond nid ar log yr Ymddiriedolaeth.

1.8 GRANTIAU TALADWY

Gellir rhoi cymorth ariannol ar ffurf grantiau i hyrwyddo amcanion Chwaraeon Cymru. Cydnabyddir cynigion grant fel gwariant, ac os na chânt eu talu, fel atebolrwydd os oes rhwymedigaeth adeiladol yn bodoli.

Er mwyn i rwymedigaeth adeiladol fodoli, rhaid cyfathrebu ymrwymiad y dyfarniad yn uniongyrchol i dderbynnydd y dyfarniad ac mae'n rhaid i'r cyllid cymorth grant priodol i fodloni'r ymrwymiad fod wedi'i dderbyn gan Lywodraeth Cymru. Os oes rhwymedigaeth adeiladol yn bodoli ond amodau grant yn weddill ar ddiwedd y flwyddyn, mae'r grantiau'n cael eu datgelu fel atebolrwydd wrth gefn.

Nid yw ymrwymadau ymlaen a wneir yn ystod y flwyddyn yn berthnasol i weithgarwch y flwyddyn nesaf, fel y datgelir yn nodyn 17, yn cael eu nodi ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, gan nad oes modd cydnabod y cyllid cymorth grant i fodloni'r ymrwymadau hyn nes ei dderbyn.

1.9 CYFUNO

Mae cyfrifon Ymddiriedolaeth Cyngor Chwaraeon Cymru, corff elusennol sy'n eiddo i Chwaraeon Cymru yn llwyr, wedi cael eu cyfuno yn y cyfrifon hyn. Adroddir ar weithgareddau Dosbarthu'r Loteri Chwaraeon Cymru o dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1993, fel y'i diwygiwyd, mewn cyfrif ar wahân nad oes raid ei gyfuno â'r cyfrifon hyn.

1.10 DEFNYDD O AMCANGYFRIFON A PHENDERFYNIADAU

Mae paratoi'r datganiadau ariannol yn golygu bod rhaid i Chwaraeon Cymru wneud amcangyfrifon a rhagdybiaethau sy'n effeithio ar y defnydd o bolisiau a'r symiau yr adroddir amdanynt. Adolygir amcangyfrifon a phenderfyniadau'n barhaus. Cydnabyddir y diwygiadau i'r amcangyfrifon cyfrifo yn ystod y cyfnod pryd diwygir yr amcangyfrif ac mewn unrhyw gyfnod a effeithir yn y dyfodol.

Ceir gwybodaeth am feysydd amcangyfrif a phenderfyniadau allweddol arwyddocaol wrth ddefnyddio polisiau cyfrifo sy'n cael yr effaith fwyaf arwyddocaol ar y symiau a gydnabyddir yn y datganiadau ariannol yn y nodiadau canlynol hyn:-

Nodyn 6 – Mae costau'r staff yn cael eu neilltuo i'r Loteri yn unol â'r amser maent yn ei dreulio'n cyflawni gweithgareddau'r Loteri. Os yw'r staff yn cael eu datgan fel staff sy'n cael eu cyflogi 100% at bwrpas y Loteri, mae eu costau'n cael eu neilltuo'n llawn.

Nodyn 9(b) – Mae tir yn cael ei brisio yn unol â gwerth y farchnad ac adeiladau ar sail cost cyfnewid wedi dibrisio. Gwneir y prisiau hyn gan brisywyr allanol, yn unol â llawlyfr gwerthuso a phrisio Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig. Gwneir nifer o ragdybiaethau allweddol yn ystod y broses hon.

Nodyn 12 – Cyfrifir cronadau a rhagdaliadau grant ar sail dyddiadau dechrau a gorffen y prosiect, fel y nodir yn nodyn 1.8.

Nodyn 17 – Mae'r mesur o gyfraniadau buddiannau pendant yn dibynnu ar ddewis rhagdybiaethau penodol sy'n cynnwys y gyfradd ostyngiad, y gyfradd chwyddiant, twf cyflog, cyfradd y cynnydd mewn pensiynau gohiriedig a'r adenillion disgwylidiedig ar asedau cynlluniau.

1.11 OFFERYNNAU ARIANNOL

Gan fod gofynion ariannol Chwaraeon Cymru yn cael eu bodloni'n bennaf drwy Gymorth Grant a ddarperir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru, mae offerynnau ariannol yn chwarae rôl fwy cyfyngedig mewn creu a rheoli risg na fyddai'n berthnasol i gorff heb fod yn y sector cyhoeddus. Mae mwyafrif

yr offerynnau ariannol yn ymwneud â chontractau i brynu eitemau anariannol yn unol â gofynion prynu a defnydd disgwylidiedig Chwaraeon Cymru, ac felly nid yw Chwaraeon Cymru yn wynebu llawer o risg o ran credyd, hylifedd na marchnad.

1.12 NAM

Adolygir gwerth asedau Chwaraeon Cymru ar bob dyddiad adrodd yn ôl, i weld a oes unrhyw arwydd o nam. Os ceir arwydd o'r fath, amcangyfrifir swm adferadwy'r asedau. Swm adferadwy ased yw swm uchaf ei bris gwerthu net a'i werth mewn defnydd.

1.13 DARPARIAETHAU

Gwneir darpariaeth i ddarparu ar gyfer atebolrwydd sy'n debygol o ddigwydd oherwydd digwyddiad neu benderfyniad a wneir yn ystod blwyddyn ariannol, ond bod ansicrwydd ynghylch y swm a/neu'r dyddiad pryd bydd yn codi. Dangosir newid i'r ddarpariaeth ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr. Pan fydd yr atebolrwydd gwirioneddol yn digwydd, mae'n cael ei roi yn erbyn y ddarpariaeth a wnaed yn flaenorol.

Mae Chwaraeon Cymru wedi cynnal ymarfer ailgynllunio ac, o ganlyniad, bydd nifer o gyflogaion yn cael eu diswyddo. Mae'r balans ar y ddarpariaeth ar 31 Mawrth 2020 yn cydnabod amcangyfrif o gost y taliadau diswyddo a'r straen pensiwn, taliad a wneir yn ystod 2020/21. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn Nodyn 19.

1.14 SAFONAU CYFRIFO WEDI'U CYHOEDDI O'R NEWYDD HEB FOD YN WEITHREDOL ETO

Llywodraethir y defnydd o unrhyw safonau IFRS newydd neu ddiwygiedig drwy eu mabwysiadu gan yr FreM. Mae Chwaraeon Cymru yn gweithredu newidiadau i safonau pan ddônt yn weithredol. Nid oes unrhyw effeithiau sylfaenol hysbys yn sgil newidiadau IFRS sydd wedi'u cyhoeddi ond nad ydynt yn weithredol eto ar y datganiadau ariannol yn ystod y cyfnod o ddefnydd cychwynol.

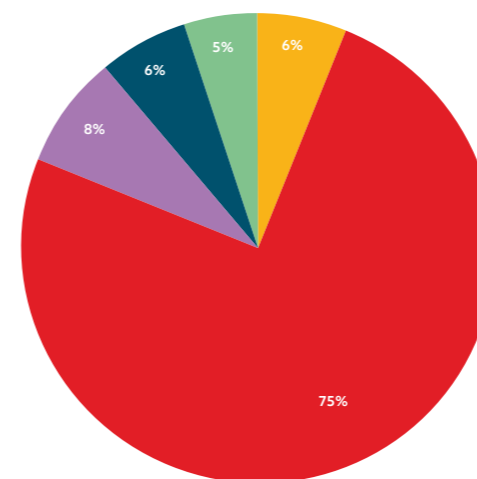
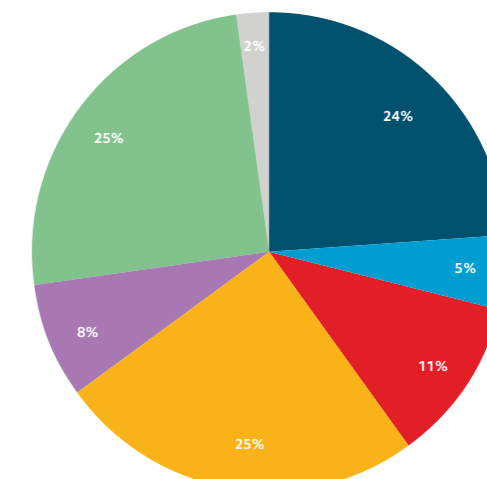
Oherwydd pandemig y Coronafeirws, mae Trysorlys EM wedi cytuno gyda'r Bwrdd Cyngori ar Adroddiadau Ariannol (FRAB) i ohirio gweithredu IFRS 16 Prydlesau tan 1 Ebrill 2021 ar gyfer adroddiadau ariannol y sector cyhoeddus.

2. DADANSODDIAD O'R GWARIANT CYNHWYSFAWR NET

Mae IFRS 8 yn dweud ei bod yn ofynnol datgan segmentau gweithredu ar sail adroddiadau mewnol ar yr elfennau yn Chwaraeon Cymru a adolygir yn rheolaidd gan y Bwrdd er mwyn neilltuo adnoddau i'r segment ac asesu ei berfformiad.

Nodyn	2019/20 £'000	2018/19 £'000
Y Canolfannau Cenedlaethol		Aiiddatganwyd
Refeniw	(2,917)	(2,676)
Gwariant Arall	1,586	1,400
Cyfraniad Gweithredu Net	<u>(1,331)</u>	<u>(1,276)</u>
Grantiau		
Incwm Grantiau Datblygu Chwaraeon	(22)	(23)
Gwariant Grant	20,314	14,890
Cost Gweithredu Net	<u>20,292</u>	<u>14,867</u>
Datblygu Chwaraeon a Chorfforaethol		
Incwm Arall	(12)	(2)
Gwariant Arall	1,785	1,900
Cost Gweithredu Net	<u>1,773</u>	<u>1,898</u>
Costau Staff	<u>6,516</u>	<u>5,404</u>
Gwariant Net Cynhwysfawr cyn y Costau Eraill	<u>27,250</u>	<u>20,893</u>
Costau Eraill		
Eiddo, Peiriannau ac Offer a Phensiynau	234	253
Cost Gweithredu Net	<u>234</u>	<u>253</u>
Cyfanswm y Gwariant Net Cynhwysfawr	<u>27,484</u>	<u>21,146</u>

2. DADANSODDIAD O'R GWARIANT CYNHWYSFAWR NET - PARHAD

Gwariant Cynhwysfawr Net
cyn Costau EraillGwariant Grant
£'000

- Canolfannau Cenedlaethol*
- Corfforaethol
- Pobl Ifanc Egniol
- Grantiau*
- Costau Staff
- Nofio Am Ddim
- Datblygu Chwaraeon*
- * yn cynnwys costau staff perthnasol
- Iach ac Egniol
- Cynllun Hyfforddi
- Grantiau Eraill
- Cyrff Rheoli
- Grantiau Cyfalaf

3. INCWM

	2019/20 £'000	2018/19 £'000
Incwm o weithgareddau:		
Grantiau Datblygu Chwaraeon:		
Arall	<u>22</u>	<u>23</u>
Canolfannau Chwaraeon Cenedlaethol		
Arlwyo	328	299
Defnydd o Gyfleusterau Cyrff Rheoli	490	534
Defnydd o Gyfleusterau Cyffredinol	375	259
Llety	487	493
Aelodaeth o Ganolfan Ffitrwydd	193	181
Archebion Cwrs	<u>1,044</u>	<u>910</u>
	<u>2,917</u>	<u>2,676</u>
	<u>2,939</u>	<u>2,699</u>
Incwm gweithredu arall:		
Adfer grantiau	-	-
Incwm arall	<u>12</u>	<u>2</u>
	<u>12</u>	<u>2</u>
Cyfanswm yr Incwm	<u>2,951</u>	<u>2,701</u>

4. GRANTIAU A DDERBYNIWYD GAN Y LLYWODRAETH

	2019/20 £'000	2018/19 £'000
Cyllid Cyfalaf	-	5,000
Cyllid Refeniw – Iach ac Egniol	1,697	-
Refeniw a Chyllid Cyfalaf a Mewnol	21,401	22,081
Trosglwyddwyd i'r gronfa gyffredinol	23,098	27,081

5. GWARIANT GRANT

	2019/20 £'000	2018/19 £'000
Cyrff Rheoli/Partneriaid Allanol	11,128	6,332
Awdurdodau Lleol	9,186	8,558
	20,314	14,890

Mae'r ffigur uchod yn cynnwys £1,384,727 o wariant uniongyrchol ar ran derbynyddion grantiau (1,043,063 yn 2018/19)

6. COSTAU STAFF

	2019/20 £'000	2018/19 £'000
Parhaol:		
Cyflogau a thâl	6,246	5,667
Darpariaeth ar gyfer diswyddiadau a straen ar bensiwn	300	-
Costau Nawdd Cymdeithasol	586	545
Costau Pensiwn eraill	2,190	2,002
Staff Asiantaeth a Chyfarwyddo	82	75
Staff ar secondiad	(18)	(36)
	9,386	8,253
Addasiadau IAS19	(170)	(530)
	9,216	7,723
Llai: Neilltuwyd i SPORTLOT	(2,700)	(2,319)
	6,516	5,404

Mae'r costau Pensiwn eraill yn cynnwys cyfraniad cyfandaliad o £941,000 tuag at yr atebolrwydd pensiwn net (2018/19 £914,000). Neilltuir y cyfraniad cyfandaliad 75% Chwaraeon Cymru a 25% Loteri. Mae'r dyraniad yn rhan o'r llinell 'Neilltuwyd i SPORTLOT'.

Mae IAS19 Buddiannau Cyflogion yn datgan ei bod yn ofynnol i ffigur a gyfrifir yn actwaraidd (cost gwasanaeth cyfredol) gael ei nodi yn y Datganiad

o Wariant Net Cynhwysfawr (SoCNE). Ar gyfer 2019/20, y gost oedd £1,830,000 ac mae'n cymryd lle costau pensiwn y cyflogwr yn y Datganiad. Roedd cyfraniad y cyflogwr yn £2,000,000, felly roedd yr effaith net yn (£170,000) i gostau staff. Gan fod cost y gwasanaeth ar hyn o bryd yn nodyn syniadol, mae hwn yn cael ei newid yn ôl yn y Datganiad o Newidiadau i Ecwiti Trethdalwyr fel mai dim ond cost cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a dynnir o falans y Gronfa Gyffredinol.

7. GWARIANT ARALL

(a)	2019/20 £'000	2018/19 £'000
Ffioedd Archwilydd - Gwasanaethau Archwilio	23	23
- Cyfrifon yr Ymddiriedolaeth	3	3
Costau teithio, cynhaliaeth a lletygarwch y canlynol:		
Aelodau	7	12
Staff y pencadlys	32	34
Canolfannau Chwaraeon Cenedlaethol	4	2
Datblygu Chwaraeon	99	103
Gwasanaethau Cefnogi Canolog	382	362
Marchnata a chyfathrebu	623	647
Ymchwil	329	482
Llog Taladwy i Lywodraeth Cymru	9	4
Gwariant Arall:		
Canolfannau Chwaraeon Cenedlaethol	1,581	1,397
Datblygu Chwaraeon	281	226
Symudiad yn y Ddarpariaeth ar gyfer dyledion amheus	(3)	4
	3,370	3,299

Gellir dadansoddi'r gwariant hwn ymhellach fel a ganlyn:

(b)	2019/20 £'000	2018/19 £'000
Canolfannau Chwaraeon	1,585	1,399
Datblygu Chwaraeon	380	329
Corfforaethol	1,405	1,571
	3,370	3,299

8. GWAREDU EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

	2019/2020 £'000	2019/2020 £'000	2018/2019 £'000	2018/2019 £'000
Elw o werthu		3		17
Gwerth llyfr crynswth	18		169	
Dibrisiant cronol	(16)		(165)	
Gwerth llyfr net		2		4
Gwarged ar waredu		1		13

9. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

(a) Y Cyngor:	Offer £'000	Cerbydau £'000	TGCh £'000	Cyfanswm £'000
Cost ar 1 Ebrill 2019	882	184	162	1,228
Ychwanegiadau	62	13	49	124
Gwaredu	(8)	(10)	-	(18)
Ar 31 Mawrth 2020	936	187	211	1,334
Dibrisiant ar 1 Ebrill 2019	(515)	(93)	(85)	(693)
Ffi ar gyfer y flwyddyn	(69)	(22)	(32)	(123)
Gwaredu	8	8	-	16
Ar 31 Mawrth 2020	(576)	(107)	(117)	(800)
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2020	360	80	94	534
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2019	367	91	77	535

	Offer £'000	Cerbydau £'000	TGCh £'000	Cyfanswm £'000
Cost ar 1 Ebrill 2018	833	217	212	1,262
Ychwanegiadau	65	11	40	116
Gwaredu	(16)	(44)	(90)	(150)
Ar 31 Mawrth 2019	882	184	162	1,228
Dibrisiant ar 1 Ebrill 2018	(440)	(114)	(147)	(701)
Ffi ar gyfer y flwyddyn	(87)	(23)	(28)	(138)
Gwaredu	12	44	90	146
Ar 31 Mawrth 2019	(515)	(93)	(85)	(693)
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2019	367	91	77	535
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2018	393	103	65	561

9. EIDDO, PEIRIANNAU AC OFFER

(b) Cyfnerthedig:	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliadaeth Plas Menai £'000	Adeiladau Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru £'000	Offer £'000	Cerbydau £'000	TGCh £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2019	5,948	10,596	1,433	186	162	18,325
Ychwanegiadau	92	264	62	13	49	480
Gwaredu	-	-	(8)	(10)	-	(18)
Ailbriso	327	544	-	-	-	871
Ar 31 Mawrth 2020	6,367	11,404	1,487	189	211	19,658
Dibrisiant ar 1 Ebrill 2019	-	-	(1,066)	(95)	(85)	(1,246)
Ffi ar gyfer y flwyddyn	(177)	(234)	(69)	(22)	(32)	(534)
Gwaredu	-	-	8	8	-	16
Ailbriso	177	234	-	-	-	411
Ar 31 Mawrth 2020	-	-	(1,127)	(109)	(117)	(1,353)
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2020	6,367	11,404	360	80	94	18,305
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2019	5,948	10,596	367	91	77	17,079

	Tir ac Adeiladau Rhydd-ddaliadaeth Plas Menai £'000	Adeiladau Canolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru £'000	Offer £'000	Cerbydau £'000	TGCh £'000	Cyfanswm £'000
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2018	6,131	10,482	1,403	219	212	18,447
Ychwanegiadau	154	94	65	11	40	364
Gwaredu	-	-	(35)	(44)	(90)	(169)
Ailbriso	(337)	20	-	-	-	(317)
Ar 31 Mawrth 2018	5,948	10,596	1,433	186	162	18,325
Dibrisiant ar 1 Ebrill 2018	-	-	(1,010)	(116)	(147)	(1,273)
Ffi ar gyfer y flwyddyn	(165)	(218)	(87)	(23)	(28)	(521)
Gwaredu	-	-	31	44	90	165
Ailbriso	165	218	-	-	-	383
Ar 31 Mawrth 2019	-	-	(1,066)	(95)	(85)	(1,246)
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2019	5,948	10,596	367	91	77	17,079
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2018	6,131	10,482	393	103	65	17,174

Fel rhan o dir ac adeiladau Rhydd-ddaliadaeth Plas Menai, ceir tir a brisiwyd yn £175,000 (2018/19 £175,000). Cafodd y tir a'r adeiladau sy'n cael eu dal gan Ymddiriedolaeth CChC eu prisiu'n annibynnol ar 31 Mawrth 2020 yn £17,771,000 gan Feistri Cooke ac Arkwright, Syrfewyr Siartredig, yn unol â llawlyfr gwerthuso a phrisio Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig. Mae'r prisiad hwn yn eithrio'r tir yng Nghanolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru, sydd ar brydles. Mae taliadau prydles o £3,071 y flwyddyn yn cael eu talu am Ganolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru. Mae 48 o flynyddoedd yn weddill ar y brydles 99 mlynedd bresennol, sy'n cyfateb i ymrwymiad cyffredinol o £147,408.

Mae'r ymateb presennol i COVID-19 yn golygu bod Meistri Cooke ac Arkwright yn wynebu cyfres ddigynsail o amgylchiadau ar gyfer seilio barn. Felly cofnodir y prisiau a roddwyd i dir ac adeiladau Plas Menai a Chanolfan Genedlaethol Chwaraeon Cymru yng Nghaerdydd ar sail 'ansicrwydd prisiad sylfaenol' yn unol â VPGA 10 Prisiad RICS – Safonau Byd-eang. O ganlyniad, dylid atodi llai o sicrwydd a lefel uwch o ofal yng nghyswllt y prisiad nag a wneid fel rheol.

10. MASNACH AC ELFENNAU DERBYNIADWY ERAILL (DYLEDUS O FEWN BLWYDDYN)

	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Masnach Dderbyniadwy	117	206
SPORTLOT	1,667	1,040
TAW	85	31
Rhagdaliadau ac incwm a gronnwyd	607	367
Rhagdaliad grant	-	-
Grant ad-daladwy	38	43
Darpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus	(2)	(5)
	<u>2,512</u>	<u>1,682</u>

	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Balans rhyng-lywodraeth		
Balans gyda chyrff eraill y llywodraeth ganolog	1,756	1,072
Balans gydag awdurdodau lleol	309	21
	<u>2,065</u>	<u>1,093</u>
Balans gyda chyrff allanol i'r llywodraeth	447	589
	<u>2,512</u>	<u>1,682</u>

11. MASNACH DALADWY AC ATEBOLRWYDD CYFREDOL ARALL

	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Masnach Daladwy	34	144
Croniadau	730	346
Incwm gohiriedig	204	266
	<u>968</u>	<u>756</u>

	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Masnach Gyfredol ac Elfennau Taladwy Eraill	766	709
Masnach Anghyfredol ac Elfennau Taladwy Eraill	202	47
	<u>968</u>	<u>756</u>

	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Balans rhyng-lywodraeth		
Balans gyda chyrff eraill y llywodraeth ganolog	375	140
Balans gydag awdurdodau lleol	2	15
	<u>377</u>	<u>155</u>
Balans gyda chyrff allanol i'r llywodraeth	591	601
	<u>968</u>	<u>756</u>

12. CRONIADAU GRANT

	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Grantiau Wedi Cronni	<u>240</u>	<u>7</u>

13. LLIF ARIAN CRYNSWTH

	2019/2020 £'000	2018/2019 £'000
Llif Arian o Weithgareddau Buddsoddi		
Llog a dderbyniwyd	11	5
	<u>11</u>	<u>5</u>
Gwariant Cyfalaf a Buddsoddiad Ariannol		
Taliadau i brynu eiddo, peiriannau ac offer	(480)	(364)
Derbyniadau o werthu eiddo, peiriannau ac offer	3	17
	<u>(477)</u>	<u>(347)</u>
Llif Arian o Weithgareddau Cyllido		
Cyllid a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru (nodyn 4)	23,098	27,082
	<u>23,098</u>	<u>27,082</u>

14. ARIAN PAROD A CHYFWERTH AG ARIAN PAROD

	2019/2020 £'000	2018/2019 £'000
Ar 1 Ebrill	5,414	548
Newid net y balansau mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod	(4,834)	4,866
Ar 31 Mawrth	<u>580</u>	<u>5,414</u>
Roedd y balansau canlynol ar 31 Mawrth yn cael eu cadw mewn:		
Banciau masnachol ac arian mewn llaw	580	5,414
Ar 31 Mawrth	<u>580</u>	<u>5,414</u>

15. YMRWYMIADAU CYFALAF

	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Contractiwyd ond heb dalu	7	-

16. ATEBOLRWYDD WRTH GEFN

	Ar 31 Mawrth 2020 £'000	Ar 31 Mawrth 2019 £'000
Atebolrwydd Grant Wrth Gefn – Cyfalaf	366	784

Mae Chwaraeon Cymru yn ailgynllunio ei strwythur staffio, a fydd yn arwain at rai diswyddiadau yn ystod

2020/21, ond nid yw gwerth hyn yn hysbys ar 31ain Mawrth 2020, ond gall fod hyd at £410k.

17. YMRWYMIADAU YMLAEN

	Ar 31 March 2020 £'000	Ar 31 March 2019 £'000
Grantiau:		
Cyllid ymlaen – Grantiau cyfalaf a gynigir yn ffurfiol	-	5
Cyllid ymlaen – Grantiau refeniw a gynigir yn ffurfiol	-	11,743
	-	11,748

Mae cyllid ymlaen fel ar 31 Mawrth 2019 yn cynrychioli dyraniadau i sefydliadau ac unigolion mewn perthynas â gweithgareddau sydd i ddechrau yn 2019/20 a lle mae disgwyl i daliadau gael eu gwneud o fewn 12 mis.

yn ystod y flwyddyn bontio. Seiliwyd y cynnig ymestyn ar symiau llythyrau cynnig 2018/19, gyda'r llythyrau cynnig ar eu newydd wedd yn cael eu cyhoeddi yn ystod blwyddyn ariannol 2018/19. Oherwydd hyn, adlewyrchir cynigion 2019/20 yn y cyfrifon fel ymrwymiad ymlaen.

Fel rhan o strategaeth newydd Chwaraeon Cymru, mae model buddsoddi newydd yn cael ei ddatblygu yn barod ar gyfer penderfyniadau cyllido o 2020/21 ymlaen. Felly, mae 2019/20 yn flwyddyn bontio ar gyfer penderfyniadau cyllido, felly mae Chwaraeon Cymru wedi dewis ymestyn cynigion cyllido 2018/19 am 12 mis, i roi amser i weithio gyda phartneriaid

Fodd bynnag, mae'r model buddsoddi'n dal i gael ei ddatblygu ac mae trafodaethau parhaus gyda phartneriaid dethol yn parhau. Bydd y model cyllido newydd yn dod yn weithredol ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22. Felly, bydd llythyrau cynnig 12 mis newydd ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21 yn cael eu cyhoeddi o fis Ebrill 2020 ymlaen.

18. BUDDIANNAU I GYFLOGEION

Mae'r datgeliadau pensiwn canlynol wedi cael eu paratoi yn unol ag IAS19 'Buddiannau cyflogeion'.

ariannol Cyfnerthedig Cyngor Chwaraeon Cymru a datganiadau ariannol y Loteri ac felly mae'r data isod yn cael eu datgelu fel data crynswth.

Mae cyflogeion Chwaraeon Cymru yn aelodau o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg, sy'n rhan o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r gronfa'n darparu buddiannau pendant sy'n seiliedig ar gyflog pensiynadwy terfynol yr aelodau.

Mae diffyg y gronfa pensiwn a hefyd y cofnodion cysylltiedig sy'n effeithio ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol a'r Datganiad o Newidiadau i Ecwiti Trethdalwyr wedi cael eu dyrannu rhwng datganiadau ariannol Cyfnerthedig Cyngor Chwaraeon Cymru a datganiadau ariannol y Loteri ar gymhareb sy'n seiliedig ar ddyrannu hanesyddol ar gostau staff i gyfrif y Loteri. Ar gyfer 2019/20, mae hwn yn 75% i Gyngor Chwaraeon Cymru a 25% i Gyfrifon y Loteri.

Mae'r data pensiwn yn y datgeliad hwn wedi cael eu darparu gan actwari annibynnol Chwaraeon Cymru, AON Hewitt. Mae'r prisiad IAS19 a ddarparwyd gan yr actwari ar gyfer Chwaraeon Cymru yn ei gyfarwydd; ni chafwyd prisiadau ar wahân ar gyfer datganiadau

Mae Chwaraeon Cymru wedi gwneud cyfanswm o £2,000,000 o gyfraniad pensiwn yn 2019/20 (2018/19 £1,920,000). Fe'i dadansoddir fel a ganlyn:

- Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwr o £1,059,000 sy'n cynrychioli 24.2% o gyflog pensiynadwy (2018/19 £1,006,000 24.2%)
- Nid oedd unrhyw gyfraniadau uwch mewn perthynas â chost ymddeol yn gynnar yn ystod 2019/20 (2018/19 dim)
- Cyfraniad Cyfandaliad o £941,000 (25% wedi'i dalu gan y Loteri), (2018/19 £914,000 gyda 24% wedi'i dalu gan y Loteri)

Cymru yn disgwyl cyfrannu £2,110,000 at y gronfa yn 2020/21, sy'n cynnwys cyfraniad tuag at ddiffyg pensiwn o £636,000. Yn ychwanegol, efallai y bydd angen cyfraniadau "straen ar gronfa" hefyd.

Y gost pensiwn lawn i Gyngor Chwaraeon Cymru yw £290,000 gyda £218,000 (2018/19 £258,000) wedi'i ddyrannu i'r cyfrifon cyfnerthedig a'r gweddill o £73,000 (2018/19 £82,000) wedi'i ddyrannu i'r Loteri.

Y gost actwaraidd lawn ar bensiwn i Gyngor Chwaraeon Cymru yw £1,030,000 gyda £773,000 (2018/19 enillion o £441,000) wedi'i ddyrannu i'r cyfrifon cyfnerthedig a'r gweddill o £258,000 (2018/19 enillion o £286,000) wedi'i ddyrannu i'r Loteri.

Cyfradd cyfraniadau pensiwn y cyflogwr o 2020/21 ymlaen fydd 32.8%. Pennwyd y ganran hon o ganlyniad i'r prisiad bob tair blynedd diwethaf o'r cynllun, a gynhaliwyd ar 31 Mawrth 2019. Mae adroddiad yr actwari wedi cael ei baratoi yn unol â Nodyn Cyfarwyddyd GN9 a gyhoeddwyd gan Sefydliad a Chyfadrann yr Actwariau, sy'n gyfredol ar y dyddiad prisio, i'r graddau ei fod yn berthnasol i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae Chwaraeon

Yr atebolrwydd pensiwn llawn i Gyngor Chwaraeon Cymru yw £14,030,000, gyda £10,754,000 (2018/19 £9,891,000) wedi'i ddyrannu i'r cyfrifon cyfnerthedig a'r gweddill o £3,277,000 (2018/19 £2,989,000) wedi'i ddyrannu i'r Loteri. Mae atebolrwydd pensiwn y Loteri wedi'i addasu £231,000 i ganiatáu ar gyfer effaith net newidiadau hanesyddol wrth ddyrannu costau staff i gyfrif y Loteri gyda'r £231,000 o iawn wedi'i ddyrannu i'r atebolrwydd pensiwn yng nghyfrifon cyfnerthedig Cyngor Chwaraeon Cymru.

Mae pandemig y Coronafeirws (COVID-19) wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol ac eiddo byd-eang. O ganlyniad i anwadalrwydd amodau'r farchnad, mae'r adroddiadau prisiad diwedd blwyddyn a ddarparwyd i Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg yn cynnwys datganiad bod ansicrwydd prisiad sylfaenol mewn perthynas â buddsoddiadau eiddo wedi'u pwlio a reolir ar ran y gronfa pensiwn fel ar 31 Mawrth 2020.

Cyfanswm gwerth y buddsoddiadau hyn sydd wedi'u heffeithio ar 31ain Mawrth 2020 yw £106.746m ac, o'r swm hwn, gellir priodoli £2.348m (2.2%) i Gyngor Chwaraeon Cymru. O'r £2.348m, mae £1.761m wedi'i briodoli i'r cyfrifon cyfnerthedig, gyda'r gweddill o £0.587m yn briodoladwy i'r Loteri.

PRIF RAGDYBIAETHAU ARIANNOL

	31 Mawrth 2020 %	31 Mawrth 2019 %	31 Mawrth 2018 %
Cyfradd Gostyngiad	2.3	2.4	2.6
Chwyddiant – CPI	1.9	2.2	2.1
Cyfradd y cynnydd i bensiynau mewn taliadau	1.9	2.2	2.1
Cyfradd y cynnydd i bensiynau gohiriedig	1.9	2.2	2.1
Cyfradd y cynnydd cyffredinol mewn cyflogau	2.9	3.2	3.1
Rhagdybiaethau Marwoldeb:	Blynyddoedd	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Oes yn y dyfodol o 65 oed (yn 65 oed ar y dyddiad cyfrifo)			
- Dynion	22.2	22.4	23.1
- Merched	24.6	24.8	25.8
Oes yn y dyfodol o 45 oed (yn 45 oed ar y dyddiad cyfrifo)			
- Dynion	23.2	23	24.2
- Merched	26	25.9	27.2

Mae Chwaraeon Cymru yn defnyddio dull bloc adeiladu o weithio wrth benderfynu ar gyfradd yr adenillion ar asedau Cronfa. Astudir y marchnadoedd hanesyddol a chymerir yn ganiataol bod yr asedau mwyaf anwadal yn creu adenillion uwch, yn gyson ag egwyddorion marchnad cyfalaf a dderbynnir yn

gyffredinol. Mae'r gyfradd gyffredinol ddisgwyliedig o adenillion ar asedau'n deillio o gydgrynhoi'r gyfradd ddisgwyliedig o adenillion ar gyfer pob dosbarth o asedau dros ddyraniad gwirioneddol ar gyfer y Gronfa ar 31 Mawrth 2020.

DADANSODDIAD O SYMUDIADAU'R GWARGED (DIFFYG) YN YSTOD Y FLWYDDYN

	31 Mawrth 2020 £m	31 Mawrth 2019 £m
Gwerth teg asedau'r gronfa	44.37	47.09
Gwerth presennol yr atebolrwydd	(58.40)	(59.97)
(Diffyg) yn y cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	(14.03)	(12.88)

DADANSODDIAD O'R SWM A GODWYD MEWN PERTHYNAS Â CHOSTAU GWEITHREDU

	31 Mawrth 2020 £m	31 Mawrth 2019 £m
Cost gyfredol y gwasanaeth	1.57	1.39
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol	0.26	0.00
Cost llog	0.29	0.34
Treuliau wedi'u cydnabod	2.12	1.73

AILFESUR SYMIAU CYDNABYDDEDIG MEWN GWARIANT CYNHWYSFAWR ARALL

	31 Mawrth 2020 £m	31 Mawrth 2019 £m
Adenillion ar asedau cynllun mwy na'r hyn a gydnabyddir yn y llog net	5.10	(1.88)
Colledion actwaraidd oherwydd y newid i ragdybiaethau ariannol	(2.52)	3.63
Colledion actwaraidd oherwydd y newid i ragdybiaethau demograffig	(0.79)	(2.42)
Colledion actwaraidd oherwydd profiad atebolrwydd	(0.76)	0.09
Cyfanswm y swm cydnabyddedig mewn Gwariant Cynhwysfawr Arall	1.03	(0.58)
Cyfanswm y swm cydnabyddedig	3.15	1.15

NEWIDIADAU I WERTH PRESENNOL Y RHWYMEDIGAETH BUDDIANNAU PENDANT YN YSTOD Y CYFNOD CYFRIFO

	31 Mawrth 2020 £m	31 Mawrth 2019 £m
Rhwymedigaeth buddiannau pendant agoriadol	59.97	56.52
Cost gyfredol y gwasanaeth	1.57	1.39
Cost llog ar rhwymedigaeth pensiwn pendant	1.43	1.46
Cyfraniadau gan gyfranogwyr	0.31	0.3
Colledion actwaraidd ar atebolrwydd - rhagdybiaethau ariannol	(2.52)	3.63
Colledion/(enillion)/actwaraidd ar atebolrwydd - rhagdybiaethau demograffig	(0.79)	(2.42)
Colledion actwaraidd ar atebolrwydd - profiad	(0.76)	0.09
Buddiannau net a dalwyd	(1.07)	(1.00)
Cost y gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys cwtogiad)	0.26	0.00
Rhwymedigaeth buddiannau pendant wrth gloi	58.4	59.97

NEWIDIADAU I WERTH TEG YR ASEDAU YN YSTOD Y FLWYDDYN

	31 Mawrth 2020 £m	31 Mawrth 2019 £m
Gwerth teg agoriadol yr asedau	47.09	42.87
Incwm llog ar asedau	1.14	1.12
Ailfesur enillion ar asedau	(5.10)	1.88
Cyfraniadau gan y cyflogwr	2.00	1.92
Cyfraniadau gan y cyfranogwyr	0.31	0.3
Buddiannau net a dalwyd	(1.07)	(1.00)
Gwerth teg yr asedau wrth gloi	44.37	47.09

ADENILLION GWIRIONEDDOL AR ASEDAU

	31 Mawrth 2020 £m	31 Mawrth 2019 £m
Adenillion disgwyliedig ar asedau	1.14	1.12
Enillion actwaraidd ar asedau	(5.10)	1.88
Adenillion gwirioneddol ar asedau	(3.96)	3.00

HANES GWERTHOEDD YR ASEDAU, GWERTH PRESENNOL Y RHWYMEDIGAETH BUDDIANNAU PENDANT A DIFFYG

	31 Mawrth 2020 £m	31 Mawrth 2019 £m	31 Mawrth 2018 £m	31 Mawrth 2017 £m	31 Mawrth 2016 £m	31 Mawrth 2015 £m
Gwerth teg yr asedau	44.37	47.09	42.87	40.34	31.35	30.40
Gwerth presennol y rhwymedigaeth buddiannau pendant	(58.40)	(59.97)	(56.52)	(53.03)	(41.36)	(42.57)
(Diffyg)	(14.03)	(12.88)	(13.65)	(12.69)	(10.01)	(12.17)

19. DARPARIAETHAU

	Diswyddiadau cyflogeion a straen ar bensiwn £'000	Cyfanswm £'000
Ar 1 Ebrill 2019	-	-
Darpariaethau a wnaed yn ystod y flwyddyn	300	300
Darpariaethau a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	-	-
Ar 31 Mawrth 2020	300	300

	Diswyddiadau cyflogeion a straen ar bensiwn £'000	Cyfanswm £'000
Dim hwyrach nag un flwyddyn	300	300
Hwyrach nag un flwyddyn a dim hwyrach na phum mlynedd	-	-
Hwyrach na phum mlynedd	-	-
Ar 31 Mawrth 2020	300	300

DISWYDDIADAU CYFLOGEION A STRAEN AR BENSIGN

Mae mwyafrif y darpariaethau'n berthnasol i bedwar cyflogai sydd wedi cymryd diswyddiad yn dilyn yr ailgynllunio a wnaed yn ystod 2019/20. Mae'r gweddill ar gyfer y straen pensign a amcangyfrifir ar gyfer cyflogai a adawodd drwy'r Cynllun Gadael Gwirfoddol a gynigiwyd fel rhan o'r pecyn tâl a graddio ac mae'n aros am yr anfoneb o Gronfa Pensign Caerdydd a Bro Morgannwg.

20. TRAFODION PARTI CYSYLLTIEDIG**CYRFF CYHOEDDUS**

Mae Chwaraeon Cymru yn Gorff Cyhoeddus a noddur gan Lywodraeth Cymru. Ystyrir Llywodraeth Cymru fel parti cysylltiedig. Yn ystod y flwyddyn, derbyniodd Chwaraeon Cymru gyllid gan Lywodraeth Cymru a'r Loteri Genedlaethol.

Mae swyddogaeth dosbarthu'r Loteri Chwaraeon Cymru yn cael ei hystyried fel parti cysylltiedig hefyd.

UNIGOLION

Yn ystod y flwyddyn, bu trafodion ariannol sylfaenol rhwng Chwaraeon Cymru a'r sefydliadau y mae'r aelodau bwrdd a'r uwch reolwyr canlynol wedi datgan diddordeb ynddynt. Mae'r golofn taliadau'n cynnwys yr holl daliadau a wnaed yn ystod y flwyddyn ar gyfer ymrwymadau cyfredol, ymrwymadau a dalwyd ymlaen llaw a gwariant heb fod yn grantiau. Mae'r golofn derfynol ar gyfer taliadau grant a ymrwymwyd ond sydd heb eu gwneud eto (nid yw'n cynnwys unrhyw symiau heb fod yn grantiau).

Rhaid i unrhyw ddatgan buddiannau ar gyfer eitemau a drafodir mewn cyfarfodydd gael eu datgan gan yr unigolyn, a fydd yn gadael y cyfarfod ar gyfer y rhan honno.

Panel Aelodau	Corff	Taliadau yn ystod y Flwyddyn £000	Natur y cyswllt	Taliad Grant a Ymrwymwyd £000
S Morgan Rheolwr, Plas Menai	Yr URDD	110	Merch yn aelod	-
S Powell Prif Weithredwr	Undeb Hoci Cymru Prifysgol Abertawe	368 75	Aelod Cymrawd Anrhydeddus	- -
J Sheppard Aelod o'r Cyngor	Pêl Rwyd Cymru Undeb Badminton Cymru Undeb Golff Cymru Undeb Rygbi Cymru	238 94 225 944	Mam yn gyflogai Chwaer yn gadeirydd Chwaer yn aelod o'r bwrdd Tad yn Swyddog Gemau gydag URC	- - - -
R Parks Aelod o'r Cyngor	Chwaraeon Eira Cymru	20	Llysgennad	-
B Davies Cyfarwyddwr Corfforaethol/ Prif Weithredwr Dros Dro	Gymnasteg Cymru Gemau Cymanwlad Cymru	393 47	Cymar yn Hyfforddwr Cynrychiolydd Chwaraeon Cymru ar Fwrdd GCC	- -
G Williams Cyfarwyddwr Corfforaethol	Pêl Rwyd Cymru	238	Plant yn Aelodau	-
M Veale Aelod o'r Cyngor	Cyngor Sir Benfro CBS Merthyr Tudful Llywodraeth Cymru	321 183 251	Aelod Lleyg o'r Pwyllgor Archwilio Aelod Lleyg o'r Pwyllgor Safonau Aelod annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio, Y Gyfarwyddiaeth Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	- - -

Panel Aelodau	Corff	Taliadau yn ystod y Flwyddyn £000	Natur y cyswllt	Taliad Grant a Ymrwymwyd £000
P Tilley Aelod o'r Cyngor	Triathlon Cymru Cyngor Sir Fynwy Y Gymdeithas Lotio Frenhinol	60 305 15	Aelod Aelod o Banel y Gist Gymunedol Aelod o'r Pwyllgor	- - -
I Bancroft Aelod o'r Cyngor	Cyngor Sir y Fflint CBS Wrecsam Hamdden a Llyfrgelloedd Aura	389 408 142	Cyn Gyflogai Prif Weithredwr Comisiynydd a Chyllidwr	- - -
P Britton Aelod o'r Cyngor	Chwaraeon Anabledd Cymru Llywodraeth Cymru	159 251	Cyn Gadeirydd Llysgennad Pwysau Iach Cymru Iach	- -
R Begum Aelod o'r Cyngor	Women Connect First	150	Cadeirydd	-
L Robinson Aelod o'r Cyngor	Prifysgol Metropolitan Caerdydd	40	Dirprwy Is Ganghellor	-

TÂL YR UWCH REOLWYR AC AELODAU'R CYNGOR

Ystyrir yr Uwch Reolwyr ac Aelodau'r Cyngor fel Cyfarwyddwyr a datgelir eu tâl yn yr Adroddiad Tâl a Staff ar dudalennau 74 i 80.

21. DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD YN ÔL

Mae pandemig byd-eang Covid-19 a'r cyfyngiadau symud dilynol a gyflwynwyd ar ddiwedd y cyfnod adrodd yn ôl wedi cael eu hymestyn ers hynny ac maent yn parhau i gyflwyno heriau ariannol sylweddol i Chwaraeon Cymru a'r sector chwaraeon ehangach. Er bod Chwaraeon Cymru yn eithriadol ddiolchgar i Lywodraeth Cymru am gyllideb gynyddol ar gyfer 2020/21, mae'r gost ariannol gynyddol o fodloni taliadau diffyg pensign, ynghyd â cholli incwm o gau ein dwy Ganolfan Genedlaethol yn ystod y cyfyngiadau symud hyn, yn parhau i fod yn her enfawr wrth geisio cyflawni amcanion Chwaraeon Cymru.

Fel ymateb i'r risg i'r sector chwaraeon ehangach yn ystod 2020/21, drwy gyfuniad o gyllid Llywodraeth Cymru a'r Loteri Genedlaethol, mae Chwaraeon

Cymru wedi datblygu Cronfa Cadernid Chwaraeon gwerth £8.5m i helpu i warchod y sector chwaraeon yng Nghymru rhag canlyniadau'r cyfyngiadau sydd wedi'u rhoi yn eu lle.

Mae £550k pellach wedi cael ei neilltuo ar gyfer y Gronfa Cymorth Mewn Argyfwng sydd wedi'i thargedu at glybiau sy'n wynebu heriau sylweddol ac angen cefnogaeth ariannol ar unwaith.

Nid yw hyn wedi effeithio ar allu Chwaraeon Cymru i weithredu ar sail busnes gweithredol ac nid oes unrhyw addasiadau wedi'u gwneud i'r datganiad o gyfrifon.

Awdurdodwyd y cyfrifon ar gyfer eu cyhoeddi gan y Swyddog Cyfrifo ar y dyddiad y cawsant eu hardystio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

